

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»
Кафедра політології та правознавства

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В_{1.1} «ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ»

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
напрямок підготовки	09 Біологія
спеціальність	091 Біологія
факультет	природничих наук

Методичні матеріали обговорені та схвалені на засіданні кафедри політології та правознавства Інституту історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, « 30 » серпня 2016 р. (протокол № 1).

Навчально-методичний комплекс схвалено на засіданні Вченої Ради Інституту історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук _____ (протокол № ____).

Укладач:

Новосколькова Людмила Олександрівна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політології та правознавства

Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій : Навчально-методичний комплекс / Л. О. Новосколькова. – Старобільськ : ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2016. – 120 с.

Навчально-методичний комплекс укладено з урахуванням вимог кредитно-модульної системи навчання. Матеріали містять плани-конспекти лекційних занять, плани семінарських та практичних занять, завдання для самостійної підготовки, індивідуальні завдання, методичні вказівки (рекомендації) для студентів, навчально-методичні матеріали для поточного, проміжного контролю та перелік питань до підсумкового контролю, тестові завдання для модульного контролю, орієнтовний перелік питань до заліку, список рекомендованої літератури.

Навчально-методичні матеріали призначені для студентів-магістрів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання.

Лекція 1. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ, СИСТЕМА

Інтелектуальна власність та її становлення. Сутність інтелектуальної власності. Співвідношення власності та інтелектуальної власності. Теорії права інтелектуальної власності.

Поняття права інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності в об'єктивному сенсі. Право інтелектуальної власності в суб'єктивному сенсі. Точки зору в науці щодо поняття та змісту права інтелектуальної власності. Зміст права інтелектуальної власності. Види права інтелектуальної власності.

Джерела правового регулювання права інтелектуальної власності та їх види. Поняття законодавства про інтелектуальну власність, його система та спрямованість. Підходи до визначення системи права інтелектуальної власності.

Дезінтеграційний підхід до регулювання права інтелектуальної власності і його сутність. Види міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність. Правове значення міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність. Конвенції та їх види. Багатосторонні угоди та їх види. Урядові угоди та їх значення. Угода ТРІПС. Європейські директиви у сфері інтелектуальної власності.

Законодавство зарубіжних країн про інтелектуальну власність та його особливості. Американська система права інтелектуальної власності. Романонімецька система права інтелектуальної власності. Інші системи права інтелектуальної власності.

Семінарське заняття 1. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ, СИСТЕМА

План заняття

1. Охорона та захист права інтелектуальної власності – передумова інноваційного сталого розвитку економіки країни.
2. Причини масових порушень права інтелектуальної власності в Україні та країнах пострадянського простору.
3. Державна політика у сфері охорони та захисту прав інтелектуальної власності.
4. Основні напрямки реформування права інтелектуальної власності в Україні.

Ключові терміни та поняття: інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності, творчість, творець, авторське право, суміжні права, право промислової власності, нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності, об'єкт права, суб'єкт права, первинний суб'єкт права інтелектуальної власності, вторинний суб'єкт права інтелектуальної

власності, об'єктивне право, суб'єктивне право, особисті немайнові права, майнові права, творець, автор, творчість.

Запитання для самоконтролю:

1. Дайте визначення понять «інтелектуальна власність» та «право інтелектуальної власності».
2. В чому полягає пропрієтарний підхід до інтелектуальної власності? Розкрийте теорію виключних прав.
3. У чому полягає значення забезпечення захисту та охорони права інтелектуальної власності для становлення України як сучасної правової держави?
4. У чому полягає небезпека масових порушень права інтелектуальної власності?
5. Чи є право інтелектуальної власності окремою галуззю права?
6. Як співвідносяться право інтелектуальної власності та право власності на річ?
7. Які правомочності включають особисті немайнові права інтелектуальної власності?
8. Які правомочності включають майнові права інтелектуальної власності?
9. Назвіть об'єкти права інтелектуальної власності. Чи є перелік цих об'єктів вичерпаним?
10. Що таке творчість?
11. Охарактеризуйте первинних суб'єктів права інтелектуальної власності.
12. Охарактеризуйте вторинних суб'єктів права інтелектуальної власності.
13. Охарактеризуйте законодавство України в сфері інтелектуальної власності.
14. Назвіть основні напрямки вдосконалення національного законодавства у сфері інтелектуальної власності.
15. Визначить основні напрямки реформування права інтелектуальної власності в Україні.

Теми рефератів, доповідей:

1. Значення забезпечення захисту та охорони права інтелектуальної власності для становлення України як сучасної правової держави.
2. Історія становлення та розвитку правової охорони результатів творчої, інтелектуальної діяльності.
3. Проблеми правової природи результатів інтелектуальної, творчої діяльності та суб'єктивних прав їх творців.
4. Фактори, що сприяють масовим порушенням у сфері інтелектуальної власності.

5. Основні напрямки реформування права інтелектуальної власності в Україні.

6. Державна політика у сфері охорони та захисту прав інтелектуальної власності.

Самостійна робота до теми 1. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ, СИСТЕМА

Завдання для самостійної роботи:

Тема 1. Державна система охорони права інтелектуальної власності
Завдання:

1. Складіть схему державної системи охорони права інтелектуальної власності.

2. Визначить повноваження відповідних державних органів, що здійснюють охорону та захист права інтелектуальної власності.

Тема 2. Система законодавства, що регулює правовідносини в сфері інтелектуальної власності

Завдання:

1. Дайте визначення законодавства у сфері інтелектуальної власності.

2. Складіть перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини, що виникають у сфері інтелектуальної власності. Зробіть класифікацію за наступними критеріями:

- загальне законодавство;
- спеціальне законодавство;
- спеціальне законодавство, що забезпечує функціонування державної системи охорони та захисту права інтелектуальної власності;
- спеціальне законодавство в сфері авторського права;
- спеціальне законодавство в сфері промислової власності.

3. Визначить останні тенденції розвитку та ініціювання змін до законодавства України у сфері інтелектуальної власності. Ознайомтесь із законопроектами у цій сфері та проаналізуйте один з них.

Тема 3. Діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності
Завдання:

1. Ознайомтесь з основними напрямками діяльності ВОІВ на інформаційному сайті організації (www.wipo.int), а також на інших сайтах, що пов'язані з діяльністю ВОІВ.

2. Ознайомтесь зі змістом Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності від 14.07.1967 р.

3. Визначте напрямки співробітництва України з ВОІВ.

Тема 4. Міжнародні договори в сфері інтелектуальної власності: значення, система

Завдання:

1. Складіть перелік міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності, стороною яких є Україна.
2. Зробіть класифікацію цих договорів з різних підстав (зокрема, за рівнем прийняття, кількістю сторін, напрямками застосування тощо).
3. Визначте, яким чином положення зазначених договорів можуть застосовуватись для охорони та захисту права інтелектуальної власності.
4. Дайте відповідь на запитання: в чому полягає значення міжнародних договорів для забезпечення охорони та захисту інтелектуальної власності. Обґрунтуйте свою позицію.
5. З'ясуйте та вивчіть порядок дії міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.
6. Проаналізуйте нормативно-правові акти, що пов'язані зі вступом України до ЄС, а також були необхідними для вступу до СОТ.
7. Які зобов'язання в сфері охорони та захисту інтелектуальної власності взяла на себе Україна? В якому обсязі ці зобов'язання виконані Україною? В чому їх особливість?

Лекція 2. АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

Поняття авторського права та сфера його дії. Авторське право в об'єктивному та суб'єктивному сенсах. Права, що охороняються авторським правом. Законодавство про авторське право. Термінологія авторського права.

Виникнення та здійснення авторського права. Об'єкти, що охороняються авторським правом. Обсяг охорони твору. Похідний твір та його правове значення. Авторське право та право власності на носій авторських прав. Вільне використання твору.

Право доступу до твору образотворчого мистецтва. Право слідування.

Поняття та сутність суміжних прав. Місце суміжних прав у сучасній доктрині права інтелектуальної власності. Види суміжних прав. Охорона суміжних прав та критерії її надання.

Поняття охорони і захисту прав та їх співвідношення. Засоби охорони авторських і суміжних прав. Способи захисту авторських і суміжних прав.

Колективне управління авторськими та суміжними правами. Сучасний стан організації колективного управління майновими авторськими та суміжними правами в Україні. Види організацій колективного управління.

Поняття та визначення порушень авторських та суміжних прав. Порядок захисту авторських та суміжних прав. Способи цивільно-правового захисту авторських та суміжних прав. Види та порядок відшкодування при порушеннях авторських та суміжних прав. Реалізація права на захист авторських і суміжних прав.

Вплив новітніх технологій на стан охорони та захисту права інтелектуальної власності. Охорона та захист інтелектуальної власності у

мережі Інтернет. Проблема регулювання нових об'єктів права інтелектуальної власності в праві України.

Семінарське заняття 2. АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

План заняття

1. Історія виникнення та розвитку охорони авторського права та суміжних прав.
2. Обмеження майнових прав суб'єктів суміжних прав.
3. Становлення в Україні системи колективного управління майновими авторськими та суміжними правами.
4. Сучасні тенденції розвитку авторського права та суміжних прав.

Ключові терміни та поняття: авторське право, суміжні права, особисті немайнові права, майнові права, виключні права, автор, авторство, авторська винагорода, роялті, паушальний платіж, аудіовізуальний твір, база даних (компіляція даних), відтворення, оприлюднення (розкриття публіці) твору, твір, похідний твір, примірник твору, продюсер аудіовізуального твору, псевдонім, публічне виконання, публічний показ, публічне сповіщення (доведення до загального відома), репрографічне відтворення (репродукування), співавторство, подільне співавторство, неподільне співавторство, службовий твір, комп'ютерна програма, особисті немайнові права, майнові права, використання твору, суспільне надбання, твір архітектури, твір образотворчого мистецтва, твір ужиткового мистецтва, цитата, презумпція авторства, право доступу, право слідування, суміжні права, виконавець, виконання, фонограма, відеограма, виробник фонограми, виробник відеограми, програма організації мовлення, організація ефірного мовлення, організація кабельного мовлення, запис (звукозапис, відеозапис), колективне управління майновими правами суб'єктів авторських і суміжних прав, організації колективного управління, уповноважені організації колективного управління, піратство, плагіат, дії для свідомого обходу технічних засобів захисту авторського права і (або) суміжних прав, фінансові санкції.

Запитання для самоконтролю:

1. Назвіть основні етапи розвитку авторського права.
2. Назвіть основні етапи розвитку суміжних прав.
3. Які законодавчі акти регулюють відносини у сфері авторського права та суміжних прав?
4. Що є підставою виникнення авторського права? Чи підлягає авторське право обов'язковій реєстрації? Яким чином особа може сповістити про свої авторські права? Що таке презумпція авторства?
5. Хто є суб'єктами авторського права?
6. Назвіть об'єкти авторського права. Чи є їх перелік вичерпаним?
7. Що таке похідний твір?
8. Які об'єкти не підлягають охороні авторським правом?

9. Яким чином охороняється частина твору?
10. Як виглядає знак охорони авторського права? Що означає його вигляд?
11. Що таке співавторство? Які є види співавторства?
12. Назвіть особисті немайнові права автора. Чи є їх перелік вичерпаним?
13. Які майнові права має автор? Чи є їх перелік вичерпаним? Що таке право слідування?
14. Назвіть види використання об'єктів авторського права.
15. У чому особливість аудіовізуального твору? Інтерв'ю?
16. У чому особливість виникнення авторського права на збірники та інші складені твори?
17. У чому особливість виникнення авторського права перекладачів та інших похідних творів?
18. Як визначається авторське право на службовий твір та твір, створений під час виконання трудового договору.
19. Який строк дії авторського права на твір? на твір, оприлюднений анонімно або під псевдонімом? коли весь твір публікується (оприлюднюється) не водночас, а послідовно у часі томами, частинами, випусками, серіями тощо? на твори помертньо реабілітованих авторів?
20. Що є підставою виникнення суміжних прав? Чи підлягають суміжні права обов'язкової реєстрації? Яким чином особа може сповістити про свої суміжні права?
21. Хто є суб'єктами суміжних прав? Чим характеристика суб'єктів суміжних прав відрізняється від характеристики суб'єктів авторського права? Чи завжди суміжні права залежать від авторського права?
22. Назвіть об'єкти суміжних прав.
23. Чим відрізняється відеограма та аудіовізуальний твір?
24. Назвіть особисті немайнові права суб'єктів суміжних прав.
25. Назвіть майнові права виконавців? виробників фонограм? виробників відеограм? організацій мовлення?
26. Які строки охорони суміжних прав?
27. Назвіть випадки вільного використання творів.
28. Які допускаються обмеження майнових прав суб'єктів суміжних прав?
29. У чому особливість використання фонограм і відеограм, опублікованих з комерційною метою?
30. Які є альтернативні можливості управління суб'єктами авторського права і суміжних прав своїми майновими правами?
31. У чому полягають переваги колективного управління майновими авторськими і суміжними правами?
32. Коли і де виникли перші організації колективного управління?
33. Назвіть повноваження Державної служби інтелектуальної власності у сфері обліку та здійснення контролю за діяльністю організацій колективного управління.

34. Яким критерієм має відповідати організація колективного управління для взяття її на облік?

35. Який пакет документів надається до Державної служби інтелектуальної власності для взяття на облік організації колективного управління?

36. Коли у взятті на облік може бути відмовлено?

37. Коли свідоцтво про облік організації колективного управління підлягає переоформленню?

38. Яка інформація надається організаціями колективного управління до Державної служби інтелектуальної власності для здійснення ним нагляду?

39. Які санкції передбачені за порушення організацією колективного управління вимог законодавства України у сфері авторського права і суміжних прав?

40. Назвіть функції організацій колективного управління.

41. У чому особливість функціонування системи стягнення винагороди за відтворення в домашніх умовах в особистих цілях творів і виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах і їх примірниках?

42. Які системи стягнення винагороди за відтворення в особистих цілях існують у світі?

43. Яким чином розподіляється винагорода за комерційне використання фонограм і відеограм, опублікованих з комерційною метою?

44. Що таке уповноважені організації колективного управління? Яким чином здійснюється визначення уповноважених організацій колективного управління?

45. Скільки організації колективного управління перебувають на обліку на даний час? Назвіть деякі з них.

46. Визначте основні проблеми, що виникають у зв'язку з розміщенням об'єктів авторського права та суміжних прав в мережі Інтернет.

Теми рефератів, доповідей:

1. Етапи розвитку авторського права.
2. Історія виникнення та розвитку суміжних прав.
3. Авторське право та охорона інтересів фізичної особи, яка зображена на фотографіях та в інших художніх творах.

Самостійна робота до теми 2. АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

Тема 1. Законодавство України в сфері авторського права та суміжних прав

Завдання:

1. Зробить перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини в сфері авторського права та суміжних прав.

2. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).

3. Ознайомтесь зі станом законопроектної діяльності у зазначеній сфері (див., зокрема, законопроекти, що подані до розгляду у Верховній Раді України, постанови Кабінету Міністрів України про затвердження орієнтовних планів законопроектних робіт).

4. Зробіть висновки щодо основних тенденцій розвитку законодавства у сфері авторського права та суміжних прав.

Тема 2. Міжнародні договори у сфері авторського права і суміжних прав: значення, система

Завдання:

1. Складіть перелік міжнародних договорів у сфері авторського права і суміжних прав, стороною яких є Україна.

2. Зробіть класифікацію цих договорів з різних підстав (зокрема, за рівнем прийняття, кількістю сторін, напрямками застосування тощо).

3. Визначте, яким чином положення зазначених договорів можуть застосовуватись для охорони та захисту авторського права та суміжних прав.

4. Дайте відповідь на запитання: У чому полягає значення міжнародних договорів для забезпечення охорони та захисту авторського права та суміжних прав. Обґрунтуйте свою позицію.

5. Порівняйте положення чинного законодавства України у сфері авторського права та суміжних прав з положеннями міжнародних договорів у цій сфері, ратифікованих Україною. Визначте, наскільки структура, положення, термінологія законодавства України у сфері авторського права і суміжних прав відповідають положенням міжнародних договорів у визначеній сфері.

Тема 3. Авторське право та інформаційне право

Завдання:

1. Розкрийте поняття авторського права та інформаційного права.

2. Зробіть перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини в інформаційній сфері.

3. Зробіть аналіз законодавства та дайте відповідь на запитання: яким чином здійснюється захист авторського права в інформаційній сфері? У чому полягають складнощі захисту авторського права в інформаційній сфері?

4. У чому особливість захисту прав при розміщенні об'єктів авторського права та суміжних прав у мережі Інтернет?

Тема 4. Авторська винагорода та забезпечення її виплати

Завдання:

1. Дайте визначення авторської винагороди. У чому полягає її значення?

2. Дайте відповіді на запитання:

— Яким чином визначається розмір авторської винагороди.

3. Визначте, у чому полягають проблемні моменти забезпечення виплати авторської винагороди.

4. Визначте відповідальність, яка настає у зв'язку зі зловживанням щодо виплати авторської винагороди.

Лекція 3. ПРАВО ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ

Поняття патентного права. Відмінність винахідницького права від патентного права. Захист патентних прав. Охоронні документи в патентному праві.

Патентування об'єктів у зарубіжних країнах. Права промислової власності як інвестиції.

Поняття та ознаки винаходу. Поняття та ознаки корисної моделі.

Право на отримання патенту. Права винахідника. Права роботодавця (власника чи уповноваженого ним органу). Право першого заявника.

Тимчасова правова охорона, її значення та зміст. Право першокористувача та його зміст. Публікації при патентуванні. Реєстрація патенту. Видача, відмова у видачі патенту.

Поняття промислового зразка та умови його патентоспроможності. Вимоги щодо промислових зразків. Право автора промислового зразка. Право роботодавця (власника чи уповноваженого ним органу).

Правова природа засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг. Позиції у науці цивільного права щодо місця інституту засобів індивідуалізації товаровиробників у системі права.

Поняття знаків для товарів та послуг і умови їх правової охорони. Фірмові найменування та їх види.

Права, що виникають із свідоцтва на знаки для товарів та послуг.

Місце походження товарів, його визначення та правове значення. Правове значення місця походження товарів. Особливості місць походження товарів. Проблеми охорони прав на місце походження товарів.

Семінарське заняття 3. ПРАВО ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ

План заняття

1. Поняття, етапи розвитку та сучасний стан права промислової власності.

2. Поняття, етапи розвитку та сучасний стан права на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів, послуг

Ключові терміни та поняття: інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності, творчість, творець, промислова власність, патентне право, патент, винахід, корисна модель, промисловий зразок, секретний винахід (секретна корисна модель), службовий винахід (корисна

модель), службові обов'язки, доручення роботодавця, роботодавець, винахідник, деклараційний патент на винахід, деклараційний патент на корисну модель, кваліфікаційна експертиза (експертиза по суті), формальна експертиза (експертиза за формальними ознаками), заявка, заявник, пріоритет заявки (пріоритет), дата пріоритету, міжнародна заявка, патентоздатність, право першого заявника, інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності, творчість, творець, промислова власність, патентне право, патент, комерційне найменування, торговельна марка, знак, свідоцтво, зареєстрований знак, заявка, заявник, пріоритет заявки (пріоритет), дата пріоритету, міжнародна заявка, доменне ім'я, МКТП, зазначення походження товару, просте зазначення походження товару, кваліфіковане зазначення походження товару, назва місця походження товару, географічне зазначення походження товару, географічне місце, видова назва товару.

Запитання для самоконтролю:

1. Назвіть основні етапи розвитку права промислової власності.
2. Хто є суб'єктами права промислової власності?
3. Назвіть об'єкти права промислової власності.
4. У чому полягає зміст права промислової власності?
5. Які умови необхідні для надання правової охорони винаходам? корисним моделям? промисловим зразкам?
6. Назвіть умови патентоздатності винаходу? корисної моделі? патентоспроможності промислового зразка?
7. Які права на одержання патенту має винахідник? автор? роботодавець? правонаступник?
8. Що таке право першого заявника?
9. Назвіть вимоги до заявки.
10. Що таке пріоритет?
11. Що таке експертиза? її мета? види?
12. Що означає перетворення заявки?
13. Що таке тимчасова правова охорона?
14. Який порядок реєстрації патенту?
15. Які права та обов'язки впливають із патенту?
16. Що таке примусове відчуження прав на винахід, корисну модель?
17. Який порядок припинення дії патенту? визнання патенту недійсним?
18. Які умови необхідні для надання правової охорони знаку для товарів і послуг? зазначенню походження товару?
19. Назвіть підстави для відмови у наданні правової охорони знаку для товарів і послуг?
20. Який порядок одержання свідоцтва на знак для товарів і послуг?
21. Що таке поділ заявки?
22. Які права/обов'язки впливають із свідоцтва на знак для товарів і послуг?

23. Який порядок припинення дії свідоцтва на знак для товару і послуг або визнання його недійсним?

24. Хто має право на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару?

25. Назвіть вимоги до заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару?

26. Як відбувається експертиза заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару?

27. Які права та обов'язки впливають із реєстрації кваліфікованого зазначення походження товару?

28. Назвіть підстави для визнання недійсною та припинення правової охорони кваліфікованого зазначення походження товару.

Теми рефератів, доповідей:

1. Етапи розвитку права промислової власності.
2. Тенденції розвитку законодавства України у сфері права промислової власності.
3. Міжнародні договори у сфері права промислової власності.
4. Загальновідомі торговельні марки. Проблеми визнання та охорони.
5. Проблемні питання захисту прав на географічне зазначення.

Практичне заняття 3. ПРАВО ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ

1. Складання заявки на одержання охоронного документу на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

При підготовці до практичного заняття студентам необхідно ознайомитись зі змістом наступних нормативно-правових актів:

Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.01.2001 року № 22 «Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.02.2002 року № 110 «Про затвердження Правил складання та подання заявки на промисловий зразок»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.03.2002 року № 197 «Про затвердження Правил розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.03.2002 року № 198 «Про затвердження Правил розгляду заявки на промисловий зразок»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.04.2005 року № 247 «Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення будь-якої особи з матеріалами заявки на об'єкт права інтелектуальної власності»

2. Доповіді на тему:

1. Етапи розвитку права промислової власності.
2. Тенденції розвитку законодавства України у сфері права промислової власності.
3. Міжнародні договори у сфері права промислової власності.

3. Складання заявки на одержання охоронного документу на знак для товарів та послуг, зазначення походження товару.

При підготовці до практичного заняття студентам необхідно ознайомитись зі змістом наступних нормативно-правових актів:

Наказ Держпатенту України від 28.07.1995 року № 116 «Про затвердження Правил складання і подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2001 року № 598 «Про затвердження Правил складання, подання та проведення експертизи заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або права на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.04.2005 року № 247 «Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення будь-якої особи з матеріалами заявки на об'єкт права інтелектуальної власності»

4. Доповіді на тему:

1. Загальновідомі торговельні марки. Проблеми визнання та охорони.
2. Проблемні питання захисту прав на географічне зазначення.

Самостійна робота до теми 3. ПРАВО ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1. Історія виникнення та розвитку патентного права

Завдання:

Зробить конспект відповідних глав книги О.О.Пілипенка «Право винахідника» (Пилипенко А.А. Право изобретателя. – М.: «Статут», 2001. – 688 с. (Классика российской цивилистики).

Дайте відповіді на запитання:

- в чому полягає соціальне значення винаходу?
- в чому полягають особливості розвитку патентного права в різних країнах світу?
- які виділяють періоди розвитку патентного права?

Тема 2. Законодавство України в сфері промислової власності

Завдання:

1. Зробить перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини в сфері промислової власності.
2. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).
3. Ознайомтесь зі станом законопроектної діяльності у зазначеній сфері (див., зокрема, законопроекти, що подані до розгляду до Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України про затвердження орієнтовних планів законопроектних робіт).
4. Зробить висновки щодо основних тенденцій розвитку законодавства у сфері промислової власності.
5. Порівняйте положення чинного законодавства України у сфері права промислової власності з положеннями міжнародних договорів у цій сфері, ратифікованих Україною. Визначте, наскільки структура, положення, термінологія законодавства України у сфері права промислової власності відповідають положенням міжнародних договорів у визначеній сфері.

Лекція 4.ПРАВО НА НЕТРАДИЦІЙНІ ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Проблемні питання охорони права на наукове відкриття.

Поняття та види селекційних досягнень. Патент на сорт та його особливості. Порядок та умови патентування нових сортів рослин. Нові породи тварин та їх правова охорона. Правові наслідки селекційної роботи.

Правова охорона нових сортів рослин та порід тварин у зарубіжних країнах.

Поняття інтегральної мікросхеми та умови її патентоспроможності. Умови надання правової охорони інтегральним мікросхемам. Право на реєстрацію топології інтегральної мікросхеми. Право роботодавця (власника чи уповноваженого ним органу).

Поняття та умови охорони раціоналізаторських пропозицій. Нормативна база раціоналізаторської діяльності та її характеристика. Тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності і раціоналізаторських пропозицій в Україні. Рекомендації про порядок складання подання та розгляд заяв на раціоналізаторську пропозицію.

Комерційна таємниця як об'єкт інтелектуальної власності. Проблемні питання охорони прав на комерційну таємницю.

Непоіменовані об'єкти інтелектуальної власності: гудвіл, ноу-хау.

Семінарське заняття 4. ПРАВО НА НЕТРАДИЦІЙНІ ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

План заняття

1. Поняття та види нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.
2. Проблемні питання захисту прав на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.
3. Перспективи розвитку національного законодавства щодо захисту прав на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.
4. Досвід зарубіжних країн у сфері захисту прав на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.

Ключові терміни та поняття: нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності, сорти рослин, породи тварин, топографії інтегральних мікросхем, комерційна таємниця, наукове відкриття, раціоналізаторська пропозиція.

Запитання для самоконтролю:

1. Назвіть види нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.
2. Які існують проблемні питання захисту прав на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності?
3. Надайте визначення поняття сорту рослин.
4. У чому полягають особливості патенту на сорт рослин?
5. Яким чином можна отримати патент на сорт рослин за кордоном?
6. Які права та обов'язки випливають з патенту на сорт рослин?
7. Що таке нова порода тварин?
8. Які особливості правового захисту нових порід тварин?
9. Дайте визначення інтегральної мікросхеми.
10. Назвіть умови патентоздатності інтегральної мікросхеми.
11. Які права та обов'язки випливають із реєстрації топографії інтегральної мікросхеми?
12. Надайте визначення комерційної таємниці.
13. У чому полягають особливості правової охорони комерційної таємниці?
14. Що таке наукове відкриття?
15. Які особливості правового захисту наукового відкриття?
16. Дайте визначення раціоналізаторської пропозиції.
17. Що таке ноу-хау? Яким чином можна захистити ноу-хау?

Теми рефератів, доповідей:

1. Досвід зарубіжних країн у сфері захисту прав на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.

Самостійна робота до теми 4. ПРАВО НА НЕТРАДИЦІЙНІ ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Завдання 1.

Зробить моніторинг наукових та науково - практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво, господарство і право» тощо) та підготуйте перелік публікацій с теми. Визначить основні напрями наукових дискусій.

Завдання 2.

Ознайомтесь зі змістом наступних нормативно-правових актів:

- Закон України від 21.04.1993 року № 3116-ХІІ «Про охорону прав на сорти рослин»
- Закон України від 05.11.1997 року № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем»
- Закон України від 15.12.1993 року № 3691-ХІІ «Про племінну справу у тваринництві»

Завдання 3.

Зробить таблицю: «Отримання охоронного документу/альтернативні можливості надання охорони» нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності з наступними колонками:

- визначення об'єкту;
- вид охоронного документу;
- умови патентоздатності (патентоспроможності);
- витрати;
- строк та умови охорони.

Визначить етапи отримання охоронного документу.

Визначить, у чому полягає експертиза об'єктів промислової власності, її етапи.

Завдання 4.

Вивчить нормативно-правові документи, що регулюють діяльність патентних повірених України. Дайте відповіді на запитання:

- у чому полягає діяльність патентних повірених?
- хто може бути патентним повіреним України?
- у чому полягає процедура отримання свідоцтва на право займатися діяльністю патентного повіреного?

Лекція 5. РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. СИСТЕМА ДОГОВОРІВ

Поняття та особливості розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Види договорів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Істотні умови договору про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензія.

Ліцензійний договір. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір комерційної концесії.

Практичне заняття 5. РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. СИСТЕМА ДОГОВОРІВ

Задача 1.

Харківський механічний завод за договором передав товариству «Перспектива» комплект розробленої його спеціалістами конструкторської документації на виготовлення пристрою для визначення вмісту нітратів в овочах та фруктах. Згідно з умовами договору завод, окрім документації також зобов'язався поставити товариству спеціальне технологічне обладнання, підготувати його спеціалістів для освоєння розробки, передати досвід по налагодженню технологічного процесу. На підставі договору та податкового законодавства України бухгалтерія товариства у звітних документах зменшила оподатковуваний валовий прибуток, одержаний товариством за звітний період, на суму витрат на придбання «ноу-хау». Державна податкова інспекція району виявила це під час проведення перевірки і оштрафувала товариство, мотивуючи своє рішення тим, що відносини між сторонами були врегульовані не договором «ноу-хау», а договором купівлі-продажу. Не погодившись зі штрафом, товариство подало у міську податкову адміністрацію скаргу.

Проаналізуйте правове положення та аргументи спору і дайте відповідь на запитання:

Що визнається договором «ноу-хау», які його особливості та юридична природа?

Які спільні риси та відмінності договорів «ноу-хау» та купівлі-продажу?

Задача 2.

Програміст за фахом гр. Мороз П.І. перебував у трудових відносинах з приватним підприємством «Альтаір». У зв'язку з виконанням трудових обов'язків Мороз П.І. розробив та передав комп'ютерну програму для ведення бухгалтерського обліку на підприємствах. Програма використовувалась «Альтаїром» для власних потреб. Через деякий час (приблизно через півроку) приватне підприємство «Альтаір» уклало декілька авторських договорів на використання вищевказаної програми іншими підприємствами. Мороз, вважаючи себе автором програми, звернувся до суду з позовом до «Альтаїра».

Обґрунтуйте позицію відповідача, вкажіть, які юридичні факти входять у предмет доказування по цій справі.

Задача 3.

Відповідно до індивідуального плану роботи викладача доцент кафедри Митник включив підготовку монографії «Органічні сполуки» обсягом 10

авторських аркушів строком виконання 3 роки. Зважаючи на великий обсяг навчальної роботи, йому на підставі додаткового договору із ректоратом було збільшено посадовий доклад.

За перший та другий рік роботи рукописи розділів монографії на кафедру та вченій ради університету не подавались. Призначена вченою радою комісія встановила, що виконавець лише зібрав деякі емпіричні дані для підготовки розділів роботи. За рік, що зостався, робота не буде виконана. Митник посилався на те, що своє навантаження він виконав за рахунок звільненої проти розрахункової навчальної і виховної роботи.

Зважаючи на те, що виконавець захистив за подібною темою кандидатську дисертацію, і особисті завіряння, йому рішенням вченої ради університету тема була збережена, але посадовий оклад приведено у відповідність з реальними результатами роботи. У встановлений строк монографія не була завершена.

Наказом ректора університету за рекомендацією вченої ради з Митника було стягнуто різницю збільшеного на час виконання важливої роботи посадового окладу, що виплачувався на підставі додаткового договору.

Як слід вирішити суперечку? Які норми законодавства мають бути застосовані?

Задача 4.

Група вчених-генетиків, працюючи в галузі селекції, встановила, що для продукування антибіотиків, вітамінів та інших цінних речовин найбільше значення має штучне підвищення змінюваності мікроорганізмів з наступним добром. На думку вчених, наукове усвідомлення цього відкриття має важливе значення для досліджень у різних галузях біології, медицини та сільського господарства. Зокрема, на його основі може бути розроблений принципово новий метод виробництва медичних препаратів. Вчені звернулися до юриста за консультацією щодо закріплення свого пріоритету та прав.

Які роз'яснення мають бути надані вченим?

Задача 5.

Патентне відомство отримало дві заявки. Заявнику пізніше поданої заявки було видано патент на корисну модель «Електронний кодовий замок». Щодо раніше поданої заявки на одержання патенту на винахід «кодовий замок з ємнісною пам'яттю» рішення ще не було прийняте. Автори раніше поданої заявки вважають, що технічне вирішення, подане у формулі корисної моделі, на яку вже видано патент, не нове, тому що повторює сукупність суттєвих ознак їх заявки. Відмінність полягає лише в назві окремих елементів, а не їх сукупності. Тому автори звернулися до патентного повіреного з проханням надати їм допомогу у підготовці заперечення. Власник патенту на корисну модель, дізнавшись про підготовку опротестування виданого йому свідоцтва, в листі до авторів раніше поданої заявки повідомив, що він працював над винаходом самостійно і зі змістом

їхньої заявки не був ознайомлений, а відтак, його патент не підлягає анулюванню. Крім того, тотожність запропонованих вирішень виключена тому, що він подав заявку на корисну модель, а не на винахід.

В якому порядку можуть бути визнані недійсними видані патенти і яке рішення може бути прийняте в цьому випадку, зокрема при встановленні тотожності обох рішень?

Задача 6.

На Петриківському підприємстві Українського народного декоративного розпису майстром Шулікою була розроблена нова модель таці. У зв'язку із запуском моделі у виробництво виникло питання про необхідність забезпечення охорони прав підприємства та майстра-художника. Юридична фірма, до якої звернулося підприємство за консультацією, пояснила, що найкращим засобом охорони було б визнання цієї моделі промисловим зразком, тому що художньо-конструкторське вирішення зовнішнього вигляду виробу не має промислової придатності, оскільки передбачає ручний розпис кожного виробу. Проте, на думку юридичної фірми, третя особа все одно не зможе скористатися цією розробкою, яка є твором декоративно-прикладного мистецтва, і не зможе використати без згоди її автора, тобто майстра-художника.

Чи є обґрунтованою така консультація?

Самостійна робота до теми 5. РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. СИСТЕМА ДОГОВОРІВ

Завдання 1.

Зробіть моніторинг наукових та науково - практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво, господарство і право» тощо) та зробіть перелік публікацій з теми семінарського заняття. Окресліть основні напрями наукових дискусій.

Завдання 2.

Ознайомтесь з наступними нормативно-правовими актами:

Наказ Мінагрополітики України від 21.07.2003 року № 244 «Про затвердження Інструкції про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту»

Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 року № 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2001 року № 577 «Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на топографію інтегральної мікросхеми та видачу ліцензії на використання топографії інтегральної мікросхеми»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2001 року № 576 «Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстрів відомостей про передачу права власності на знак для товарів і послуг та видачу ліцензії на використання знака (міжнародного знака) для товарів і послуг»

Наказ Міністерства освіти і науки України МОН України; Наказ, Інструкція від 03.08.2001 року № 574 «Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на промисловий зразок та видачу ліцензії на використання промислового зразка»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 року № 521 «Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі)»

Завдання 3.

Ознайомтесь з документами, переліченими у Листі Вищого господарського суду України від 24.10.2008 року № 01-8/640 Про Перелік питань, вміщених у документах Вищого господарського суду України, які стосуються розгляду господарськими судами справ, пов'язаних із захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності стосовно права промислової власності та нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності.

Завдання 4.

Проаналізуйте питання щодо передачі майнових прав інтелектуальної власності за заповітом.

Семінарське заняття 6. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ

План заняття

1. Загальні положення щодо використання ОІВ у власному виробництві.
2. Способи передачі прав на об'єкти інтелектуальної власності.
3. Майнові права на об'єкт права інтелектуальної власності.
4. Передача права на користування об'єктом інтелектуальної власності.
5. Внесення прав на ОІВ до статутного капіталу.

Ключові терміни та поняття: комерціалізація інтелектуальної власності; способи комерціалізації; ліцензійний договір, договір комерційної концесії (франшизи), договір лізингу, економічна ефективність способів комерціалізації ОПІВ.

Запитання для самоконтролю:

1. Які основні способи комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності?
2. У чому перевага використання прав на об'єкти інтелектуальної власності у власному виробництві?
3. Які переваги правоволодільцю дає внесення прав інтелектуальної власності до статутного капіталу підприємства?
4. У чому різниця між уступкою прав на об'єкт інтелектуальної власності і передачею прав за ліцензійним договором?
5. Які Ви знаєте види ліцензійних договорів?
6. Які ви знаєте види ліцензійних платежів?
7. Договір франшизи.
8. Договір лізингу.
9. Назвіть, будь-ласка, основні цілі оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Тематика рефератів, доповідей:

1. Поняття комерціалізації ОІВ.
2. Комерціалізація через використання об'єктів інтелектуальної власності у власному виробництві.
3. Майнові права на об'єкт права інтелектуальної власності.
4. Об'єкт права інтелектуальної власності у власному виробництві.

Самостійна робота до теми: ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ

Завдання для самостійної роботи:

1. Розкрити зміст поняття:

Співвідношення понять торговельна марка та комерційне найменування: спільне та відмінність.

2. Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Суша звернулась до суду з позовом до Червоного про захист її прав на курсову роботу. В процесі розгляду справи суд вияснив тотожність обох курсових робіт, які при перевірці були повернені викладачем на повторне виконання як такі, що не мають самостійного характеру і є плагіатом. Курсова робота позивачки надійшла поштою в деканат 10 жовтня 2008 р. з Львівської області, а на перевірку була представлена 16 жовтня цього ж року. Курсова робота Червоного — жителя Харкова, подана 15 жовтня і надійшла на кафедру 17 жовтня. Цього ж дня обидві роботи були передані на перевірку та рецензування. Відповідач стверджував, що роботу він писав із навчального посібника, це стверджувала і позивачка.

Суддя призначив літературознавчу експертизу, яка дала висновок, що обидві роботи списані з одного навчального посібника і виконані незалежно. В роботах є незначні тотожні відхилення від тексту першоджерела.

Визначте, що в даному випадку є об'єктом авторського права? В яких випадках дозволяється вільне використання авторських прав? Чи виникає авторське право на курсову роботу? Яке рішення слід винести по справі?

3. Розкрити зміст поняття:

Ліцензійне використання ноу-хау.

4. Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Акціонерне товариство “Відродження” протягом трьох років виробляло універсальні настільні вакуумні преси, що користувались підвищеним попитом. Після введення в дію Закону України “Про охорону прав на знаки для товарів та послуг” генеральний директор звернувся до спеціалістів консалтингової фірми за роз'ясненнями з таких питань:

Чи може акціонерне товариство позначати свою продукцію словесним знаком “Відродження”, щоб вона відрізнялась від однорідної продукції інших товаровиробників? Що необхідно зробити і які документи подати для отримання розрізняльного знаку і якого краще? Які права та обов'язки випливають із отримання свідоцтва на товарний знак чи фірмову назву? Чи вправі власник розрізняльного знаку передавати право користування ним іншим підприємцям? Чи не конкурує розрізняльний знак з місцем походження товару? Які права володільця розрізняльного знаку в разі порушення його прав?

5. Розкрити зміст поняття:

Ліцензування торговельної марки: поняття та особливості реалізації.

6. Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

На підставі договору франчайзинга фірма LEVIS надала право торгувати її товаром і під її торговою маркою товариству з обмеженою відповідальністю “Варіант”. Договором було обумовлено використання торгової марки лише територією реєстрації ТзОВ. Представником фірми LEVIS в Україні було встановлено, що ТзОВ створило ряд філій в інших обласних центрах України, де користувалось торговою маркою. Крім цього, під цією маркою продавалась власна продукція ТзОВ, що не була оговорена договором. Зазначеною торговою маркою користувалось і ТзОВ “Варіант-К”, що виділилось із ТОВ “Варіант” в результаті реорганізації.

Дайте правову оцінку наведеному.

7. Ноу-хау - це:

а) інформація, що отримана завдяки досвіду та випробуванням, яка: не є загальновідомою чи легкодоступною на день укладення договору про трансфертехнологій; є істотною, тобто важливою та корисною для виробництва продукції та/або надання послуг; є визначеною, тобто описаною

достатньо вичерпно, щоб можливо було перевірити її відповідність критеріям незагальновідомості та істотності;

б) об'єкти оцінки - майно та майнові права, які підлягають оцінці;

в) об'єкт права інтелектуальної власності - винаходи, корисні моделі, промислові зразки; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; комп'ютерні програми; компонування (топографії) інтегральних мікросхем;

г) всі відповіді вірні.

8. Дозвіл на використання технологій або їх об'єктів, наданий у договорі про трансфер технологій особою (особами), якій (яким) належать майнові права на зазначені технології та/або їх об'єкти - це:

а) патент;

б) ліцензія;

в) договір про технологічний трансфер;

г) договір про комерціалізацію.

Семінарське заняття 7. СУТЬ ТА СПОСОБИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

План заняття

1. Роль інтелектуальної власності у забезпеченні конкурентноздатності власної продукції чи послуг, їх прибутковості.
2. Інтелектуальна власність - частина стратегічного бізнес-планування.
3. Дайте характеристику ролю конкуруючої інтелектуальної власності.
4. Визначте, яка інтелектуальна власність вам потрібна.
5. Оцініть економічну ефективність власних ОПІВ;

Ключові терміни та поняття: об'єкт ІВ, комерціалізація, основні напрями комерціалізації, замкнені цикли (ідея-виробництво-споживання), принцип «відокремленості».

Запитання для самоконтролю

10. Які основні способи комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності?
11. У чому перевага використання прав на об'єкти інтелектуальної власності у власному виробництві?
12. Які переваги правоволодільцю дає внесення прав інтелектуальної власності до статутного капіталу підприємства?
13. У чому різниця між уступкою прав на об'єкт інтелектуальної власності і передачею прав за ліцензійним договором?
14. Які Ви знаєте види ліцензійних договорів?
15. Які ви знаєте види ліцензійних платежів?

16. Договір франшизи.
17. Договір лізингу.
18. Назвіть, будь-ласка, основні цілі оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.
19. Які Ви знаєте підходи до оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності?
20. Дайте характеристику витратного підходу до оцінки вартості прав на ОІВ.
21. Дайте характеристику порівняльного підходу до оцінки вартості прав на ОІВ.
22. Дайте характеристику доходного підходу до оцінки вартості прав на ОІВ.

Тематика рефератів доповідей:

1. Особливості управління інтелектуальною власністю на різних етапах її життєвого циклу.
2. Організація та забезпечення сучасних методів управління у сфері інтелектуальної власності.
3. Забезпечення захисту і правомірного використання об'єктів інтелектуальної власності.
4. Проведення експертизи комерційного потенціалу результатів науково-дослідної діяльності з метою визначення серед них найбільш перспективних.
5. Забезпечення набуття установою майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, що створені в результаті її науково-дослідної діяльності та сприяння введенню їх в господарський оборот.
6. Інформаційно-аналітичне забезпечення робіт по створенню, охороні, захисту такомерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Самостійна робота до теми 7. СУТЬ ТА СПОСОБИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Завдання для самостійної роботи:

1. Розкрити зміст поняття:

Специфіка права інтелектуальної власності.

2. Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Радгосп-завод “Бер” без дозволу Кілійського винзаводу – власника знака для товарів і послуг “Вінок Дунаю” – випускав і реалізовував з лютого по квітень 1998 р. вино з аналогічною назвою відповідно до сертифіката відповідності, виданого Закарпатським державним центром стандартизації, метрології і сертифікації (ДЦСМС). Після отримання заявки уповноваженого представника Кілійського винзаводу Закарпатський ДЦСМС припинив дію вказаного сертифіката на випуск і реалізацію заводом “Бер” вина “Вінок Дунаю”. За експертним висновком патентного повіреного використання

радгосп-заводом “Бер” знака для товару і послуг (пляшка, етикетка) Кілійського винзаводу на ринку однорідних товарів може ввести споживача в оману стосовно виробника вина. Територіальне відділення Антимонопольного комітету України порушило адміністративне провадження у справі.

Як слід кваліфікувати дії радгосп-заводу “Бер”. Яке рішення слід винести у справі ? Які можливі способи захисту порушених прав і впливу на порушника ?

3. Розкрити зміст поняття:

Роботодавець як суб’єкт права інтелектуальної власності у законодавстві України: проблемні аспекти.

4. Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

За дорученням директора машинобудівного заводу група конструкторів та художник-дизайнер розробили нову модель пральної машини та надіслали замовнику письмове повідомлення про створення винаходу та промислового зразка. До повідомлення було додано опис, креслення, фотографії та інші матеріали, які досить повно розкривали сутність розробки. Через півроку завод її освоїв і надіслав у продаж. Враховуючи те, що замовник не подав заявки на отримання патентів, автори звернулись до адміністрації з проханням дати дозвіл на подання заявки від свого імені на винахід та промисловий зразок. В задоволенні прохання було відмовлено та тій підставі, що умовами трудових договорів не передбачалось право на подачу заявок на винахід та промисловий зразок, які створені при виконанні службових обов’язків. Тоді співавтори розробки на свій ризик звернулись до Держпатенту України із заявкою на видачу патенту, де вказали, що тільки інженери-конструктори є співавторами винаходу.

Як вирішено законодавством питання про патентування розробок, що створені при виконанні службового завдання ? В яких випадках розробки вважаються службовими ? Чи мав право замовник заборонити співавторам патентування розробок ? Що визнається промисловим зразком ? Яким чином дизайнер може захистити свої права?

5 Визначте поняття:

Конвенційний пріоритет – це

6. Розкрийте зміст питання

Загальна характеристика законодавства України про захист інтелектуальної власності.

7. Виконайте творче завдання

Проблеми застосування законодавства про торговельні марки.

8. Визначте поняття:

Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт –

9. Розкрийте зміст питання

Відмінні риси у авторському і патентному праві.

10. Виконайте творче завдання

Проблеми охорони прав на добре відомий знак для товарів і послуг.

Семінарське заняття 8. УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ

План заняття

1. Обґрунтуйте стратегії фірми щодо розроблення об'єктів права інтелектуальної власності, їх правової охорони і подальшого використання.
2. Охарактеризуйте капіталовкладення в інтелектуальну власність, визначити ресурси, що необхідні для розроблення нової технології і забезпечення конкурентноздатності.
3. Охарактеризуйте стратегії фірми щодо розроблення об'єктів права інтелектуальної власності.
4. Обґрунтуйте стратегію захисту від конкурентів за допомогою отримання монопольного права на виробництво нової продукції на період продажу її на ринку.
5. Охарактеризуйте стратегію формування уставного капіталу підприємства шляхом внесення до його складу прав на об'єкти інтелектуальної власності

Ключові терміни та поняття: управління інтелектуальною власністю; принципи управління інтелектуальною власністю; етапи життєвого циклу об'єктів права інтелектуальної власності.

Запитання для самоконтролю:

23. Назвіть, будь-ласка, основні цілі оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.
24. Які Ви знаєте підходи до оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності?
25. Дайте характеристику витратного підходу до оцінки вартості прав на ОІВ.
26. Дайте характеристику порівняльного підходу до оцінки вартості прав на ОІВ.
27. Дайте характеристику доходного підходу до оцінки вартості прав на ОІВ.
28. Охарактеризуйте життєвий цикл ОІВ.
29. Які дії визнаються порушенням права на об'єкти промислової власності?
30. Які дії визнаються порушенням авторського права і суміжних прав?
31. Назвіть які Ви знаєте категорії спорів щодо права інтелектуальної власності?

Тематика рефератів, доповідей:

1. Роль інтелектуальної власності у забезпеченні конкурентноздатності власної продукції чи послуг, їх прибутковості.
2. Інтелектуальна власність - частина стратегічного бізнес-планування.
3. Конкуруюча інтелектуальна власність.
4. Оцініть економічну ефективність власних ОПІВ.

5. Податок на інтелектуальну власність;
6. Ефективність управління інтелектуальною власністю.

Самостійна робота до теми 8. УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ

Завдання для самостійної роботи:

1. Розкрийте зміст поняття:

Проблемні аспекти патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах та шляхи їх вирішення.

2. Вирішить задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Краснова звернулася до видавництва "Юридична практика" з позовом, в якому просила стягнути з нього авторську винагороду та відшкодувати заподіяну моральну шкоду. В позові вона вказала, що у виданому CD-ROM дипломні, курсові роботи і реферати без її відома була вміщена написана нею дипломна робота. Як доказ вона представила дискету із записом своєї роботи. Як потім було встановлено, запис роботи на дискету був зроблений за рік до випуску у продаж згаданого диску. Витік інформації з її домашнього персонального комп'ютера виключався. Копію дискети із записом дипломної роботи на вимогу вищого навчального закладу, у якому вона навчалась, позивачка додала до матеріалів самої дипломної роботи. *Як слід вирішити справу? Які факти мають значення для її вирішення?*

3. Опрацюйте текст Стокгольмської Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

4. Опрацюйте Цивільний кодекс України (Книга четверта. Право інтелектуальної власності. Від 16.01.2003 р.), зосередивши увагу на цивільно-правових засобах захисту права інтелектуальної власності.

5. Охарактеризуйте сучасні погляди на інститут права інтелектуальної власності відповідно до Міжнародних договорів в сфері інтелектуальної власності, до яких приєдналась Україна.

Семінарське заняття 9. ВИДИ ПОРУШЕНЬ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

План заняття

1. Поняття правопорушення у сфері інтелектуальної власності.
2. Плагіат авторських творів.
3. Види плагіату.
4. Контрафакція.
5. Піратство. Форми піратства.

Ключові терміни та поняття: піратство, плагіат, промислове шпигунство, конкурентна розвідка, кіберсквотинг, ринок контрафактних виробів.

Запитання для самоконтролю:

1. Що таке порушення прав інтелектуальної власності?
2. Які є типові порушення авторського права та суміжних прав?
3. Що відносять до незаконних способів одержання секретів виробництва?
4. Що таке порушення прав власника кваліфікованого зазначення походження товару?
5. Як визнаються порушення прав власника свідоцтва на торговельну марку (знак для товарів і послуг)?
6. Що таке плагіат авторського твору?
7. Які види плагіату Ви знаєте?
8. Основні види піратства.
9. Форми піратства.
10. Контрафакція. Причині існування контрафакції та фальсифікації продукції?

Тематика рефератів, доповідей:

1. Мета створення всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).
2. Основні характеристики структури ВОІВ.
3. Основні напрямки участі України в роботі ВОІВ та значення міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності для України.
4. Співробітництво в рамках міжнародних організацій з питань інтелектуальної власності.
5. Міжнародні договори з питань охорони промислової власності.
6. Міжнародної класифікації об'єктів промислової власності.

Самостійна робота до теми 9. ВИДИ ПОРУШЕНЬ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Завдання для самостійної роботи:

1. Розкрити зміст поняття:

Проблеми захисту українських споживачів від контрафактної та піратської продукції та шляхи їх подолання.

2. Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Леоненко звернувся з позовом, в якому заперечував авторство його керівника Трухіна на винахід "Спосіб автоматичного регулювання процесу ректифікації" і стверджував, що останній не вніс у винахід творчого внеску, а був включений за те, що допоміг розробити креслення, підготувати та

оформити заявку, оформити інші документи та їх копії. При розгляді справи у суді було встановлено, що у довідці про творчу участь співавтора вказано конкретний внесок відповідача – підготовка функціональної схеми реалізації способу регулювання процесу ректифікації, в тому числі нові додаткові вузли, що і підтвердив експерт. При цьому в заявці, що підписав Леоненко, Трухін вказаний як співавтор. Останній, заперечуючи позов, вказав, що позивач став оспорювати його авторство після того, як ним була висловлена негативна оцінка дисертаційного дослідження позивача.

Які обставини повинен вияснити суд і яке необхідно прийняти рішення? Хто вважається співавтором винаходу і як це відображається в заявочних документах? Які права співавторів винаходу? Як здійснюється користування патентом, що належить декільком спів володільцям?

3. Моральна шкода полягає у:

- а) фізичному болю, якого фізична особа зазнала у зв'язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я;
- б) душевних страждань, яких фізична особа зазнала у зв'язку з тимчасовим депресивним станом;
- в) приниженні честі, гідності і ділової репутації фізичної або юридичної особи;
- г) відновленні становища, яке існувало до його порушення;
- д) припиненні дій, які порушують право.

4.Контрафакція –це:

- а) підробка;
- б) порушення авторського права і суміжних прав в результаті відтворення і розповсюдження чужого твору;
- в) порушення виключного права патентоволодільця;
- г) несанкціоноване використання товарних знаків.

5. При порушенні патентних прав власник патенту має право вимагати:

- а) стягнення завданих збитків, включаючи не одержані доходи;
- б) виплати компенсації, що визначається судом
- в)відшкодування моральної шкоди;
- г) припинення дій, що порушують його права, і відновлення становища, що існувало до порушення.

6. Принципи Угоди ТРІПС:

- а) принцип національного режиму;
- б) територіальний принцип;
- в) принцип найбільшого сприяння;
- г) принцип автономних рішень.

7. Основні засади Бернської конвенції про охорону авторського права і суміжних прав:

- а) принцип автоматичної охорони;
- б) принцип незалежності охорони;
- в) національний режим;
- г) адміністративний принцип.

8. За порушення майнових авторських і суміжних прав суд має право:

- а) накласти арешт на контрафактні примірники твору;
- б) знищити контрафактні примірники;
- в) передати контрафактні примірники для реалізації через аукціон;
- г) передати контрафактні примірники для благодійних цілей.

9. Об'єктами суміжних прав визнаються:

- а) передачі (програми) організацій мовлення;
- б) топографії інтегральних схем;
- в) місця походження товарів;
- г) права осіб, що сприяли створенню і комерційному успіху твору.

**Семінарське заняття 10. СИСТЕМА ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ТА
ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

План заняття

1. Охорона прав інтелектуальної власності.
2. Способи захисту порушених прав інтелектуальної власності.
3. Державна система правової охорони інтелектуальної власності в Україні.
4. Законодавство України про інтелектуальну власність.
5. Загальні засади правової охорони об'єктів інтелектуальної власності.
6. Страхування інтелектуальної власності.
7. Основні форми захисту інтелектуальної власності.
8. Відновне правосуддя (медіація).
9. Арбітражний розгляд спорів.
10. Захист інтелектуальної власності у судовому та адміністративному порядку.

Ключові терміни та поняття: правова охорона, порушення прав, страхування інтелектуальної власності, медіація, арбітражний захист.

Запитання для самоконтролю:

1. Паризька конвенція з охорони промислової власності: історія прийняття, основні положення.
2. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків Мадридський протокол: історія прийняття, основні положення.
3. Угода з торгових аспектів прав інтелектуальної власності (TRIPS): історія прийняття, основні положення.
4. Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів: історія прийняття, основні положення.
5. Небезпеки ратифікації Євразійської патентної конвенції.
6. Роль ЮНЕСКО та Ради Європи в міжнародному співробітництві в сфері охорони інтелектуальної власності.
7. Політичне, економічне та правове значення міжнародних інституцій в сфері охорони інтелектуальної власності.

8. Поняття та характеристика інтелектуального суверенітету держави.
9. Небезпеки ратифікації Євразійської патентної конвенції.

Теми рефератів, доповідей:

1. Територіальна природа прав інтелектуальної власності.
2. Етико-правові аспекти гармонізації прав інтелектуальної власності і прав людини в сучасній правовій доктрині.
3. Права інтелектуальної власності та репутацію Об'єднання європейських футбольних асоціацій
4. Доктрина квазі-права в сфері інтелектуальної власності.

Самостійна робота до теми 10. СИСТЕМА ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Відповідно до Методичних рекомендацій з комерціалізації розробок, створених в результаті науково-технічної діяльності, затверджених наказом Держкомітету з інновацій, науки та інформатизації, всі інновації можна розподілити на наступні категорії:

- а) інновації в продуктах, інновації для клієнтів;
- б) інновації в організації; інновації в маркетингу та дистрибуції;
- в) вірні відповіді (а) і (б);
- г) інновації в продуктах, інновації для клієнтів, інновації в організації; інновації в маркетингу та дистрибуції, інновації в ноу-хау.

Завдання 2.

Відповідно до українського законодавства, – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, атакож організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери – це:

- а) інноваційний продукт;
- б) інновація;
- в) інноваційний проект;
- г) інноваційна діяльність.

Завдання 3.

Технопарки України можна розділити на три категорії:

- а) створені при ВУЗах, НДІ без будь-якої підтримки держави і не мають жодних пільг;

- б) функціонуючі у спеціальних економічних зонах і користуються такими жподатковими пільгами, як решта підприємств цих зон;
- в) створені на базі великих наукових центрів або ВУЗів та мають потужнідослідницькі підрозділи, які підпадають під дію Закону України № 991 – XIVвід 16 липня 1999 р. «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційноїдіяльності технологічних парків» і користуються спеціальними пільгами;
- г) всі відповіді вірні.

Завдання 4.

Дозвіл на використання технологій або їх об'єктів, наданий у договорі протрансфер технологій особою (особами), якій (яким) належать майнові правана зазначені технології та/або їх об'єкти – це:

- а) патент;
- б) ліцензія;
- в) договір про технологічний трансфер;
- г) договір про комерціалізацію.

Завдання 5.

Об'єкти інтелектуальної, у тому числі промислової, власності, а також іншіаналогічні права, визнані в порядку, встановленому законодавством,об'єктом права власності – це:

- а) ноу-хау;
- б) нематеріальний актив;
- в) інновація;
- г) роялті.

Завдання 6.

До об'єктів права інтелектуальної власності відносять:

- а) винаходи, корисні моделі, промислові зразки;
- б) раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин;
- в) комп'ютерні програми; компонування (топографії) інтегральнихмікросхем;
- г) всі відповіді вірні.

Семінарське заняття 11. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

План заняття

1. Міжнародна система інтелектуальної власності.
2. Всесвітня організація іінтелектуальної власності.
3. Види та значення міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність.
4. Багатосторонні угоди та їх види.

5. Законодавство зарубіжних країн про інтелектуальну власність та його особливості.
6. Сучасні тенденції розвитку інтелектуальної власності.
7. Проблема дисбалансу інтересів суспільства та власників інтелектуальних продуктів.

Ключові терміни та поняття: Міжнародна система інтелектуальної власності, Всесвітня організація інтелектуальної власності, міжнародно-правові акти, тенденції розвитку інтелектуальної власності.

Запитання для самоконтролю:

1. Міжнародна патентна документація. Види патентної документації.
2. Зміст патентних документів. Форми ведення патентної документації. Міжнародний центр патентної документації (МЦДП). Система КАПРІ.
3. Міжнародно-правове регулювання ліцензійних договорів.
4. Вплив СОТ на ринок інтелектуальної власності. Правова характеристика франчайзинг (договір комерційної концесії).
5. Особливості міжнародно-правового регулювання фармацевтичного ринку.
6. Етико правові аспекти забезпечення свободи доступу до медичних препаратів.

Теми рефератів, доповідей:

1. Охоронні документи на об'єкт інтелектуальної власності.
2. Промислова власність як об'єкт управління.
3. Способи захисту права інтелектуальної власності.
4. Державна система правової охорони інтелектуальної власності.
5. Міжнародна система охорони інтелектуальної власності.
6. Діяльність світової організації інтелектуальної власності.

Самостійна робота до теми 11. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Чи існують нормативні вимоги відносно терміна охорони комерційної таємниці?

- а) так;
- б) ні, не існують;
- в) термін охорони – три роки;
- г) термін охорони – десять років.

Завдання 2.

Визначення «ноу-хау» найбільш близьке за значенням до визначення:

- а) секрет виробництва;
- б) комерційна таємниця;
- в) інновація;
- г) піратство.

Завдання 3.

Фундаментальні дослідження – це:

- а) експериментальні або теоретичні дослідження, що спрямовані на одержання нових знань про закономірності розвитку природи, суспільства, людини, їхнього взаємозв'язку;
- б) дослідження, результатом виконання яких є гіпотези, теорії, методи тощо;
- в) вірні відповіді (а) і (б);
- г) оригінальні дослідження, які здійснюються для отримання нових знань, але призначені головним чином для здійснення конкретної практичної мети чи завдання.

Завдання 4.

Технологія вважається створеною:

- а) лише при успішному завершенні випробувань;
- б) при наявності позитивного рішення про приймання;
- в) за умови її промислової експлуатації, результатом якої є випуск продукції;
- г) вірні відповіді (а) і (б).

Завдання 5.

Технологія вважається використаною:

- а) лише при успішному завершенні випробувань;
- б) при наявності позитивного рішення про приймання;
- в) за умови її промислової експлуатації, результатом якої є випуск продукції;
- г) вірні відповіді (а) і (б).

Завдання 6.

Результат інтелектуальної діяльності людини у будь-якій сфері технології, об'єктом якого може бути продукт (пристрій, речовина, штаммікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо) або процес(спосіб), а також нове застосування відомого продукту чи процесу – це:

- а) винахід (корисна модель);
- б) промисловий зразок;
- в) раціоналізаторська пропозиція;
- г) інновація.

Завдання 7.

Результат творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання, об'єктом якого може бути форма, малюнок чи розфарбовування або їх поєднання, які визначають зовнішній вигляд промислового виробу і призначені для задоволення естетичних та ергономічних потреб.

- а) винахід (корисна модель);
- б) промисловий зразок;
- в) раціоналізаторська пропозиція;
- г) інновація.

Семінарське заняття 12. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВІДНОСИН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ

План заняття

1. Історія глобальної мережі.
2. Кіберсквотинг.
3. Незаконне розповсюдження контенту за допомогою перінгових систем.

Ключові терміни та поняття: Інтернет, Всесвітня мережа, Глобальна мережа, Інтернет-провайдер, Контент-провайдер, кіберсквотинг, контент, перінгові системи.

Запитання для самоконтролю:

1. Паризька конвенція з охорони промислової власності: історія прийняття, основні положення.
2. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків Мадридський протокол: історія прийняття, основні положення.
3. Угода з торгових аспектів прав інтелектуальної власності (TRIPS): історія прийняття, основні положення.
4. Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів: історія прийняття, основні положення.
5. Небезпеки ратифікації Євразійської патентної конвенції.
6. Роль ЮНЕСКО та Ради Європи в міжнародному співробітництві в сфері охорони інтелектуальної власності.
7. Політичне, економічне та правове значення міжнародних інституцій в сфері охорони інтелектуальної власності.
8. Поняття та характеристика інтелектуального суверенітету держави.
9. Небезпеки ратифікації Євразійської патентної конвенції.

Теми рефератів, доповідей:

1. Інтелектуальна власність в мережі Інтернет.

2. Соціальні мережі, створені для генерації інтелектуальної власності: порядок участі, обмеження, можливості.
3. Європейські гранти в фінансуванні досліджень та формування дослідницьких консорціумів.
4. Джерела фінансування українських та міжнародних інноваційно-інвестиційних проектів.

Самостійна робота до теми 12. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВІДНОСИН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Визначте, до якого типу інновацій відноситься наступна: інновація євпровадженням нового або значно поліпшеного способу виробництва або доставки продукту, до неї входять значні зміни в технології, виробничому устаткуванні й/або програмному забезпеченні.

- а) продуктова;
- б) процесова;
- в) маркетингова;
- г) організаційна.

Завдання 2.

Визначте, до якого типу інновацій відноситься наступна: інновація євпровадженням нового методу продажу, включаючи значні зміни в дизайні або упаковці продукту, його складуванні, просуванні на ринок або впризначенні продажної ціни, що націлені на краще задоволення потребспоживача, відкриття нових ринків або завоювання нових позицій дляпродукції підприємства на ринку з метою збільшення обсягу продажу:

- а) продуктова;
- б) процесова;
- в) маркетингова;
- г) організаційна.

Завдання 3.

Визначте, до якого типу інновацій відноситься наступна: інновація євпровадженням нового організаційного методу в діяльності підприємства(організації), в організації робочих місць або зовнішніх зв'язків:

- а) продуктова;
- б) процесова;
- в) маркетингова;
- г) організаційна.

Завдання 4.

Визначте, який підхід до оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності заснований на припущенні, що вартість об'єкта інтелектуальної власності дорівнює вартості витрат на його створення, доведення до робочого стану й

амортизацію:

- а) витратний підхід;
- б) порівняльний (ринковий) підхід;
- в) дохідний підхід;
- г) інший.

Завдання 5.

Визначте, який підхід до оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності заснований на припущенні, що використання прийому порівняння продажів. Сутність підходу полягає в порівнянні об'єкта, що оцінюється, з аналогічними по призначенню, якості і корисності об'єктами, які були продані на цей час на аналогічному ринку.

- а) витратний підхід;
- б) порівняльний (ринковий) підхід;
- в) дохідний підхід;
- г) інший.

Завдання 6.

Визначте, який підхід до оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності заснований на припущенні, що ніхто не стане вкладати свій капітал у придбання того чи іншого об'єкта інтелектуальної власності, якщо такий же дохід можна одержати будь-яким іншим способом:

- а) витратний підхід;
- б) порівняльний (ринковий) підхід;
- в) дохідний підхід;
- г) інший.

Семінарське заняття 13. ДЕРЖАВНА ТА МІЖНАРОДНА СИСТЕМИ ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ УКРАЇНИ

План заняття

1. Державні органи в системі правової охорони та захисту інтелектуальної власності України.
2. Структура і функції Державної служби інтелектуальної власності України.
3. Заходи митних органів України щодо сприяння охороні та захисту інтелектуальної власності у зовнішньоекономічній діяльності.
4. Діяльність українських громадських організацій у сфері інтелектуальної власності.
5. Міжнародні конвенції з питань інтелектуальної власності.
6. Діяльність міжнародних організацій у сфері інтелектуальної власності.

Ключові терміни та поняття: Державна служба інтелектуальної власності, Український інститут промислової власності, Укрпатент, Інтернет-біржа промислової власності, Українське агенство з авторських і суміжних прав, Інтелзахист.

Запитання для самоконтролю:

1. Європейська патентна конвенція.
2. Європейський патент.
3. Патентна процедура.
4. Європейські патентні повірені.
5. Правовий режим торговельних марок співтовариства.
6. Характеристика європейської правової доктрини інтелектуальної власності.
7. Перспективи українських євроінтеграційних процесів крізь призму інтелектуальної власності.

Теми рефератів та доповідей:

1. Національна мережа технологічного трансферу в Україні.
2. Національні та міжнародні мережі технологічного трансферу.
3. Засади роботи науково-дослідницької мережі CORDIS.
4. Європейські підходи до стимулювання інновацій.
5. Програми інноваційного розвитку зарубіжних країн.

Самостійна робота до теми 13. ДЕРЖАВНА ТА МІЖНАРОДНА СИСТЕМИ ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ УКРАЇНИ

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Яке твердження не є вірним?

- а) на рішення про відмову в прийнятті заявки до розгляду заявник може подати заперечення до Апеляційної ради Держпатенту;
- б) заперечення може подаватися протягом шести місяців від дати його одержання;
- в) заперечення розглядається Апеляційною радою Держпатенту протягом двох місяців від дати його надходження.
- г) рішення Апеляційної ради не є остаточним.

Завдання 2.

У патентознавстві термін винахід вживають:

- а) на означення не будь-яких продуктів творчої діяльності;
- б) термін не вживають в патентознавстві;
- в) на означення продуктів творчої діяльності, які визнані державою і засвідчені охоронними документами на них;

г) на означення інноваційних продуктів.

Завдання 3.

Відповідно до п. 2 ст. 6 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» об'єктом винаходу може бути:

- а) продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослин і тварин);
- б) спосіб, а також застосування раніше відомого продукту чи способу зановим призначенням;
- в) конструктивне виконання пристрою, як об'єкт корисної моделі;
- г) всі відповіді вірні.

Завдання 4.

Визначте, які об'єкти не можуть одержати правову охорону, бо невідповідають критеріям винаходу:

- а) об'єкти, які не відповідають критеріям винаходу;
- б) відкриття, наукові теорії та математичні методи; методи організації та управління господарством; плани, умовні позначення, розклади, правила; методи виконання розумових операцій;
- в) програми для обчислювальних машин; результати художнього конструювання; топології інтегральних мікросхем; сорти рослин і породитварин;
- г) всі відповіді вірні.

Завдання 5.

Пріоритет винаходу в Держпатенті встановлюють:

- а) за датою надходження до Патентного відомства України останнього звідсутніх документів;
- б) за датою надходження до Патентного відомства України заявки;
- в) за датою, встановленою Патентним відомством України;
- г) за датою, встановленою Патентним відомством України, але не пізніше ніж протягом 30 днів з моменту подання заявки.

Завдання 6.

Визначте промисловий зразок відповідно до ст. 1 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»:

- а) технічне рішення, яке фірма вважає недоцільним патентувати з певних причин;
- б) результат творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання. Він являє собою нематеріальне благо, результат інтелектуальної творчої діяльності, який може бути втілений у конкретних матеріальних носіях;
- в) винахід, використання якого дає змогу зробити якісно новий стрибок у певній галузі техніки, або створення нової галузі чи напрямку в техніці;
- г) всі відповіді невірні.

Завдання 7.

Дайте визначення знаку для товарів і послуг:

- а) результат творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання. Він являє собою нематеріальне благо, результат інтелектуальної творчої діяльності, який може бути втілений у конкретних матеріальних носіях;
- б) документ, який видається на ім'я автора відкриття і засвідчує визнання виявлених закономірностей, властивостей і явищ матеріального світу відкриттям, пріоритет і вторство на відкриття, з чим пов'язане набуття автором відповідних прав і пільг, передбачених законодавством більшості країн.
- в) охоронний документ (свідоцтво або патент), який видається на винахід, що являє собою вдосконалення або модифікацію іншого винаходу;
- г) це позначення, за допомогою якого товари і послуги одних виробників відрізняються від однорідних товарів і послуг інших виробників.

Семінарське заняття 14. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

План заняття

- 1. Монополія копірайту.
- 2. Рух вільної культури: копілефт, free software, Creative Commons, піратський інтернаціонал.

Ключові терміни та поняття: глобалізація, монополія, копірайт, вільне програмне забезпечення, копілефт, «піратський інтернаціонал».

Запитання для самоконтролю:

- 1. Правова природа торговельних марок.
- 2. Набуття права на торговельну марку: реєстраційний принцип та принцип першовикористання.
- 3. Обсяг правової охорони торговельної марки.
- 4. Узагальнення вітчизняної судової практики в сфері охорони торговельних марок.
- 5. Узагальнення міжнародної судової практики в сфері охорони торговельних марок.
- 6. Правова природа комерційного найменування (фірма). Способи правової охорони.
- 7. Правова природа географічних зазначень місця походження товару.
- 8. Особливості міжнародно-правового регулювання географічних зазначень місць походження товарів.
- 9. Правові аспекти свободи вибору торговельної марки на міжнародному

ринку.

Теми рефератів та доповідей:

1. Методики вартісної оцінки об'єктів ІВ.
2. Технологічний аудит: форми існування, приклади.
3. Смысл патентування в іноземних державах.
4. Порядок отримання патенту: процес, складнощі, можливості.
5. Ліцензійні операції в науковій сфері.

Самостійна робота до теми 14. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

МКВ в інтелектуальній власності – це:

- а) Міжнародна класифікація винаходів;
- б) Міжнародна класифікація виробів;
- в) Міжнародна класифікація винахідників;
- г) інше.

Завдання 2.

Яке з тверджень щодо права авторства є вірним:

- а) право авторства є відчужуваним;
- б) право авторства може бути передано іншій особі після смерті автора;
- в) право авторства є невідчужуваним;
- г) вірні відповіді (б) і (в).

Завдання 3.

Які категорії технопарків існують в сучасній економіці світу?:

- а) територіальні;
- б) віртуальні;
- в) функціональні;
- г) всі відповіді вірні.

Завдання 4.

Що деякі дослідники відносять до причин падіння активності технопарків в Україні?:

- а) відміна спеціального режиму інвестиційної діяльності технопарків, щопередбачався базовим законом про технопарки на 15 років, а тривав 5.
- б) невдале з точки зору потенційного розподілу ресурсів роботи технопарку визначення технопарку в законодавстві;
- в) відсутність системи стимулів інноваційної діяльності науково-технічних працівників;

г) всі відповіді вірні.

Завдання 5.

Що не є способом захисту права інтелектуальної власності відповідно до Цивільного кодексу України (п.2 ст.16)?:

- а) визнання права (тобто якогось конкретного права інтелектуальної власності; особливо актуально - у відношенні авторських і суміжних прав);
- б) визнання договору недійсним (наприклад, ліцензійного договору);
- в) відновлення становища, яке існувало до порушення права (інтелектуальної власності); відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди (наприклад, відшкодування збитків, завданих порушенням права інтелектуальної власності);
- г) отримання патенту на винахід.

Завдання 6.

Порушення авторського права – це:

- а) контрафакція;
- б) піратство;
- в) використання витворів науки, літератури, мистецтва, що охороняються авторським правом, без дозволу автора чи правовласника чи з порушенням договору про використання таких витворів;
- г) всі відповіді вірні.

Завдання 7.

Що не є порушенням авторських прав:

- а) створення копії або її продаж;
- б) створення копії та її передача;
- в) перепродаж легальної копії;
- г) всі дії є порушенням авторських прав.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

На самостійне письмове опитування виносяться питання, що викладені нижче та по яких студенту необхідно мати конспект. Контроль здійснюється шляхом письмового опитування на 10-15 хв.

Література для виконання самостійних робіт студента обирається зі списку літератури, поданої до відповідної теми в навчальній програмі дисципліни «Право інтелектуальної власності».

Тема 1. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ, СИСТЕМА

Завдання 1.

1. Дайте визначення законодавства у сфері інтелектуальної власності.
2. Складіть перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини, що виникають у сфері інтелектуальної власності. Зробіть класифікацію за наступними критеріями:
 - загальне законодавство;
 - спеціальне законодавство;
 - спеціальне законодавство, що забезпечує функціонування державної системи охорони та захисту права інтелектуальної власності;
 - спеціальне законодавство в сфері авторського права;
 - спеціальне законодавство в сфері промислової власності.

Завдання 2.

Зробіть моніторинг наукових та науково - практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво, господарство і право» тощо) та підготуйте перелік публікацій с теми. Визначить основні напрями наукових дискусій.

Завдання 3.

Ознайомтесь зі змістом Постанови Верховної Ради України від 27.06.2007 року № 1243-V «Про Рекомендації парламентських слухань «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування». Як оцінюється стан охорони та захисту права інтелектуальної власності сьогодні? Які питання підлягають вирішенню?

Завдання 4.

Ознайомтесь зі змістом статті Ю.Л.Бошицького «Роль права у створенні й охороні об'єктів інтелектуальної власності». Знайдіть відповіді на запитання:

- Хто з вчених-юристів займається дослідженням питань охорони та захисту інтелектуальної власності?
- Від чого залежить якість законів? Чи можна вважати «якісним» законодавство України у сфері інтелектуальної власності?
- Яким умовам має відповідати законодавство у сфері інтелектуальної власності? Чи відповідає цим умовам законодавство України?
- Яким чином питання законодавчого забезпечення охорони та захисту інтелектуальної власності пов'язано з інтеграцією України до світового співтовариства?
- У чому бачить автор недосконалість правового регулювання таких об'єктів як службовий винахід? торговельна марка? комерційне (фірмове) найменування? комерційна таємниця? Відображуючи позицію автора, зазначте, чи змінилася ситуація з моменту написання статті.
- Які засоби оптимізації права інтелектуально власності виділяє автор? Чи реалізовані вони сьогодні?

Завдання 5.

1. Складіть схему державної системи охорони права інтелектуальної власності.

Завдання 6.

Вивчить схему «Система виключних прав» та коментар до неї (Дозорцев В.А. Интеллектуальные права: Понятие. Система. Задачи кодификации. Сборник статей // Исслед. центр частного права. – М.: «Статут», 2003. – 416 с. – С.32-51). Порівняйте її зі схемами, що пропонуються іншими науковцями.

Тема 2. АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

Завдання 1.

1. Зробіть перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини в сфері авторського права.

2. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).

3. Ознайомтесь зі станом законопроектної діяльності у зазначеній сфері (див., зокрема, законопроекти, що подані до розгляду до Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України про затвердження орієнтовних планів законопроектних робіт).

4. Зробіть висновки щодо основних тенденцій розвитку законодавства у сфері авторського права.

Завдання 2.

Зробіть моніторинг наукових та науково - практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво, господарство і право» тощо) та підготуйте перелік публікацій с теми. Визначить основні напрями наукових дискусій.

Завдання 3.

1. Дайте визначення авторської винагороди. У чому полягає її значення?

2. Дайте відповіді на запитання:

– Яким чином визначається розмір авторської винагороди.

3. Визначте, у чому полягають проблемні моменти забезпечення виплати авторської винагороди.

Завдання 4.

Зробіть перелік випадків дозволеного вільного використання творів та дайте відповіді на запитання:

– За яких умов воно допускається?

– Яким чином забезпечується виплата авторської винагороди у разі дозволеного законодавством вільного використання об'єктів авторського права та суміжних прав з обов'язковою виплатою авторської винагороди?

– Коли допускається вільне використання об'єктів авторського права та суміжних прав без виплати авторської винагороди?

Завдання 5.

1. Зробить перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини в сфері суміжних прав.

2. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).

3. Ознайомтесь зі станом законопроектної діяльності у зазначеній сфері (див., зокрема, законопроекти, що подані до розгляду до Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України про затвердження орієнтовних планів законопроектних робіт).

4. Зробить висновки щодо основних тенденцій розвитку законодавства у сфері суміжних прав.

Завдання 6.

Ознайомтесь зі змістом Постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 року № 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір».

Завдання 7.

Ознайомтесь з постановами Витого господарського суду України. Скласти фабулу справи та основні положення вирішення справи.

Постанова Вищого господарського суду України від 11.05.2004 «Про стягнення компенсації за порушення авторського права»

Постанова Вищого господарського суду України від 01.07.2008 року № 39/418пд «Про заборону дій, що порушують авторське право, стягнення 9 250 000 грн. компенсації та визнання недійсним договору від 02.08.2002 N 01/08-02»

Постанова Вищого господарського суду України від 01.07.2008 року № 21/553 «Про стягнення компенсації за порушення майнових авторських прав»

Постанова Вищого господарського суду України від 01.07.2008 року № 39/26167-39/346 «Про стягнення компенсації за порушення авторських прав та заборону використання музичних творів без виплати авторської винагороди»

Тема 3. ПРАВО ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ

Завдання 1.

1. Зробить перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини в сфері промислової власності.

2. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).

3. Ознайомтесь зі станом законопроектної діяльності у зазначеній сфері (див., зокрема, законопроекти, що подані до розгляду до Верховної Ради

України, постанови Кабінету Міністрів України про затвердження орієнтовних планів законопроектних робіт).

4. Зробить висновки щодо основних тенденцій розвитку законодавства у сфері промислової власності.

Завдання 2.

Зробить конспект відповідних глав книги О.О.Пилипенка «Право винахідника» (Пилипенко А.А. Право изобретателя. – М.: «Статут», 2001. – 688 с. (Классика российской цивилистики).

Дайте відповіді на запитання:

- в чому полягає соціальне значення винаходу?
- в чому полягають особливості розвитку патентного права в різних країнах світу?
- які виділяють періоди розвитку патентного права?

Завдання 3.

Зробить моніторинг наукових та науково - практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво, господарство і право» тощо) та підготуйте перелік публікацій с теми. Визначить основні напрями наукових дискусій.

Завдання 4.

Ознайомтесь зі змістом законів України:

- від 15.12.1993 року № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»
- від 15.12.1993 року № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки»
- від 15.12.1993 року № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»
- від 16.06.1999 року № 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів»

Коли до цих законів було внесено зміни? Чим було викликано необхідність внесення змін?

Завдання 5.

Зробить таблицю: **«Отримання охоронного документу на об'єкт промислової власності»** з наступними колонками:

- визначення об'єкту;
- вид охоронного документу;
- умови патентоздатності (патентоспроможності);
- витрати;
- строк та умови охорони.

Визначить етапи отримання охоронного документу.

Визначить, у чому полягає експертиза об'єктів промислової власності, її етапи.

Тема 4. ПРАВО НА НЕТРАДИЦІЙНІ ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Завдання 1.

Зробить моніторинг наукових та науково - практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво, господарство і право» тощо) та підготуйте перелік публікацій с теми. Визначить основні напрями наукових дискусій.

Завдання 2.

Ознайомтесь зі змістом наступних нормативно-правових актів.:

- Закон України від 21.04.1993 року № 3116-ХІІ «Про охорону прав на сорти рослин»
- Закон України від 05.11.1997 року № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем»
- Закон України від 15.12.1993 року № 3691-ХІІ «Про племінну справу у тваринництві»

Завдання 4.

Зробить таблицю: «Отримання охоронного документу/альтернативні можливості надання охорони» нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності з наступними колонками:

- визначення об'єкту;
- вид охоронного документу;
- умови патентоздатності (патентоспроможності);
- витрати;
- строк та умови охорони.

Визначить етапи отримання охоронного документу.

Визначить, у чому полягає експертиза об'єктів промислової власності, її етапи.

Завдання 5.

Вивчить нормативно-правові документи, що регулюють діяльність патентних повірених України. Дайте відповіді на запитання:

- у чому полягає діяльність патентних повірених?
- хто може бути патентним повіреним України?
- у чому полягає процедура отримання свідоцтва на право займатися діяльністю патентного повіреного?

Тема 5. РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. СИСТЕМА ДОГОВОРІВ

Завдання 1.

Зробить моніторинг наукових та науково - практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво,

господарство і право» тощо) та зробіть перелік публікацій з теми семінарського заняття. Окресліть основні напрями наукових дискусій.

Завдання 2.

Ознайомтесь з наступними нормативно-правовими актами:

Наказ Мінагрополітики України від 21.07.2003 року № 244 «Про затвердження Інструкції про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту»

Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 року № 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2001 року № 577 «Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на топографію інтегральної мікросхеми та видачу ліцензії на використання топографії інтегральної мікросхеми»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2001 року № 576 «Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстрів відомостей про передачу права власності на знак для товарів і послуг та видачу ліцензії на використання знака (міжнародного знака) для товарів і послуг»

Наказ Міністерства освіти і науки України МОН України; Наказ, Інструкція від 03.08.2001 року № 574 «Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на промисловий зразок та видачу ліцензії на використання промислового зразка»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 року № 521 «Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі)»

Завдання 3.

Ознайомтесь з документами, переліченими у Листі Вищого господарського суду України від 24.10.2008 року № 01-8/640 Про Перелік питань, вміщених у документах Вищого господарського суду України, які стосуються розгляду господарськими судами справ, пов'язаних із захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності стосовно права промислової власності та нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тема 1. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ, СИСТЕМА

Завдання для індивідуальної роботи:

1. Складіть схему державної системи охорони права інтелектуальної власності.
2. Визначить повноваження відповідних державних органів, що здійснюють охорону та захист права інтелектуальної власності.
3. Дайте визначення законодавства у сфері інтелектуальної власності.
4. Складіть перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини, що виникають у сфері інтелектуальної власності. Зробіть класифікацію за наступними критеріями:
 - загальне законодавство;
 - спеціальне законодавство;
 - спеціальне законодавство, що забезпечує функціонування державної системи охорони та захисту права інтелектуальної власності;
 - спеціальне законодавство в сфері авторського права;
 - спеціальне законодавство в сфері промислової власності.
5. Визначить останні тенденції розвитку та ініціювання змін до законодавства України у сфері інтелектуальної власності. Ознайомтесь із законопроектами у цій сфері та проаналізуйте один з них.
6. Ознайомтесь з основними напрямками діяльності ВОІВ на інформаційному сайті організації (www.wipo.int), а також на інших сайтах, що пов'язані з діяльністю ВОІВ.
7. Ознайомтесь зі змістом Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності від 14.07.1967 р.
8. Визначте напрямки співробітництва України з ВОІВ.
9. Складіть перелік міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності, стороною яких є Україна.
10. Зробіть класифікацію цих договорів з різних підстав (зокрема, за рівнем прийняття, кількістю сторін, напрямками застосування тощо).
11. Визначте, яким чином положення зазначених договорів можуть застосовуватись для охорони та захисту права інтелектуальної власності.
12. Дайте відповідь на запитання: в чому полягає значення міжнародних договорів для забезпечення охорони та захисту інтелектуальної власності. Обґрунтуйте свою позицію.
13. З'ясуйте та вивчіть порядок дії міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.
14. Проаналізуйте нормативно-правові акти, що пов'язані зі вступом України до ЄС, а також були необхідними для вступу до СОТ.
15. Які зобов'язання в сфері охорони та захисту інтелектуальної власності взяла на себе Україна? В якому обсязі ці зобов'язання виконані Україною? В чому їх особливість?

Тема 2. АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

Завдання для індивідуальної роботи:

1. Зробіть перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини в сфері авторського права та суміжних прав.

2. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).

3. Ознайомтесь зі станом законопроектної діяльності у зазначеній сфері (див., зокрема, законопроекти, що подані до розгляду у Верховній Раді України, постанови Кабінету Міністрів України про затвердження орієнтовних планів законопроектних робіт).

4. Зробіть висновки щодо основних тенденцій розвитку законодавства у сфері авторського права та суміжних прав.

5. Складіть перелік міжнародних договорів у сфері авторського права і суміжних прав, стороною яких є Україна.

6. Зробіть класифікацію цих договорів з різних підстав (зокрема, за рівнем прийняття, кількістю сторін, напрямками застосування тощо).

7. Визначте, яким чином положення зазначених договорів можуть застосовуватись для охорони та захисту авторського права та суміжних прав.

8. Дайте відповідь на запитання: У чому полягає значення міжнародних договорів для забезпечення охорони та захисту авторського права та суміжних прав. Обґрунтуйте свою позицію.

9. Порівняйте положення чинного законодавства України у сфері авторського права та суміжних прав з положеннями міжнародних договорів у цій сфері, ратифікованих Україною. Визначте, наскільки структура, положення, термінологія законодавства України у сфері авторського права і суміжних прав відповідають положенням міжнародних договорів у визначеній сфері.

10. Розкрийте поняття авторського права та інформаційного права.

11. Зробіть перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини в інформаційній сфері.

12. Зробіть аналіз законодавства та дайте відповідь на запитання: яким чином здійснюється захист авторського права в інформаційній сфері? У чому полягають складнощі захисту авторського права в інформаційній сфері?

13. У чому особливість захисту прав при розміщенні об'єктів авторського права та суміжних прав у мережі Інтернет?

14. Дайте визначення авторської винагороди. У чому полягає її значення?

15. Дайте відповіді на запитання:

- Яким чином визначається розмір авторської винагороди.

16. Визначте, у чому полягають проблемні моменти забезпечення виплати авторської винагороди.

17. Визначте відповідальність, яка настає у зв'язку зі зловживанням щодо виплати авторської винагороди.

18. Зробіть перелік випадків дозволеного вільного використання творів та дайте відповіді на запитання:

- За яких умов воно допускається?

- Яким чином забезпечується виплата авторської винагороди у разі дозволеного законодавством вільного використання об'єктів авторського права та суміжних прав з обов'язковою виплатою авторської винагороди?

- Коли допускається вільне використання об'єктів авторського права та суміжних прав без виплати авторської винагороди?

19. Зробіть моніторинг наукових та науково - практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво, господарство і право» тощо) та підготуйте перелік публікацій с теми. Визначить основні напрями наукових дискусій.

Тема 3. ПРАВО ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ

Завдання для індивідуальної роботи:

1. Зробіть конспект відповідних глав книги О.О.Пілипенка «Право винахідника» (Пилипенко А.А. Право изобретателя. – М.: «Статут», 2001. – 688 с. (Классика российской цивилистики).

2. Дайте відповіді на запитання:

- в чому полягає соціальне значення винаходу?

- в чому полягають особливості розвитку патентного права в різних країнах світу?

- які виділяють періоди розвитку патентного права?

3. Зробіть перелік нормативно-правових актів, що регулюють відносини в сфері промислової власності.

4. Проаналізуйте зміни, що були внесені до цих нормативно-правових актів протягом останніх років (включаючи прийняття нового законодавства).

5. Ознайомтесь зі станом законопроектної діяльності у зазначеній сфері (див., зокрема, законопроекти, що подані до розгляду до Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України про затвердження орієнтовних планів законопроектних робіт).

6. Зробіть висновки щодо основних тенденцій розвитку законодавства у сфері промислової власності.

7. Порівняйте положення чинного законодавства України у сфері права промислової власності з положеннями міжнародних договорів у цій сфері, ратифікованих Україною. Визначте, наскільки структура, положення, термінологія законодавства України у сфері права промислової власності відповідають положенням міжнародних договорів у визначеній сфері.

8. Дайте визначення авторського права та суміжних прав, права промислової власності.

9. Визначить спільні та різні риси цих інститутів.

10. Наведіть приклади, коли один і той саме об'єкт інтелектуальної власності може бути захищений як засобами права промислової власності, так і авторського права.

11. Ознайомтесь з історією та метою створення, структурою та напрямками діяльності Європейського патентного відомства та Євразійського патентного відомства (www.european-patent-office.org, www.eapo.org).

12. Визначить, які можливості надає отримання європейського та євразійського патенту. У чому полягає процедура подання заявки та отримання патенту.

13. Вивчить нормативно-правові документи, що регулюють діяльність патентних повірених України. Дайте відповіді на запитання:

- у чому полягає діяльність патентних повірених?
- хто може бути патентним повіреним України?
- у чому полягає процедура отримання свідоцтва на право займатися діяльністю патентного повіреного?
- які основні права та обов'язки патентного повіреного?

14. Ознайомтесь з діяльністю Всеукраїнської асоціації патентних повірених. З якою метою вона була створена? Який її правовий статус?

Тема 4. ПРАВО НА НЕТРАДИЦІЙНІ ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Завдання для індивідуальної роботи:

1. Зробить моніторинг наукових та науково - практичних періодичних видань («Право України», «Держава і право», «Підприємництво, господарство і право» тощо) та підготуйте перелік публікацій с теми. Визначить основні напрями наукових дискусій.

2. Ознайомтесь зі змістом наступних нормативно-правових актів:

- Закон України від 21.04.1993 року № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин»
- Закон України від 05.11.1997 року № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем»
- Закон України від 15.12.1993 року № 3691-XII «Про племінну справу у тваринництві»

3. Зробить таблицю: «Отримання охоронного документу/альтернативні можливості надання охорони» нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності з наступними колонками:

- визначення об'єкту;
- вид охоронного документу;
- умови патентоздатності (патентоспроможності);
- витрати;
- строк та умови охорони.

Визначить етапи отримання охоронного документу.

4. Підготуйте повідомлення щодо проблеми забезпечення захисту прав на традиційні знання.

Тема 5. РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. СИСТЕМА ДОГОВОРІВ

Завдання для індивідуальної роботи:

1. Підготуйте повідомлення щодо особливості розпорядження майновими правами інтелектуальної власності шляхом включення їх до заповіту.

Зробить таблицю: «Види ліцензій» з наступними колонками:

- виключна ліцензія;
- невиключна ліцензія;
- одиночна ліцензія.

2. Визначте поняття та умови договору комерційної концесії.

3. Дайте визначення поняттям: роялті, паушальний платіж, комбінований платіж.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МАГІСТРІВ

Методичні рекомендації щодо опрацювання лекційного матеріалу та літературних джерел по темі лекції

Важливе місце у вивченні студентами дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій» відіграють лекції. Лекції слугують тим підґрунтям та інструментом, що спрямовують студентів у найбільш раціональному напрямі щодо вивчення навчальної дисципліни та надають йому знання в обсязі, необхідному для подальшого поглибленого вивчення навчальної дисципліни, роз'яснюють найбільш складні поняття та положення навчальної дисципліни. Плідна робота студентів на лекціях є запорукою подальшого успішного оволодіння тим необхідним масивом знань, що сприятиме формуванню із студента фахівця з необхідним рівнем знань та навичок. На початку лекції, як правило, викладач оголошує тему лекції, план її проведення та необхідну навчальну літературу і нормативно-правові джерела. Крім того, посилання на наукову і спеціальну літературу а також нормативно-правові джерела здійснюються викладачем в ході проведення лекції. Тому, під час лекції студенти повинні уважно слухати викладача, аналізувати отримувану інформацію, а також конспектувати найбільш важливі та необхідні масиви інформації, що надається. В кінці лекції студент може задати викладачеві питання щодо роз'яснення незрозумілих положень прослуханої лекції. Належне ведення конспекту під час лекції сприятиме збереженню необхідної інформації та надасть йому змогу в подальшому проаналізувати її.

Робота над конспектами лекцій

При підготовці до семінарських та практичних занять студент уважно читає складений ним конспект лекції та аналізує повторно отримувану інформацію. При опрацюванні матеріалу лекції він звіряє наявність викладеного на лекції та законспектованого ним матеріалу із планом семінарського заняття, що знаходиться у навчально-методичному комплексі та методичних матеріалах для проведення семінарських та практичних занять із обраної дисципліни. При відсутності у конспекті матеріалу з окремих питань лекції, неповне розкриття того чи іншого питання лекції або винесенні їх на самостійне опрацювання чи написання реферату, доповіді зобов'язує студента звернутися до рекомендованих підручників, навчальних посібників та нормативно-правових актів.

Вивчення навчального матеріалу з підручників, навчальних посібників, робота з нормативно-правовими джерелами, опрацювання матеріалу за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою.

Працювати із підручниками, навчальними посібниками та нормативно-правовим джерелами, науковою і спеціальною літературою необхідно так, щоб отримати з них максимум теоретичних знань та необхідних відомостей. При роботі з цими джерелами студент, в першу чергу, повинен ознайомитись із їх змістом, щоб визначити, чи необхідно опрацюовувати дане джерело і чи має воно відношення до навчального курсу, що вивчається, а лише після цього відбирає необхідний для вивчення матеріал з цього джерела (глави, розділи і т. ін.) та розпочинає його вивчення. При опрацюванні матеріалу необхідно з'ясувати суть питання, що вивчається, не уникаючи при цьому визначення суті незрозумілих чи незнайомих слів, термінів та не з'ясувавши їх змісту у словниках, довідниках, контексті речення. При вивченні матеріалу за підручником, навчальним посібником, роботі із науковою і спеціальною літературою необхідно аналізувати прочитане із прослуханою та законспектованою лекцією, робити логічні висновки, відмічати незрозумілі положення з метою їх подальшого з'ясування на практичному занятті. Тому під час опрацювання студентом матеріалу за підручником, навчальним посібником, опрацюванні матеріалів нормативно-правових актів бажано і необхідно відпрацювати зручну для себе певну систему позначень (підкреслювання, помітки на полях книги чи нормативно-правового акту, виписки, позначення маркерами різних кольорів, формулювання інших авторів та нормативно-правових джерел, посилання на інші джерела, виписки необхідних відомостей на окремих листках та ін.) та фіксації опрацьованого матеріалу. Крім того, при роботі із науковою та спеціальною літературою студент може отримати посилання на джерела не вказані в навчально-методичному комплексі, що є, безперечно, цінним для самостійного поглибленого вивчення правового матеріалу.

Методичні рекомендації щодо підготовки до семінарських занять з дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій»

Навчальна дисципліна «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій» передбачає підготовку студентів до семінарських занять. Вивчення теоретичних аспектів інституту права інтелектуальної власності передбачає їх застосування на семінарських заняттях за допомогою контрольних питань та усних опитувань студентів.

Мета семінарів – реалізація набутих знань, вмінь та навичок у практичній діяльності.

Завданнями семінарських занять є:

- поглиблення теоретичних знань, що були отримані на лекціях;
- написання наукових статей та доповідей;
- розвиток наукового мислення, навичок ораторської майстерності.

Основою для підготовки студентів до семінарських занять є тематичні плани семінарських занять. При підготовці до семінарського заняття студент повинен всебічно розглянути і засвоїти питання, що були предметом лекції та винесені на практичний розгляд, а саме:

- ознайомитись з планом семінарського заняття та переліком навчальної літератури, що надана наприкінці плану;
- перевірити наявність попереднього конспекту лекції;
- підготувати запитання до викладача з питань, які виносяться на розгляд;
- підготувати статті з проблемних питань за темою, що розглядається.

В процесі підготовки студент має чітко усвідомити зміст питань, що виносяться на обговорення, довести свою думку щодо них, або пропозиції щодо удосконалення законодавства з питань, що обговорюються. Це досягається завдяки аналізу правових норм діючого законодавства щодо застосування права інтелектуальної власності. Допомогою також можуть бути монографії вчених, доповіді та статті щодо вдосконалення відповідного інституту. Бажано при підготовці до семінарських занять опрацювати міжнародне законодавство. Важливо надавати особисту оцінку при порівнянні норм внутрішнього законодавства з зарубіжними аналогами та аргументувати свою точку зору. Взагалі кожна з тем семінарських занять передбачає розгорнуту відповідь студента де висвітлюються, серед інших, і питання розвитку національного законодавства в частині права інтелектуальної власності.

Позитивним моментом підготовки до семінарських занять є написання студентами рефератів, спроба написання наукових статей, змістовних доповідей.

При проведенні семінарського заняття викладач оцінює усні та/або письмові відповіді студентів, підготовлені доповіді та реферати, участь у дискусіях, вміння доводити власні думки та захищати свою позицію.

Отримання студентами оцінки за семінарські заняття враховуються при встановленні підсумкової оцінки з дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій».

Підготовка студентів до семінарських занять може відбуватися у таких основних формах:

- опрацювання лекційного матеріалу шляхом обов'язкового вивчення запропонованих викладачем визначень та відповідей на запитання які плануються на семінарське заняття;
- вивчення законодавства, що регулює захист прав споживачів шляхом співставлення теоретичних основ з нормативним матеріалом щодо теми що вивчається;
- використання при самостійній підготовці студентами монографій вчених-юристів, наукових статей, судової практики;
- написання реферативних робіт та складання переліку питань, які на думку студентів недостатньо висвітлені в літературі чи на попередній лекції для їх чіткого засвоєння;

- з метою кращого засвоєння матеріалу самостійне конспектування важливих, з точки зору студента, питань.

Тематика реферативних робіт запропонована по кожній темі навчальної дисципліни. Студентам пропонується написати реферат та скласти на його основі змістовну доповідь, яка буде вислухана на семінарському занятті. Мета доповіді полягає в засвоєнні іншими студентами основних аспектів розглянутої теми та формування запитань які можуть виникати в процесі подальшої дискусії.

Вказівки до написання реферативних робіт:

обсяг – 10-15 аркушів формату А4;

наявність в вступній частині актуальності теми, що розглядається;

наявність власних висновків та пропозицій;

наявність списку використаних джерел.

З метою раціонального використання семінарського часу на занятті може бути обговорено не більше двох рефератів. Час який залишається відводиця для усних опитувань студентів.

Кращі реферати можуть бути рекомендовані до друку як наукові статті, надаватися на конкурси студентських наукових робіт.

Непідготовленість студента до семінарського заняття чи відсутність його на занятті розцінюється як академічна заборгованість яка повинна бути відпрацьована. Наявність академічної заборгованості із семінарського заняття є підставою для не допуску до складання заліку з дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій».

Методичні рекомендації щодо підготовки до практичних занять з дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій»

Мета практичних занять полягає у закріпленні і поглибленні набутих теоретичних знань студентів, опануванні навичками застосування цих знань при вирішенні конкретних процесуальних ситуативних питань, контролі засвоєння матеріалу, стимулювання самостійної роботи студентів над вивченням навчальної дисципліни, засвоєння ними основних положень та вивчення специфіки галузі права.

Основою для підготовки до **практичних занять** є тематичні плани проведення практичних занять. Тематичним планом передбачено проведення практичних занять з основних тем дисципліни. На практичних заняттях використовуються різні форми та методи контролю знань студентів: усне опитування, дискусія, реферативні повідомлення та їх обговорення, вирішення практичних завдань, тестовий контроль.

Специфіка практичних занять з дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій» полягає в тому, що під час їх проведення значна увага зосереджується на поєднанні глибокого опанування теоретичним матеріалом з зосередженням на

вирішенні практичних завдань, які передбачені планами практичних занять та/або підготовлені викладачем до кожного конкретного заняття.

Практичні заняття можуть проходити в різних формах: співбесіда, доповідь, реферативна доповідь, дискусія, колоквиум, рольові ігри, складання процесуальних документів та ін.

Найбільш продуктивними і раціональними формами заняття є співбесіда та дискусія, поєднані з розглядом конкретних процесуальних ситуацій. Вони дають можливість обговорити питання з багатьох сторін та залучити до такого обговорення максимальну кількість студентів, допомагають розвивати мислення та мову, сприяють засвоєнню матеріалу та зобов'язують готуватися їх до кожного заняття.

Студент, приймаючи участь у практичному занятті, при обговоренні того чи іншого питання повинен:

- чітко формулювати основні теоретичні положення;
- обґрунтовувати і доводити свої міркування і твердження;
- давати повну і стислу відповідь на поставлене запитання;
- доповнювати доповідача та ін.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні всебічно розглянути і усвідомити зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати необхідну літературу (підручники, навчальні посібники, наукову та спеціальну літературу) та нормативно-правові акти, постанови Верховного Суду України і рекомендації й роз'яснення Вищого господарського суду України, рішення Конституційного Суду України. Особливу увагу необхідно приділити судовій практиці. Перевірку засвоєння своїх знань студенти здійснюють за допомогою питань для самоконтролю.

При підготовці до практичних занять та у процесі самостійної роботи студентів значну допомогу може надати використання різноманітних технічних засобів та технологій (комп'ютер, відеотехніка, мережа Internet, інформаційні банки даних). Найбільш зручним для використання у навчальному процесі є комп'ютер, оскільки він допомагає здійснювати пошук і систематизацію необхідної інформації, мінімізує витрати часу на такі дії, оптимізує самостійну роботу студентів, надає доробкам студентів закінченого і естетичного вигляду.

Викладач навчальної дисципліни визначає план занять та дає завдання.

В завдання може входити:

- вивчення судової практики з даного питання;
- вивчення рекомендованої до кожного практичного заняття літератури, нормативного матеріалу;
- самостійне розв'язання задач та обговорення теоретичних, проблемних питань, яке повинно впливати з вирішення практичних завдань;
- написання доповіді по темі практичного заняття;
- складання процесуальних документів.

Методичні рекомендації до вирішення задач

Вирішенню задач має передувати глибоке вивчення рекомендованих джерел, спеціальної обов'язкової і додаткової літератури, законодавчих та підзаконних актів, узагальнень судової, прокурорської та управлінської практики застосування законодавства в сфері права інтелектуальної власності.

Безпосереднє вирішення задач потрібно розпочинати з уважного і ретельного вивчення та засвоєння фактичних обставин фабули викладеної справи, що мають юридичне значення, які викладені у відповідних умовах задачі. Важливо врахувати, що чітке розуміння обставин справи дає можливість визначити коло суспільних відносин в сфері, що розглядається та інших споріднених правовідносин та застосувати відповідні правові норми регулятивного чи забезпечувального спрямування.

На підставі теоретичних знань, аналізу чинного законодавства далі необхідно ретельно визначити особливості правовідносин, їх характер, види, класи та внутрішні структурні елементи, підстави виникнення, суб'єктний і об'єктний склади, охарактеризувати зміст цих правовідносин, тобто права і обов'язки суб'єктів, при необхідності вказати на підстави їх зміни або припинення. Такий підхід дає змогу найбільш чітко і вірно визначити необхідну підгалузь, правовий інститут, конкретний законодавчий чи підзаконний акт або правову норму (групу норм) нормативно-правового акта, що регулює безпосередньо вказані правовідносини в сфері застосування права інтелектуальної власності.

Після встановлення фактичних обставин справи і вибору відповідної правової норми (групи чи системи норм) необхідно дати вказаним обставинам достовірну, повну і логічну науково обґрунтовану юридичну кваліфікацію, використавши при цьому сукупність способів тлумачення правових норм (спеціально-юридичних, граматичних, логічних, системних тощо).

Вирішення кожного казусу має супроводжуватися короткою характеристикою питань відповідної теми курсу, які впливають зі змісту задачі з обов'язковим посиланням на джерела опублікування відповідних законодавчих чи підзаконних актів або на навчальну і спеціальну літературу.

Використовувані положення, окремі витяги та норми доцільно брати в лапки (" "), чітко визнаючи їх офіційне джерело опублікування, повну назву, вказуючи на відповідний номер та статтю. Якщо дається аналіз і оцінка нормативно-правового акту, то потрібно вказати його форму, орган, який його прийняв, рік, місяць і дату прийняття. При необхідності слід дати посилання на акти офіційного тлумачення норм права, зокрема роз'яснень Пленуму Верховного Суду України з питань застосування відповідних норм законодавства.

Робота над вирішенням задач має носити творчий, аналітичний, критичний і самостійний характер з тим, щоб забезпечити всебічно і добре обґрунтовані висновки, які б базувалися виключно на нормах чинного законодавства. При вирішенні завдань, в яких йдеться про форми реалізації і

захисту прав громадян доцільно посилалися на норми міжнародних угод і конвенцій, давати обґрунтований порівняльно-правовий аналіз норм, які забезпечують формально-юридичні форми і засоби охорони прав громадян і інших суб'єктів зазначених правовідносин.

Вирішення задач повинно супроводжуватися обґрунтованим висновком, який має містити оцінку щодо окремих дій та поведінки суб'єктів цих правовідносин та в концентрованій формі однозначну стверджувальну відповідь щодо поставлених питань і узагальненої оцінки обставин справи. При необхідності слід дати оцінку юридичним наслідкам неправомірної поведінки суб'єктів правовідносин з посиланням на конкретні норми регулятивного та забезпечувального характеру.

Висновки задач необхідно базувати на аналізі і юридичній оцінці норм законів і підзаконних актів України, міжнародно-правових актів, які щойно використані у процесі вирішення задач.

Рішення можуть вважатись обґрунтованими, якщо у процесі даються відповідні посилання на офіційно визнані джерела публікування нормативно-правових актів: Відомості Верховної Ради України, Зібрання постанов і розпоряджень Уряду України, бюлетені законодавства і юридичні практики України, збірники поточного законодавства, нормативних актів, судової практики, офіційно друковані газетні видання Верховної Ради України «Голос України», органів державної виконавчої влади «Урядовий кур'єр», інші газети та друковані офіційні видання нормативно-правових актів міністерств та відомств України, або інкорпоровані нормативно-правові акти у формі окремих зібрань.

Дотримання викладених вказівок сприятиме формуванню у студентів професійних правничих навичок та підвищення їх загальної і спеціальної культури, вміння працювати з першоджерелами норм права, щодо застосування права інтелектуальної власності.

Методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів з дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій»

Самостійна робота студентів (СРС) є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентами знань та їх реалізації.

Мета СРС – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання СРС – засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета.

СРС забезпечується навчально-методичним комплексом дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу

технологій», методичними матеріалами для практичних та семінарських занять, методичними матеріалами для самостійної роботи студентів, конспектами лекцій, підручниками та навчальними посібниками.

Роль викладачів і кафедри в організації самостійної роботи студентів визначається двома основними задачами:

а) допомогти студенту в придбанні навичок самостійної роботи з вивчення навчальної дисципліни, роботи над книгою, конспектуванню, використанню нормативно-правового матеріалу, ознайомленню з практикою, підготовці доповідей і рефератів для наукових студентських конференцій чи семінарських занять і т.д.

б) забезпечити необхідний контроль за самостійним вивченням студентами навчального матеріалу.

Основними формами організації і контролю за самостійною роботою студентів з боку викладача можуть бути визнані наступні:

а) проведення консультацій (індивідуальних, з окремими студентами і так званих «тематичних», загальних для групи, курсу і т.д.), а іноді і загальних лекцій (бесід) на тему: «Як працювати над книгою», «Методика конспектування», «Як підбирати необхідну літературу», «Як користатися довідниками по законодавству», «Як узагальнювати практику» та т.ін.

Виклик на консультації з метою перевірки самостійної роботи студентів може провадитися і вибірково або по групах.

б) проведення колоквиумів по групах у спеціально відведений для кожної групи час, але не більш одного-двох разів за семестр, з метою перевірки засвоєння навчального матеріалу (чи окремих питань і тем курсу), ведення конспектів, вивчення практики.

в) проведення в навчальний час, використовуючи частину лекції чи семінарського заняття, **невеликих письмових робіт** з опрацьованого студентами матеріалу з метою перевірки якості засвоєння вивченого матеріалу й умінь студентів викладати свої думки, робити самостійні висновки й узагальнення. У випадку незадовільного виконання письмової роботи викладач може зобов'язати студента до повторного виконання такого академічного завдання.

г) перегляд конспектів, складених студентами по рекомендованій літературі.

д) перевірка словників-визначень необхідних по даній дисципліні юридичних термінів і понять.

е) перевірка рефератів.

Види СРС

З урахуванням змісту, цілей та завдань, що вирішуються у процесі виконання різних форм СРС, вирізняються чотири основних види самостійної роботи:

- I – самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять;
- II – пошуково-аналітична робота;
- III – наукова робота;

- IV– стажування, практика на підприємствах та в організаціях або практичний тренінг.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПОТОЧНОГО, ПРОМІЖНОГО КОНТРОЛЮ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Система поточного та підсумкового контролю.

В організації навчального процесу ННПП застосовується:

- поточний;
- рубіжний;
- підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять і має на меті перевірку системності, ефективності самостійної роботи та рівня підготовленості студентів з певних розділів навчальної програми.

Рубіжний контроль здійснюється для активізації систематичної роботи студентів та підвищення якості навчального процесу протягом семестру.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль включає **семестровий контроль** і **державну атестацію**.

У процесі контролю поєднується **традиційна чотирибальна (2-5) система** оцінки успішності студентів з **системою комплексною діагностики знань**.

Метою комплексної діагностики знань студентів є підвищення зацікавленості студентів у вивченні навчального матеріалу, викладання якого винесено як на аудиторні заняття, так і на опрацювання в позааудиторний час, стимулювання систематичної самостійної роботи студентів, підвищення об'єктивності оцінки їх знань, виявлення і розвиток творчих здібностей, запровадження здорової конкуренції у навчанні.

Суттєвою особливістю комплексної діагностики є виставлення загальної оцінки з дисципліни з «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій» урахуванням оцінки, що отримана при здачі іспиту, та результату поточної навчальної діяльності кожного студента протягом семестру, який визначається на підставі оцінки усіх видів завдань, визначених викладачем для опанування змісту програми кожної дисципліни навчального плану.

Комплексна діагностика знань студентів ґрунтується на контролі успішності студента протягом семестру, проміжними етапами якого є поточні атестації.

Методика здійснення комплексної діагностики знань студентів

При комплексній оцінці знань викладач визначає види робіт та критерії оцінювання їх з урахуванням особливостей навчальної дисципліни, обсягу годин, що відведений навчальним планом, контингенту студентів.

Критеріями оцінки можуть бути:

=>**при усних відповідях:**

- повнота розкриття питання
- логіка викладання, культура мови
- емоційність та переконаність
- використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних - посібників, журналів, періодичного друку тощо)
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки

=>**при виконанні письмових завдань:**

- повнота розкриття питання
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки
- акуратність оформлення письмової роботи
- підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки, різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Критерії комплексного оцінювання повинні доводитись до студентів на початку викладання навчальної дисципліни.

Для визначення ступеню засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання, рекомендується врахувати певні рівні знань студентів:

I рівень. Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу.

II рівень. Студент володіє повним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, порівняння теоретичних знань із практичними прикладами.

III рівень. Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Кожну оцінку рівня досягнень студента викладач повинен аргументовано умотивувати.

1. Система поточного контролю

Поточний контроль полягає у виконанні індивідуальних завдань на **семінарських та практичних заняттях**, прояву у студентів здатності до колективної роботи та активності студентів на практичних заняттях.

Викладач семінару веде облік відвідувань студентами семінарів, заносить у журнал, оцінює доповіді. Оцінки виступам виставляються в тих випадках, коли вони носять цільний характер і виявляють знання студентів. Інакше відзначається тільки – «виступив».

Відмова від доповідей і відповідей на питання при обговорення внаслідок непередготовленості, оцінюються як незадовільні знання.

Проведення **колоквіумів** по групах у спеціально відведене для кожної групи час з метою перевірки засвоєння навчального матеріалу (чи окремих питань і тем курсу), ведення конспектів, вивчення практики. При цьому студенти повинні бути завчасно сповіщені про тему і час колоквіумів. У випадку виявлення несумлінного відношення до справи чи поганого засвоєння матеріалу таких студентів необхідно викликати на повторний колоквіум (чи консультації), а також використовувати стосовно них заходи впливу, виклик на засідання кафедри, до завідувача кафедрою і т.п.

Проведення в навчальний час, використовуючи частину лекції або семінарського заняття, невеликих **письмових робіт** із пройденого матеріалу з метою перевірки якості засвоєння матеріалу й умінь студентів викладати свої думки, робити самостійні висновки й узагальнення.

У випадку незадовільного виконання письмової роботи викладач може зобов'язати студента до повторного виконання такого академічного завдання.

Перегляд конспектів, складених студентами по рекомендованій на дану дисципліну обов'язкової літератури.

Перевірка словників-визначень необхідних по даній дисципліні юридичних термінів і понять.

Контрольні завдання як форма поточного модульного контролю:

Для підготовки та виконання контрольних завдань з курсу «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій» необхідно спочатку до кожного питання завдання опанувати теоретичні положення, викладені у рекомендованій спеціальній фаховій літературі. Потрібно також проаналізувати окремі рекомендовані нормативні положення застосування права інтелектуальної власності, а потім почати самостійно розв'язувати завдання.

Оцінювання тестових завдань:

За кожну правильну відповідь на тестове завдання студент отримує 1 бал.

Кількість набраних балів переводиться на традиційну оцінку.

Студентом надані правильні відповіді на:

0 -25 % тесту – оцінка «незадовільно»

26 - 50 % тесту – оцінка «задовільно»

51 - 75% тесту – оцінка «добре

76 – 100 % тесту – оцінка «відмінно».

2. Рубіжний контроль.

Рубіжний контроль знань є показником якості вивчення окремих розділів, тем і пов'язаних з цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів. Його завдання - сигналізувати про стан процесу навчання студентів для вжиття педагогічних заходів щодо оптимального його регулювання. Якщо поточний контроль проводиться лише з метою діагностики першого рівня засвоєння, тобто рівня загального орієнтування у предметі, то рубіжний контроль дає можливість перевірити засвоєння отриманих знань через більш довгочасний період і охоплює більш

значні за обсягом розділи курсу. Відповідно змінюється методика контролю, від студентів можна вимагати самостійної конструктивної діяльності, а також виявити взаємозв'язки з іншими розділами курсу.

Основною формою проведення рубіжного контролю є атестація. Вона має за мету мобілізацію студентів на поглиблене вивчення дисципліни, активізацію їх самостійної роботи та підвищення якості навчального процесу в цілому.

Рубіжна атестація проводиться у вигляді письмової контрольної роботи двічі на семестр за розкладом, затвердженим у встановленому порядку. Результати рубіжної атестації заносяться у відомість встановленого зразка та журнал академічної групи. Атестаційна відомість зберігається у деканаті протягом календарного року.

Поділ навчального матеріалу на модулі встановлюється кафедрою та фіксується в робочій програмі з даної дисципліни. Цю інформацію викладач доводить до відома деканату та студентів протягом перших двох тижнів поточного семестру.

Письмова компонента рубіжного контролю є обов'язковою та проводиться шляхом виконання контрольних завдань. Варіанти контрольних завдань у **вигляді тестів, теоретичних питань та окремих завдань**, а також критерії оцінювання результатів їх виконання розробляються викладачами кафедри, розглядаються на засіданні кафедри та затверджуються завідувачем кафедри на початку кожного навчального року. Критерії оцінювання результатів виконання контрольних завдань доводяться до відома студентів перед проведенням рубіжної атестації.

До рубіжної атестації допускаються **усі студенти академічної групи**.

Рубіжна атестація проводиться **протягом двох академічних годин**.

Студент вважається таким, що складав рубіжну атестацію, якщо він з'явився на контрольний захід та отримав контрольне завдання. Контрольні завдання виконуються кожним студентом індивідуально та самостійно. При виявленні порушень студентом встановленого порядку проведення атестації викладач усуває цього студента від проведення контролю, а його робота не зараховується. У цьому випадку, а також у випадку неявки на атестацію, студент вважається не атестованим.

Результати перевірки письмових контрольних робіт оголошуються студентам не пізніше, ніж через два дні після проведення рубіжної атестації.

Студент, який не погоджується із отриманою оцінкою, може звернутися із письмовою апеляцією до завідувача кафедри не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів. Комісія у складі завідувача кафедри та лектора даної дисципліни повинні розглянути апеляцію у присутності студента протягом двох робочих днів і прийняти остаточне рішення щодо оцінки, яке не підлягає подальшому оскарженню. У результаті апеляції оцінка контрольного завдання студента не може бути зменшена, а тільки залишена без змін або збільшена. Результат розгляду апеляції фіксується на тексті виконаного завдання та у відомості, і підтверджується підписами відповідних викладачів.

Якщо студент не звернувся з апеляцією у встановлений термін, то оцінка викладача є остаточною.

Студент не може повторно скласти рубіжну атестацію з метою підвищення оцінки.

3. Система підсумкового контролю.

Залік є формою підсумкового контролю знань з дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій» за семестр та підлягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі результатів його роботи на практичних та семінарських заняттях. Залік виставляється за результатами підсумкової контрольної роботи, співбесіди або як середній бал рубіжних атестацій, підсумкової модульної рейтингової оцінки.

Оцінювання заліку:

Найважливішим принципом дидактики у вищій школі є принцип міцності знань, без чого студенти, як майбутні фахівці, не можуть бути підготовлені до майбутньої самостійної практичної роботи. І хоча основна функція заліку - перевірка знань студентів, він, разом з тим, є засобом посилення міцності знань.

Залік - заключна ланка навчального процесу.

Перевірка знань студентів дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій» повинно відповідати трьом вимогам:

- вичерпне знання теорії питання;
- точне знання діючого права;
- вміння самостійно вирішувати практичні питання.
- оцінка "ВІДМІННО" може бути виставлена за умови повного і всебічного розкриття теми, студент вільно опонує термінологією, демонструє глибокі знання використаної при підготовці літератури, має власну точку зору щодо питання яке стало темою заняття та може довести свою точку зору. В ході відповіді студент логічно та послідовно викладає вивчений матеріал та в змозі вільно та професійно вести дискусію;
- оцінка "ДОБРЕ" виставляється за умови, що викладені вище але мають місце деякі упущення при висвітленні матеріалу, зустрічаються не точні твердження які не підкріплені нормативними чи іншими доказами;
- оцінка "ЗАДОВІЛЬНО" виставляється, якщо студент розкрив питання в загальних рисах, розуміє суть питання, спробує робити висновки, але при цьому допускає грубі помилки, матеріал не викладається самостійно, відсутні логіка його викладання;
- оцінка "НЕЗАДОВІЛЬНО" виставляється в випадках коли студент не в змозі дати відповідь на поставлене запитання або відповідь є невірною, студент не зрозуміє суті питання, а як наслідок не може зробити висновки.

Таким чином, при оцінці знань студентів у якості вихідних даних враховується:

1. Знання навчальної монографічної й інший додатково рекомендованої літератури.

2. Знання нормативного матеріалу і знайомство з практичним рішенням питань.

3. Характер відповідей, їхня повнота, самостійність, свідомість, правильність, обґрунтованість, форма викладу думок.

4. Орієнтація в науці, розуміння її, знання основних понять і призначення науки.

Виконаний вид навчальної роботи зараховується студенту, якщо він отримав за нього позитивну оцінку за національною шкалою відповідно до таблиці.

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи у балах оцінкам за національною шкалою

Виконання та захист реферату	Виконання модульної контрольної роботи	
5	5	Відмінно
4	4	Добре
3	3	Задовільно
менше 3	менше 3	Незадовільно

Якщо студент виконав реферат з позитивними (за національною шкалою) оцінками у встановлені терміни, то до його поточної модульної рейтингової оцінки додаються по одному додатковому заохочувальному балу за кожен такий вид навчальної роботи.

Ще один бал може бути доданий до підсумкової модульної рейтингової оцінки, якщо студент взяв участь (доповідь, повідомлення) у роботі щорічної студентської або іншої науково-практичної конференції.

Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

Якщо студент успішно (з позитивними за національною шкалою оцінками) виконав передбачені в модулі всі види навчальної роботи, то він допускається до модульного контролю з цього модуля.

Сума поточної та контрольної модульної рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку, яка виражається в балах та за національною шкалою.

У випадку відсутності студента на модульному контролі з будь-яких причин (через не допуск, хворобу тощо), проти його прізвища у колонці «Контрольна модульна рейтингова оцінка» відомості модульного контролю робиться запис «Не з'явився», а у колонці «Підсумкова модульна рейтингова оцінка» – «Не атестований».

При цьому студент вважається таким, що не має академічної заборгованості, якщо він має допуск до модульного контролю і не з'явився на нього з поважних причин, підтверджених документально. У протилежних

випадках студент вважається таким, що має академічну заборгованість.

Питання подальшого проходження студентом модульного контролю у цих випадках вирішується в установленому порядку.

У випадку отримання незадовільної контрольної модульної рейтингової оцінки студент повинен повторно пройти модульний контроль в установленому порядку.

При повторному проходженні модульного контролю максимальна величина контрольної модульної рейтингової оцінки в балах, яку може отримати студент, дорівнює трьом (оцінці «Добре» за національною шкалою), тобто зменшується на один бал у порівнянні з наведеною в таблиці.

Перескладання позитивної підсумкової модульної рейтингової оцінки з метою її підвищення не дозволяється.

Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка переходить в оцінку за національною шкалою.

Якщо студент має позитивну (за національною шкалою) підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку то від допускається до семестрового контролю з дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій», який здійснюється в формі заліку.

Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в семестрі, в якому передбачений залік, дорівнює сумі підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки та залікової рейтингової оцінки, встановленої для кожної категорії підсумкових семестрових модульних рейтингових оцінок.

Перескладання позитивної підсумкової семестрової рейтингової оцінки з метою її підвищення не дозволяється.

Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаЕС TS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
20-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-19	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

**Завдання до модульного контролю № 1
з дисципліни «Право інтелектуальної власності та державне
регулювання трансферу технологій»**

ВАРІАНТ 1

Завдання 1. Теоретичне питання:

1. Назвіть і розкрийте фактори масових порушення права інтелектуальної власності в Україні.
2. Назвіть основні підходи до визначення та розкрийте проблемні питання реалізації права слідування в авторському праві.
3. У чому полягають проблеми правового регулювання прав на торговельну марку?

Завдання 2. Тестові завдання.

1. До права інтелектуальної власності належать:

- А. авторське право і суміжні права;
- Б. наукові відкриття;
- В. інформація;
- Г. патентне право.

2. Суд з метою захисту прав інтелектуальної власності може постановити рішення про:

- А. вилучення з цивільного обороту контрафактних примірників твору;
- Б. опублікування у ЗМІ відомостей про порушення прав інтелектуальної власності;
- В. стягнення компенсації у розмірі від 10 до 50 000 мінімальних заробітних плат правопорушника;
- Г. вилучення матеріалів та знарядь, які використовувалися для незаконного відтворення об'єктів інтелектуальної власності.

3. Ознаками твору є:

- А. матеріальна форма вираження;
- Б. наявність винахідницького рівня;
- В. наявність творчого характеру;
- Г. придатність для промислового застосування.

4. До співавторів аудіовізуального твору належить:

- А. режисер-постановник;
- Б. автор сценарію;
- В. актор;
- Г. продюсер.

5. Без згоди автора, але з обов'язковим зазначенням його імені і джерела запозичення допускається:

- А. використання цитат;

- Б. відтворення творів бібліотеками;
- В. видання випущених у світ творів рельєфно-крапковим шрифтом;
- Г. відтворення творів державними органами.

6. Деклараційний патент - це:

- А. вид патенту, що видається за результатами проведення кваліфікаційної експертизи;
- Б. вид патенту, що видається за результатами проведення формальної експертизи;
- В. вид патенту, що видається іноземним суб'єктам на підставі заявленого конвенційного пріоритету;
- Г. вид патенту, що видається за результатами проведення експертизи на локальну новизну

7. Не входять до напрямів діяльності ВОІВ:

- А. Реєстраційна діяльність (прямі послуги заявникам і власникам прав на промислову власність).
- Б. Адміністрування Угоди ТРІПС;
- В. Програмна діяльність (забезпечення більш широкого визнання існуючих договорів, їх оновлення, розробка нових договорів, організація діяльності зі співробітництва з метою розвитку тощо).
- Г. Адміністрування Бернської конвенції про охорону літературних та художніх творів.

ВАРІАНТ 2

Завдання 1. Теоретичне питання:

1. Що таке Список-301? Які умови та наслідки потрапляння країни до цього списку. Яку позицію у Списку-301 займає сьогодні Україна?
2. Дайте правову характеристику права доступу. У чому полягають проблемні питання його практичної реалізації.
3. У чому полягають особливості наукового відкриття як об'єкту інтелектуальної власності. Назвіть недоліки та перспективи правового регулювання.

Завдання 2. Тестові завдання.

1. До об'єктів інтелектуальної власності належать:

- А. твори літератури, науки, мистецтва;
- Б. речове право;
- В. раціоналізаторська пропозиція;
- Г. право на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

2. На міжнародному рівні захистом інтелектуальної власності займається:

- А. МОП;

- Б. ВОІВ;
- В. СОТ;
- Г. ЮНЕСКО.

3. Співавтори - це:

- А. фізичні та юридичні особи, що спільно створи твір;
- Б. фізичні особи, спільною творчою працею яких створено твір;
- В. творець та роботодавець;
- Г. особи, що надавали організаційну чи фінансову допомогу у створенні твору.

4. Комп'ютерна програма охороняються як:

- А. винахід;
- Б. нерозкрита (конфіденційна) інформація;
- В. літературний твір;
- Г. об'єкт суміжних прав.

5. Право слідування - це:

- А. право автора на передачу твору у суспільне надбання;
- Б. авторське право спадкоємців на використання твору;
- В. право автора чи його спадкоємців на одержання грошової суми від кожного продажу оригіналу художнього твору чи оригіналу рукопису літературного твору;
- Г. вид суміжних прав.

6. Строк дії деклараційного патенту на корисну модель становить:

- А. 10 років від дати подання заявки до ДСІВ
- Б. 6 років від дати подання заявки до ДСІВ;
- В. 5 років від дати видачі патенту;
- Г. 3 роки від дати видачі патенту.

7. Угоду про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS), було підписано

- А. 14 липня 1967 року;
- Б. 20 березня 1883 року;
- В. 15 квітня 1994 року;
- Г. 15 квітня 1994 року.

ВАРІАНТ 3

Завдання 1. Теоретичне питання:

1. Учому полягає значення права інтелектуальної власності у сучасному суспільстві? Які загрози несуть масові порушення права інтелектуальної власності?
2. Назвіть основні проблеми практичної реалізації та захисту прав автора при вільному використанні творів.

3. Розкрийте особливості та визначить проблеми захисту прав на зазначення походження товару.

Завдання 2. Тестові завдання.

1. До особистих немайнових прав інтелектуальної власності належать:

- А. право авторства;
- Б. право на використання об'єкту інтелектуальної власності;
- В. право перешкоджати будь-якому посяганню на об'єкт інтелектуальної власності;
- Г. право передачі об'єкта інтелектуальної власності на підставі ліцензійного договору.

2. До теорій тлумачення юридичної природи прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності відносяться:

- А. пропрітарна теорія;
- Б. теорія реальності;
- В. теорія виключних прав;
- Г. теорія колективу.

3. Авторське право виникає з моменту:

- А. створення твору;
- Б. державної реєстрації авторських прав;
- В. подання заявки на реєстрацію твору;
- Г. оприлюднення твору.

4. Похідний твір –це:

- А. твір, що є творчою переробкою існуючого твору без завдання шкоди його охороні;
- Б. твір, що створений правонаступниками автора;
- В. твір, створений у співавторстві;
- Г. твір, джерело походження якого невідоме.

5. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір становить:

- А. 50 років з моменту опублікування;
- Б. 70 років з моменту створення;
- В. все життя автора та 70 років після його смерті;
- Г. строк життя автора.

6. Строк дії патенту на винахід, об'єктом якого є лікарський засіб, засіб захисту тварин, засіб захисту рослин тощо, використання якого потребує дозволу відповідного компетентного органу, може бути продовжено за клопотанням власника цього патенту на строк, що дорівнює:

А. періоду між датою подання заявки та датою одержання такого дозволу;

Б. періоду між датою подання заявки та датою одержання такого дозволу, але не більше ніж на 7 років.;

В. 5 років від дати подання заявки до ДСІВ;

Г. періоду між датою подання заявки та датою одержання такого дозволу, але не більше ніж на 5 років.

7. Заявка на знак для товарів і послуг повинна включати наступні документи:

А. формулу торговельної марки;

Б. перелік товарів і послуг для яких заявляється відповідне позначення;

В. відомості про використання знака;

Г. зображення позначення.

ВАРІАНТ 4

Завдання 1. Теоретичне питання:

1. Назвіть основні теорії права інтелектуальної власності. Розкрийте їх зміст. Яку теорію відображено в законодавстві України?

2. У чому полягає специфіка захисту авторського права та суміжних прав в інформаційних цифрових мережах?

3. Розкрийте особливості комерційної таємниці як об'єкту інтелектуальної власності.

Завдання 2. Тестові завдання.

1. Майновими правами інтелектуальної власності визнаються:

А. право перешкоджати будь-якому посягання на об'єкт інтелектуальної власності;

Б. право на використання об'єкта інтелектуальної власності;

В. право запатентувати об'єкт інтелектуальної власності;

Г. виключне право дозволяти використання іншій особі.

2. Авторським правом охороняються:

А. аудіовізуальні твори;

Б. твори ужиткового мистецтва;

В. комп'ютерні програми;

Г. твори фольклору.

3. Державна реєстрація авторських прав в Україні здійснюється:

А. ВОІВ;

Б. патентними повіреними;

В. Державною службою інтелектуальної власності;

Г. авторські права в Україні не реєструються.

4. Використанням твору визнається:

- А. опублікування твору;
- Б. переклад твору;
- В. публічне виконання;
- Г. реєстрація авторських прав на твір.

5. Строк чинності майнових прав твір, оприлюднений анонімно або під псевдонімом, становить:

- А. 50 років з моменту оприлюднення твору;
- Б. 70 років з моменту встановлення автора твору;
- В. 70 років з моменту оприлюднення твору;
- Г. 70 років з моменту розкриття псевдоніму.

6. Строк дії деклараційного патенту України на винахід становить:

- А. 6 років від дати подання заявки до ДСІВ;
- Б. 5 років від дати видачі патенту;
- В. 3 роки від дати видачі патенту;
- Г. дія деклараційного патенту на винахід не обмежується строком.

7. До договорів, які формують міжнародну систему охорони інтелектуальної власності належать:

- А. Бернська Конвенція про охорону літературних та художніх творів, Договір про патентне право, Найробський договір про охорону олімпійського символу
- Б. Договір про патентну кооперацію, Лісабонська угода про захист зазначень місця походження виробів та їх міжнародної реєстрації
- В. Локарнська угода щодо заснування Міжнародної класифікації промислових зразків, Віденська угода про заснування Міжнародної класифікації зображувальних елементів знаків

ВАРІАНТ 5

Завдання 1. Теоретичне питання:

- 1. Назвіть та розкрийте основні відмінності права інтелектуальної власності від права власності на річ (майно).
- 2. Назвіть принципові відмінності концепції авторського права в країнах романо-германської та англосаксонської правових систем.
- 3. Проблемні питання охорони права інтелектуальної власності на селекційні досягнення.

Завдання 2. Тестові завдання.

1. Порушення права інтелектуальної власності тягне:

- А. цивільно-правову відповідальність;
- Б. кримінальну відповідальність;
- В. конституційну відповідальність;

Г. адміністративну відповідальність.

2. Не охороняються авторським правом:

- А. повідомлення про поточні події дня, що мають характер звичайної прес інформації;
- Б. акти органів державної влади;
- В. проекти законодавчих актів та грошових знаків;
- Г. компіляції даних.

3. Знаком охорони авторського права є:

- А. латинські літери «ТМ», обведені колом;
- Б. латинська літера «С», обведена колом;
- В. латинські літери «Р», обведена колом;
- Г. в Україні відсутній знак охорони авторського права.

4. До особистих немайнових прав автора належать:

- А. право на зазначення свого імені;
- Б. право обирати псевдонім у зв'язку з використанням твору;
- В. право на використання твору;
- Г. право на недоторканість твору.

5. Особисті немайнові права автора:

- А. діють протягом строку чинності майнових прав автора;
- Б. охороняються безстроково;
- В. охороняються протягом життя автора та його спадкоємців;
- Г. охороняються до моменту переходу твору у суспільне надбання.

6. Строк дії патенту України на винахід становить:

- А. 20 років від дати подання заявки до ДСІВ;
- Б. 10 років від дати видачі патенту;
- В. 15 років від дати видачі патенту;
- Г. дія патенту на винахід не обмежується строком.

7. До основних положень Паризької конвенції про охорону промислової власності не входить:

- А. Положення, що ліквідує територіальний характер прав патентовласника;
- Б. Положення щодо загальних правил у галузі охорони та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності, якими країни - учасниці Угоди повинні керуватись у своїй законотворчій діяльності;
- В. Положення щодо інституційного оформлення та реалізації основних ідей Конвенції.

**ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ»**

1. До права інтелектуальної власності належать:

- А. авторське право і суміжні права;
- Б. наукові відкриття;
- В. інформація;
- Г. патентне право.

2. До об'єктів інтелектуальної власності належать:

- А. твори літератури, науки, мистецтва;
- Б. речове право;
- В. раціоналізаторська пропозиція;
- Г. право на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

3. До особистих немайнових прав інтелектуальної власності належать:

- А. право авторства;
- Б. право на використання об'єкту інтелектуальної власності;
- В. право перешкоджати будь-якому посяганню на об'єкт інтелектуальної власності;
- Г. право передачі об'єкта інтелектуальної власності на підставі ліцензійного договору.

4. Майновими правами інтелектуальної власності визнаються:

- А. право перешкоджати будь-якому посяганню на об'єкт інтелектуальної власності;
- Б. право на використання об'єкта інтелектуальної власності;
- В. право запатентувати об'єкт інтелектуальної власності;
- Г. виключне право дозволяти використання іншій особі.

5. Порушення права інтелектуальної власності тягне:

- А. цивільно-правову відповідальність;
- Б. кримінальну відповідальність;
- В. конституційну відповідальність;
- Г. адміністративну відповідальність.

6. Суд з метою захисту прав інтелектуальної власності може постановити рішення про:

- А. вилучення з цивільного обороту контрафактних примірників твору;
- Б. опублікування у ЗМІ відомостей про порушення прав інтелектуальної власності;
- В. стягнення компенсації у розмірі від 10 до 50 000 мінімальних заробітних плат правопорушника;
- Г. вилучення матеріалів та знарядь, які використовувалися для незаконного відтворення об'єктів інтелектуальної власності.

7. На міжнародному рівні захистом інтелектуальної власності займається:

- А. МОП;
- Б. ВОІВ;
- В. СОТ;
- Г. ЮНЕСКО.

8. До теорій тлумачення юридичної природи прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності відносяться:

- А. пропрітарна теорія;
- Б. теорія реальності;
- В. теорія виключних прав;
- Г. теорія колективу.

9. Авторським правом охороняються:

- А. аудіовізуальні твори;
- Б. твори ужиткового мистецтва;
- В. комп'ютерні програми;
- Г. твори фольклору.

10. Не охороняються авторським правом:

- А. повідомлення про поточні події дня, що мають характер звичайної прес інформації;
- Б. акти органів державної влади;
- В. проекти законодавчих актів та грошових знаків;
- Г. компіляції даних.

11. Ознаками твору є:

- А. матеріальна форма вираження;
- Б. наявність винахідницького рівня;

- В. наявність творчого характеру;
- Г. придатність для промислового застосування.

12. Співавтори - це:

- А. фізичні та юридичні особи, що спільно створи твір;
- Б. фізичні особи, спільною творчою працею яких створено твір;
- В. творець та роботодавець;
- Г. особи, що надавали організаційну чи фінансову допомогу у створенні твору.

13. Авторське право виникає з моменту:

- А. створення твору;
- Б. державної реєстрації авторських прав;
- В. подання заявки на реєстрацію твору;
- Г. оприлюднення твору.

14. Державна реєстрація авторських прав в Україні здійснюється:

- А. ВОІВ;
- Б. патентними повіреними;
- В. Державною службою інтелектуальної власності;
- Г. авторські права в Україні не реєструються.

15. Знаком охорони авторського права є:

- А. латинські літери «ТМ», обведені колом;
- Б. латинська літера «С», обведена колом;
- В. латинські літери «Р», обведена колом;
- Г. в Україні відсутній знак охорони авторського права.

16. До особистих немайнових прав автора належать:

- А. право на зазначення свого імені;
- Б. право обирати псевдонім у зв'язку з використанням твору;
- В. право на використання твору;
- Г. право на недоторканість твору.

17. Використанням твору визнається:

- А. опублікування твору;
- Б. переклад твору;
- В. публічне виконання;
- Г. реєстрація авторських прав на твір.

18. Похідний твір - це:

- А. твір, що є творчою переробкою існуючого твору без завдання шкоди його охороні;
- Б. твір, що створений правонаступниками автора;
- В. твір, створений у співавторстві;
- Г. твір, джерело походження якого невідоме.

19. Комп'ютерна програма охороняється як:

- А. винахід;
- Б. нерозкрита (конфіденційна) інформація;
- В. літературний твір;
- Г. об'єкт суміжних прав.

20. До співавторів аудіовізуального твору належить:

- А. режисер-постановник;
- Б. автор сценарію;
- В. актор;
- Г. продюсер.

21. Без згоди автора, але з обов'язковим зазначенням його імені і джерела запозичення допускається:

- А. використання цитат;
- Б. відтворення творів бібліотеками;
- В. видання випущених у світ творів рельєфно-крапковим шрифтом;
- Г. відтворення творів державними органами.

22. Право слідування - це:

- А. право автора на передачу твору у суспільне надбання;
- Б. авторське право спадкоємців на використання твору;
- В. право автора чи його спадкоємців на одержання грошової суми від кожного продажу оригіналу художнього твору чи оригіналу рукопису літературного твору;
- Г. вид суміжних прав.

23. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір становить:

- А. 50 років з моменту опублікування;
- Б. 70 років з моменту створення;

- В. все життя автора та 70 років після його смерті;
- Г. строк життя автора.

24. Строк чинності майнових прав твір, оприлюднений анонімно або під псевдонімом, становить:

- А. 50 років з моменту оприлюднення твору;
- Б. 70 років з моменту встановлення автора твору;
- В. 70 років з моменту оприлюднення твору;
- Г. 70 років з моменту розкриття псевдоніму.

25. Особисті немайнові права автора:

- А. діють протягом строку чинності майнових прав автора;
- Б. охороняються безстроково;
- В. охороняються протягом життя автора та його спадкоємців;
- Г. охороняються до моменту переходу твору у суспільне надбання.

26. Суспільне надбання -це:

- А. твори, авторське право на які перейшло до держави;
- Б. твори, строк дії майнових прав на які закінчився;
- В. твори, що становлять особливу цінність для народу України;
- Г. твори авторів, що набули широкої відомості у світі.

27. Об'єктами суміжних прав є:

- А. виконання;
- Б. аудіовізуальні твори;
- В. комп'ютерні програми;
- Г. компіляції даних.

28. До первинних суб'єктів суміжних прав відносяться:

- А. виконавець;
- Б. співавтор;
- В. виробник фонограми, відеограми;
- Г. видавництво.

29. Строк чинності майнових суміжних прав на виконання становить:

- А. 50 років, що відраховуються з 1 січня, наступного за роком здійснення першого запису виконання;
- Б. 50 років, що відраховуються з 1 січня, наступного за роком смерті виконавця;

- В. протягом життя виконавця та 50 років з дати його смерті;
- Г. 50 років, що відраховуються з дати першого запису виконання.

30. До об'єктів права промислової власності належать:

- А. винаходи;
- Б. промислові зразки;
- В. фонограми;
- Г. сорти рослин.

31. Право промислової власності регулює:

- А. відносини, що складаються у процесі створення, оформлення і використання результатів науково-технічної творчості;
- Б. відносини, що складаються у процесі створення, оформлення і використання результатів духовної творчості;
- В. лише майнові відносини авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків;
- Г. лише відносини, що виникають з приводу оформлення і використання засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

32. До умов патентоздатності винаходу відносяться:

- А. новизна;
- Б. однорідність;
- В. промислова придатність;
- Г. винахідницький рівень

33. Винаходом визнається:

- А. технологічне (технічне) рішення у будь-якій галузі суспільно-корисної діяльності, що відповідає умовам патентоздатності;
- Б. нове і промислово придатне конструктивне виконання пристрою;
- В. встановлення невідомих раніше, але об'єктивно існуючих закономірностей, властивостей і явищ матеріального світу, які вносять докорінні зміни у рівень наукового пізнання;
- Г. визнана юридичною особою пропозиція, яка містить технічне (технологічне) чи організаційне рішення у будь-якій сфері її діяльності.

34. Корисною моделлю визнається:

- А. технологічне (технічне) рішення у будь-якій галузі суспільно-корисної діяльності;
- Б. нове і промислово придатне конструктивне виконання пристрою;
- В. нове конструктивне виконання виробу, що визначає його зовнішній вигляд

і придатне для здійснення промисловим способом;
Г. позначення, яким товари і послуги одних осіб відрізняються від однорідних товарів і послуг інших осіб.

35. Промисловим зразком визнається:

А. будь-яке позначення юридичної особи, що здійснює підприємницьку діяльність;
Б. нове і промислово придатне конструктивне виконання пристрою;
В. нове конструктивне виконання виробу, що визначає його зовнішній вигляд і придатне для здійснення промисловим способом;
Г. позначення, яким товари і послуги одних осіб відрізняються від однорідних товарів і послуг інших осіб.

36. Службовий винахід – це винахід, створений працівником:

А. у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи дорученням роботодавця за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачене інше;
Б. з використанням досвіду, виробничих знань, секретів виробництва і обладнання роботодавця;
В. лише у зв'язку з виконанням службових обов'язків за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачене інше;
Г. лише за дорученням роботодавця за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачене інше;

37. Право на винахід, корисну модель і промисловий зразок засвідчується і охороняється на підставі:

А. патенту;
Б. свідоцтва;
В. диплому;
Г. сертифікату

38. Іноземні особи і особи без громадянства які проживають чи мають постійне місцезнаходження поза межами України, у відносинах з Державною службою інтелектуальної власності реалізують свої права:

А. самостійно;
Б. через представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), зареєстрованих відповідно до закону;
В. через дипломатичні представництва і консульські установи України;
Г. через організації колективного управління.

39. Строк дії патенту України на винахід становить:

- А. 20 років від дати подання заявки до ДСІВ;
- Б. 10 років від дати видачі патенту;
- В. 15 років від дати видачі патенту;
- Г. дія патенту на винахід не обмежується строком.

40. Строк дії деклараційного патенту України на винахід становить:

- А. 6 років від дати подання заявки до ДСІВ;
- Б. 5 років від дати видачі патенту;
- В. 3 роки від дати видачі патенту;
- Г. дія деклараційного патенту на винахід не обмежується строком.

41. Строк дії патенту на винахід, об'єктом якого є лікарський засіб, засіб захисту тварин, засіб захисту рослин тощо, використання якого потребує дозволу відповідного компетентного органу, може бути продовжено за клопотанням власника цього патенту на строк, що дорівнює:

- А. періоду між датою подання заявки та датою одержання такого дозволу;
- Б. періоду між датою подання заявки та датою одержання такого дозволу, але не більше ніж на 7 років.;
- В. 5 років від дати подання заявки до ДСІВ;
- Г. періоду між датою подання заявки та датою одержання такого дозволу, але не більше ніж на 5 років.

42. Строк дії деклараційного патенту на корисну модель становить:

- А. 10 років від дати подання заявки до ДСІВ
- Б. 6 років від дати подання заявки до ДСІВ;
- В. 5 років від дати видачі патенту;
- Г. 3 роки від дати видачі патенту;

43. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок відраховується від:

- А. дати подання заявки;
- Б. дати державної реєстрації винаходу, корисної моделі, промислового зразку;
- В. дати опублікування відомостей про видачу патенту;
- Г. дати видачі патенту.

44. Деклараційний патент - це:

- А. вид патенту, що видається за результатами проведення кваліфікаційної експертизи;

- Б. вид патенту, що видається за результатами проведення формальної експертизи;
- В. вид патенту, що видається іноземним суб'єктам на підставі заявленого конвенційного пріоритету;
- Г. вид патенту, що видається за результатами проведення експертизи на локальну новизну;

45. Патент на винахід, корисну модель, промисловий зразок визнається недійсним за наступних підстав:

- А. несплати у встановлений строк річного збору за підтримання чинності патенту;
- Б. невідповідності запатентованого винаходу, корисної моделі, промислового зразка умовам патентоздатності;
- В. наявності у формулі винаходу (корисної моделі) ознак, яких не було у поданій заявці
- Г. передачі майнових прав, засвідчених патентом іншим особам.

46. Дія патенту на винахід, корисну модель, промисловий зразок припиняється за наступних підстав:

- А. несплати у встановлений строк річного збору за підтримання чинності патенту;
- Б. невідповідності запатентованого винаходу, корисної моделі, промислового зразка умовам патентоздатності;
- В. відмова власника патенту;
- Г. наявності у формулі винаходу (корисної моделі) ознак, яких не було у поданій заявці

47. Раціоналізаторська пропозиція - це:

- А. технологічне (технічне) рішення у будь-якій галузі суспільне корисної діяльності, що відповідає умовам патентоздатності;
- Б. нове і промислове придатне конструктивне виконання пристрою;
- В. визнана юридичною особою пропозиція, яка містить технічне (технологічне) чи організаційне рішення у будь-якій сфері її діяльності.

48. До умов надання правової охорони раціоналізаторській пропозиції відносяться:

- А. оригінальність;
- Б. наявність винахідницького рівня;
- В. корисність для підприємства, якому вона подана;
- Г. стабільність.

49. Визнання пропозиції раціоналізаторською здійснюється:

- А. Державною службою інтелектуальної власності;
- Б. Міністерством освіти, науки, молоді та спорту України;
- В. господарським судом;
- Г. юридичною особою, якій вона була подана;

50. До майнових прав автора раціоналізаторської пропозиції відносяться:

- А. виключне право на використання раціоналізаторської пропозиції;
- Б. виключне право дозволяти використання раціоналізаторської пропозиції;
- В. виключне право забороняти неправомірне використання раціоналізаторської пропозиції;
- Г. право на одержання винагороди від юридичної особи, яка визнала пропозицію раціоналізаторською.

51. Умовами патентоздатності сорту рослин визнаються:

- А. промислова придатність;
- Б. однорідність;
- В. стабільність;
- Г. вирізняльність;

52. Всесвітня організація інтелектуальної власності є спеціалізованим закладом у системі:

- А. ООН;
- Б. ЄС;
- В. НАТО;
- Г. МОП

53. Експертиза заявки на сорт рослин включає:

- А. формальну експертизу та кваліфікаційну експертизу;
- Б. формальну експертизу та експертизу назви сорту;
- В. експертизу назви сорту та експертизу на придатність на поширення сорту;
- Г. кваліфікаційну експертизу та експертизу на придатність на поширення сорту.

54. Право на наукове відкриття засвідчується:

- А. патентом;
- Б. свідоцтвом;
- В. дипломом;
- Г. сертифікатом.

55. Україна є членом ВОІВ з:

- А. 1991 року;
- Б. 1986 року;
- В. 1970 року;
- Г. 2001 року.

56. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування виникає:

- А. з дати включення відомостей про юридичну особу до Державного реєстру комерційних найменувань;
- Б. з дати подання заявки на включення відомостей про юридичну особу до Державного реєстру комерційних найменувань;
- В. з моменту першого використання найменування і охороняється без обов'язкової реєстрації;
- Г. з дати видачі свідоцтва на комерційне найменування.

57. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на комерційне найменування припиняється за таких обставин:

- А. ліквідації юридичної особи - власника комерційного найменування;
- Б. надання ліцензії на використання комерційного найменування;
- В. закінчення терміну дії свідоцтва на комерційне найменування;
- Г. анулювання свідоцтва на комерційне найменування.

58. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування можуть бути передані:

- А. лише разом з цілісним майновим комплексом особи, якій ці права належать;
- Б. не можуть бути передані у жодному випадку;
- В. можуть вільно передаватися будь-якій особі на підставі виключної ліцензії;
- Г. можуть вільно передаватися будь-якій особі на підставі невиключної ліцензії.

59. Конвенцію про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності було підписано:

- А. 15 квітня 1994 року;
- Б. 14 липня 1967 року;
- В. 20 березня 1883 року;
- Г. 23 грудня 1993 року,

60. Знак для товарів і послуг:

- А. позначення, яким товари і послуги однієї особи, відрізняються від товарів і послуг інших осіб;
- Б. позначення, яким юридичні особи, що виробляють товари чи надають послуги відрізняються одна від одної;
- В. позначення, що прямо чи опосередковано вказує на місце виготовлення товару;
- Г. форма, малюнок, що визначає зовнішній вигляд промислового виробу і придатні для здійснення промисловим способом.

61. Об'єктом торговельних марок можуть бути:

- А. словесні позначення;
- Б. звукові позначення;
- В. державні символи і емблеми;
- Г. поєднання кольорів.

62. Заявка на знак для товарів і послуг повинна включати наступні документи:

- А. формулу торговельної марки;
- Б. перелік товарів і послуг для яких заявляється відповідне позначення;
- В. відомості про використання знака;
- Г. зображення позначення.

63. Не входять до напрямів діяльності ВОІВ:

- А. Реєстраційна діяльність (прямі послуги заявникам і власникам прав на промислову власність).
- Б. Адміністрування Угоди ТРІПС;
- В. Програмна діяльність (забезпечення більш широкого визнання існуючих договорів, їх оновлення, розробка нових договорів, організація діяльності зі співробітництва з метою розвитку тощо).
- Г. Адміністрування Бернської конвенції про охорону літературних та художніх творів.

64. Угоду про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS), було підписано

- А. 14 липня 1967 року;
- Б. 20 березня 1883 року;
- В. 15 квітня 1994 року;
- Г. 15 квітня 1994 року.

65. Документом, що засвідчує правову охорону торговельної марки визнається:

- А. патент;
- Б. свідоцтво;
- В. диплом;
- Г. посвідчення.

66. Строк чинності правоохоронного документа на знак для товарів і послуг становить:

- А. 20 років з дати подання заявки до ДСІВ;
- Б. 10 років з дати подання заявки до ДСІВ;
- В. 20 років з дати видачі свідоцтва;
- Г. 10 років з дати видачі свідоцтва

67. Права, що впливають із свідоцтва на товарний знак виникають :

- А. з дати проведення кваліфікаційної експертизи;
- Б. з дати подання заявки на видачу свідоцтва;
- В. з дати публікації відомостей про видачу свідоцтва;
- Г. з дати прийняття ДСФІВ рішення про видачу свідоцтва.

68. До договорів, які формують міжнародну систему охорони інтелектуальної власності належать:

- А. Бернська Конвенція про охорону літературних та художніх творів, Договір про патентне право, Найробський договір про охорону олімпійського символу
- Б. Договір про патентну кооперацію, Лісабонська угода про захист зазначень місця походження виробів та їх міжнародної реєстрації
- В. Локарнська угода щодо заснування Міжнародної класифікації промислових зразків, Віденська угода про заснування Міжнародної класифікації зображувальних елементів знаків

69. До договорів, які знаходяться в основі практичного забезпечення міжнародної охорони інтелектуальної власності, належать:

- А. Договір ВОІВ про авторське право, Договір про закони щодо товарних знаків;
- Б. Ніщцька угода про міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків, Віденська угода про заснування Міжнародної класифікації зображувальних елементів знаків
- В. Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури, Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків

70. До договорів, які створюють класифікаційні системи та процедури їх удосконалення й оновлення, належать:

- А. Локарнська угода щодо заснування Міжнародної класифікації промислових зразків, Страсбурзька угода про міжнародну патентну класифікацію, Віденська угода про заснування Міжнародної класифікації зображувальних елементів знаків;
- Б. Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури, Лісабонська угода про захист зазначень місця походження виробів та їх міжнародної реєстрації;
- В. Договір про закони щодо товарних знаків, Римська Конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення

71. Паризьку конвенцією про охорону промислової власності було підписано:

- А. 15 квітня 1994 року;
- Б. 14 липня 1967 року;
- В. 20 березня 1883 року.

72. Термін «зазначення походження товару» включає:

- А. просте і кваліфіковане зазначення походження товару;
- Б. торговельну марку і географічне зазначення походження товару;
- В. назву місця походження товару і комерційне найменування виробника;
- Г. виробничу марку.

73. До основних положень Паризької конвенції про охорону промислової власності не входить:

- А. Положення, що ліквідує територіальний характер прав патентовласника;
- Б. Положення щодо загальних правил у галузі охорони та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності, якими країни - учасниці Угоди повинні керуватись у своїй законотворчій діяльності;
- В. Положення щодо інституційного оформлення та реалізації основних ідей Конвенції.

74. Процедура видачі патентів за Договором про патентну кооперацію (РСТ):

- А. Потребує отримання лише міжнародного патенту;
- Б. Потребує отримання лише національного патенту;
- В. Поділяється на два етапи: національний та міжнародний.

75. До основних принципів Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів не відноситься:

- А. Принцип автоматичної охорони;
- Б. Принцип незалежності охорони;
- В. Принцип обов'язкової реєстрації авторського права;
- Г. Принцип обов'язкової реєстрації авторського права.

Рекомендована література для підготовки до модульних робіт

1. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: у 2-х книгах / За ред. А.С.Довгєрта. – Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів // Уклад. В.С.Дроб'язко. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. – 460 с.
2. Андруєв У. Проблеми реалізації прав інтелектуальної власності на програми організації мовлення в Україні / У. Андруєв // Право України. – 2008. – № 6. – С. 63-68
3. Бєйкун А. Організаційно-правові та соціальні аспекти розвитку інституту інтелектуальної власності / А. Бєйкун // Право України. – 2008. – № 11. – С.42-48
4. Бєлєвцева В. До питання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності / В. Бєлєвцева // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2009. – № 6. – С. 60-66
5. Воронін Я. Г Місце та роль права попереднього користувача у системі охорони прав інтелектуальної власності на винахід / Я. Г. Воронін // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. – 2008. - Вип. 42. – С. 395-401.
6. Гарієвич Ю. Інтелектуальна власність: види, суб'єкти та об'єкти, правові основи захисту / Ю. Гарієвич // Науково-методичний журнал «Нова педагогічна думка». – 2009. – № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npd/2009_4/Garievic.pdf
7. Демченко Т. С. Охрана товарных знаков (сравнительно-правовой анализ): Монография. Изд.2-е, перераб. и доп. – К.: Институт государства и права им. В.М. Корецкого НАН Украины, 2005. – 208 с.
8. Жилінкова О. В. Організації колективного управління як суб'єкти договорів на використання музичних творів / О. В. Жилінкова // Держава і право. Юрид. і політ. науки: Зб. наук. пр. – 2006. – Вип. 33. – С. 337-342.
9. Закорецька Л. Деякі проблемні питання щодо поняття окремих об'єктів авторського права / Л. Закорецька // Право України. – 2008. – № 9. – С. 51-56
10. Іваницька Н. Вдосконалення законодавства, що регулює відносини за ліцензійним договором на використання торговельної марки / Н. Іваницька // Право України. – 2008. – № 9. – С. 107-113
11. Ігнатенко А. Застосування судами деяких норм законодавства про захист авторського права і суміжних прав: проблеми судової практики / А. Ігнатенко, Д. Луспенік // Право України. – 2009. – № 2. – С. 109-120
12. Ієвіня О. Sui generis: право слідування / О. Ієвіня // Нотаріат для вас. – 2008. – №9 (103).
13. Ієвіня О. В. Місце суміжних прав у цивільному праві України / О. В. Ієвіня // Право і суспільство. – 2007. – №3. – С.116–120.
14. Ієвіня О. В., Мироненко В. П., Павловська Н. В., Пилипенко С. А. Право інтелектуальної власності : схеми та роз'яснення: Навчальний посібник. – К. : КНТ, 2007. – 264 с.

15. Ієвіня О. Колективне управління майновими правами суб'єктів авторських та суміжних прав / О. Ієвіня // Нотаріат для вас. – 2009. – №4 (114).

16. Ієвіня О. Проблеми визначення суб'єктів авторського права та суміжних прав за законодавством України у зв'язку з розвитком системи колективного управління майновими правами / О. Ієвіня // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 25. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2004. – С.386 - 390.

17. Іщук С. І. Виключність права на комерційне (фірмове) найменування / С. І. Іщук // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. – 2008. – Вип. 39. – С. 427-431.

18. Капіца Ю. Особливості гармонізації законодавства країн СНД із законодавством Європейського Союзу у сфері охорони інтелектуальної власності / Ю. Капіца // Право України. – 2011. – № 3. – С. 92-100

19. Кузнецова Н.С. Гражданско-правовые аспекты совершенствования законодательства об интеллектуальной собственности. Альманах цивилистики: Сборник статей. Вып. 2 / Под ред. Майданика Р.А. – К.: Алерта; КНТ; Центр учебной литературы, 2009. – 384 с. – С. 57-77

20. Кузнецова Н. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні / Н. Кузнецова, О. Кохановська // Право України. – 2011. – № 3. – С. 21-29

21. Мироненко Н. Поняття суб'єктів права інтелектуальної власності та критерії їх класифікації / Н. Мироненко // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2009. – №2. – С. 11-24

22. Можаровська Н. О. Теоретико-правова характеристика визначення права на захист ділової репутації за законодавством України / Н. О. Можаровська // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 12 (192). – С. 49–52.

23. Можаровська Н. О. Організаційно-правові засади забезпечення легітимації права на об'єкти промислової власності/ Н. О. Можаровська // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 1. – С. 228-232

24. Можаровська Н. О. Правові проблеми формування та реалізації національної інноваційної системи України: доповідь / Н. О. Можаровська // Інформаційні проблеми комп'ютерних систем, юриспруденції, енергетики, економіки, моделювання та управління : зб. матер. проблемної, міжгалузевої конф. [«Інформаційні проблеми комп'ютерних систем, юриспруденції, енергетики, економіки, моделювання та управління»], (м. Яремча, 2011 р.) – С.299-302

25. Можаровська Н. О. Проблеми охорони та захисту комерційної таємниці в національній інноваційній системі України : доповідь / Н. О. Можаровська // Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави : зб. матер. наук.-практ. конф., [«Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави»] (м. Київ, 22 березня 2011 р.: у 2 ч.). – К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, - Ч 1. – С.250-252

26. Можаровська Н. О. Правові проблеми інформаційних впливів на розвиток інтелектуального потенціалу нації : доповідь / Н. О. Можаровська // Правові реформи в Україні: реалії сьогодення : зб. матер. IV Всеукраїнської наук.-практ. конф., [«Правові реформи в Україні: реалії сьогодення»] (м. Київ, 11 жовтня 2012 р.: у 2 ч.). – К.: Нац. акад. внутр. справ, - Ч 1. – С.171-172

27. Можаровська Н. О. Актуальні проблеми законодавства України у сфері адміністративно-правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності / Н. О. Можаровська // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 8 (128). – С. 42–45.

28. Можаровська Н. О. Теоретико-правові засади визначення підстав набуття права на знак для товарів та послуг в Україні / Н. О. Можаровська // Часопис Київського університету права. – 2008. – № 3. – С. 223–229.

29. Можаровська Н. О. Місце адміністративних правопорушень серед підстав юридичної відповідальності за порушення права на торговельну марку / Н. О. Можаровська // Часопис Київського університету права. – 2008. – № 4. – С. 158–164.

30. Можаровська Н. О. Європейська інтеграція в контексті адміністративно-правової охорони та захисту промислової власності від проявів недобросовісної конкуренції / Н. О. Можаровська // Юриспруденція теорія і практика. Центр правових досліджень Фурси. – 2006. – № 10 (24). – С. 20–29.

31. Можаровська Н. О. Історична ретроспекція виникнення правової охорони знаків для товарів та послуг в Україні / Н. О. Можаровська // Юриспруденція теорія і практика. Центр правових досліджень Фурси – 2007. – № 7 (33). – С. 2–7.

32. Можаровська Н. О. Адміністративно-правовий захист торговельних марок (юрисдикційні повноваження органів виконавчої влади) / Н. О. Можаровська // Юриспруденція теорія і практика. Центр правових досліджень Фурси – 2008. – № 12 (50). – С. 53–62.

33. Можаровська Н. О. Правова регламентація охорони та захисту прав на знаки для товарів та послуг / Н. О. Можаровська // Персонал. – 2001. – № 7. – С. 56–61.

34. Можаровская Н. О. Европейская интеграция в контексте защиты прав интеллектуальной собственности / Н. О. Можаровская // Персонал. – 2002. – № 10. – С. 70–75.

35. Можаровська Н. О. Правові проблеми охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні : доповідь / Н. О. Можаровська // Проблеми соціально-економічного розвитку регіону : зб. доповідей наук.-практ. конф. [«Проблеми соціально-економічного розвитку регіону»], (м. Красноармійськ, 3 березня 2006 р.). – Красноармійськ : Красноармійське відділення Міжрегіональної Академії управління персоналом, 2006. – С. 120–124.

36. Можаровська Н. О. Актуальні проблеми імплементації норм міжнародного права в законодавство України щодо охорони та захисту

комерційної таємниці : доповідь / Н. О. Можаровська // Проблеми політико-правового забезпечення євро- та євроатлантичної інтеграції України : зб. доповідей Всеукраїнської наук.-практ. конф. [«Проблеми політико-правового забезпечення євро- та євроатлантичної інтеграції України»], (м. Одеса, 22 листопада 2007 р.). – Одеса : Одеський ін-т Міжрегіональної Академії управління персоналом, 2007. – С. 144–160.

37. Можаровська Н. О. Адміністративно-правові аспекти набуття права на торговельні марки: доповідь / Н. О. Можаровська // Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку : зб. матеріалів IX Міжнародної конф. [«Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку»], (м. Косів Івано-Франківської області, 27–31 січня 2008 р.). – К. : Київський ун-т права НАН України, 2008. – С. 250–254.

38. Можаровська Н. О. Проблеми охорони та захисту комерційної таємниці в національній інноваційній системі України : доповідь / Н. О. Можаровська // Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави : зб. матер. наук.-практ. конф., [«Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави»] (м. Київ, 22 березня 2011 р.: у 2 ч.). – К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, - Ч 1. – С.250-252

39. Орлюк О. П., Андрощук Г. О., Бутнік-Сіверський О. Б., Дроб'язко В. С., Крижна В. М. Право інтелектуальної власності. Академічний курс : підручник для студ. вищих навч. закл. / Академія правових наук; НДІ інтелектуальної власності / О.П. Орлюк (ред.), О.Д. Святоцький (ред.). – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007.

40. Промислова власність в Україні: проблеми правової охорони: Зб.наук. статей/ за ред.. Ю. С.Шемшученка, Ю. Л.Бошицького. – К. : Ін-т держави і права ім.. В.М.Корецького НАН України, 2004. – 548 с.

41. Соловйова А. М. Місце злочинів проти інтелектуальної власності у Кримінальному кодексі України / А. М. Соловйова // Держава і право. – 2009. – Випуск 46. – С. 462-466

42. Стефанчук Р. Перспективи розвитку права інтелектуальної власності в Україні (на прикладі особистих немайнових прав) / Р. Стефанчук // Право України. – 2011. – № 3. – С. 45-59

43. Турчак І. О. Діяльність міжнародного комерційного арбітражу у сфері охорони прав інтелектуальної власності в зовнішньоекономічній діяльності / Турчак І. О., Гураль І. С. // Науково-комерційний вісник. – 2010. – №2. – С. 28-32

44. Харитонova О. Вступ до курсу «Право інтелектуальної власності» : лекція / О.Харитонova // Право України. – 2011. – № 3. – С. 311-322

45. Юркова Є. В. Структура адміністративно-правової охорони інтелектуальної власності в Україні / Є. В. Юркова // Держава і право. – 2010. – Випуск 47. – С. 250-255

46. Ярошевська Т. Суб'єкти права на службовий винахід / Т. Ярошевська // «Право України», – 2006. – № 3. – С. 71-73

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ
з дисципліни
«ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ»

- 1.Що таке інтелектуальна власність? Дайте визначення.
2. Назвіть складові матеріального права на об'єкти права інтелектуальної власності.
3. У чому полягає відміна права власності на об'єкти інтелектуальної власності від права власності на матеріальні об'єкти власності?
4. У чому полягає відміна особистого (немайнового) права на об'єкт інтелектуальної власності від майнового права на нього?
5. Чи всі результати інтелектуальної (творчої) діяльності є об'єктами інтелектуальної власності?
6. Які об'єкти інтелектуальної власності є результатом технічної творчості. Яку назву носить ця група об'єктів і чому?
7. Які об'єкти інтелектуальної власності є результатом художньої творчості?
8. З яких двох груп прав складається право інтелектуальної власності?
9. Що таке «копірайт» і що він охороняє?
10. Який термін охорони винаходів в Україні?
11. Який термін охорони авторського(майнового) права в Україні?
12. Який термін охорони немайнових(особистих) прав авторів в Україні?
13. У чому полягає економічна причина необхідності охорони прав на об'єкти промислової власності?
14. В якій країні і коли вперше почали надавати виключні права на використання об'єктів інтелектуальної власності?
15. Що є прообразом торговельної марки?
16. Яка подія є знаменною для розвитку авторського права?
17. У чому полягає роль філософів Німеччини у розвитку авторського права?
18. Яким Законом України вперше результати інтелектуальної власності були визнані об'єктами права власності?
19. Загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності?
20. Які цілі переслідує створення системи промислової власності в державі?
21. У чому полягає роль патентної документації?
22. Що дає автору та державі охорона і захист авторського права?
23. Які ви знаєте об'єкти промислової власності?
24. Перерахуйте нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності?
25. Які результати творчої діяльності відносяться до об'єктів авторського права, а які – до об'єктів суміжних прав?
26. Що таке винахід?
27. Що таке корисна модель?
28. Що таке промисловий зразок?
29. Яку функцію виконує торговельна марка?
30. У чому полягає різниця між об'єктами авторського права і суміжних

прав?

31. Хто може бути суб'єктами інтелектуальної власності?
32. Хто є суб'єктами права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки?
33. Хто відноситься до суб'єктів авторського права?
34. Чи є в Україні держава суб'єктом права інтелектуальної власності?
35. Які складові системи інтелектуальної власності в Україні ви знаєте?
36. Який орган державного управління відповідає за політику у сфері інтелектуальної власності?
37. Які основні функції виконує Державний департамент «Український інститут промислової власності»?
38. Які основні функції виконує Державний департамент інтелектуальної власності?
39. Які основні функції виконує Державний департамент «Українське агентство з авторських і суміжних прав»?
40. Які основні функції виконує Інститут інтелектуальної власності і права?
41. Які ви знаєте громадські організації у сфері інтелектуальної власності?
42. Що представляє собою міжнародна система інтелектуальної власності?
43. Скільки діє міжнародних договорів, що адмініструються ВОІВ, і до скількох із них приєдналася Україна?
44. Який статус і яка структура Всесвітньої організації інтелектуальної власності?
45. Які функції виконує Всесвітня організація інтелектуальної власності?
46. Яка мета правової охорони?
47. У чому полягає сутність правової охорони об'єктів інтелектуальної власності?
48. Які переваги дає правова охорона ОІВ правовласнику?
49. В чому полягає різниця між правовою охороною і правовим захистом ОІВ?
50. Що таке патент?
51. У чому полягає процедура надбання прав на винахід?
52. Що є об'єктом винаходу?
53. Що є об'єктом корисної моделі?
54. Що є об'єктом промислового зразка?
55. Які критерії охороноздатності для корисних моделей і промислових зразків?
56. У чому полягає критерій новизни для винаходу?
57. У чому полягає процедура правової охорони об'єктів промислової власності?
58. Які терміни правової охорони об'єктів промислової власності?
59. На основі яких підстав дія охоронного документу на об'єкт промислової власності може достроково припинятися цілком чи частково?
60. На які об'єкти промислової власності передбачено продовження дії охоронного документу після вичерпання первісно встановленого терміну?
61. Якими засобами здійснюється охорона прав на комерційну таємницю?
62. Який урядовий орган здійснює правову охорону сортів рослин?

63. В чому полягає правова охорона раціоналізаторської пропозиції?
64. Які об'єкти інтелектуальної власності охороняються авторським правом, а які – суміжними правами?
65. Чи є обов'язковою процедура оформлення прав на об'єкти авторського права?
66. Який термін охорони майнових прав на об'єкти авторського права?
67. Який взаємозв'язок між правами автора, виконавця, виробника фонограм, організації мовлення?
68. Який термін правової охорони об'єктів суміжних прав?
69. Чи має силу патент України на території інших держав?
70. В чому полягає процедура набуття прав громадянами України на об'єкти промислової власності за кордоном?
71. У відповідності до яких конвенцій здійснюється охорона авторських і суміжних прав у світі?
72. Які Ви знаєте основні засоби комерціалізації прав на суб'єкти інтелектуальної власності.
73. У чому перевага використання прав на об'єкти інтелектуальної власності у власному виробництві над передачею прав за ліцензійним договором?
74. Які переваги дає право володільцю внесення прав інтелектуальної власності до статутного капіталу підприємства?
75. У чому різниця між уступкою прав на об'єкт інтелектуальної власності і передачею прав за ліцензійним договором?
76. Які Ви знаєте види ліцензійних договорів?
77. Назвіть основні цілі оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності?
78. У чому полягає управління правами на об'єкт інтелектуальної власності на етапі набуття прав?
79. У чому полягає управління правами на об'єкт інтелектуальної власності на етапі використання прав?
80. У чому полягає різниця між правовою охороною і правовим захистом інтелектуальної власності?
81. У чому полягає призначення системи захисту інтелектуальної власності?
82. Які дії визнаються порушенням права на об'єкти промислової власності?
83. Які дії визнаються порушенням авторського права і суміжних прав?
84. Назвіть, будь-ласка, які Ви знаєте категорії спорів щодо права інтелектуальної власності?
85. У чому полягає неюрисдикційна форма захисту права інтелектуальної власності?
86. В яких органах здійснюється загальний порядок захисту права інтелектуальної власності?
87. В яких органах здійснюється спеціальний порядок захисту права інтелектуальної власності?
88. Спори між якими об'єктами права інтелектуальної власності розглядаються в господарських судах?

89. Спори між якими суб'єктами права інтелектуальної власності розглядаються в судах загальної юрисдикції?
90. У чому полягає адміністративний порядок захисту права інтелектуальної власності?
91. Які існують типові види адміністративних стягнень за порушення права інтелектуальної власності?
92. У чому полягає цивільно-правовий спосіб захисту права інтелектуальної власності?
93. Що може вимагати власник права на об'єкт інтелектуальної власності від порушника при розгляді спору у судовому порядку?
94. Який термін позову існує для застосування цивільно-правових санкцій за порушення права інтелектуальної власності?
95. Коли настає кримінальна відповідальність за порушення права інтелектуальної власності?
96. Який максимальний розмір штрафу за порушення права інтелектуальної власності може бути визначений в рамках кримінальної відповідальності і на чию користь перераховуються ці кошти за рішенням суду?
97. Який максимальний термін позбавлення волі передбачений законодавством України за порушення права інтелектуальної власності?
98. Міжнародні угоди у сфері інтелектуальної власності.
99. Стимулювання інтелектуальної діяльності: загальні положення.
100. Стимулювання інтелектуальної діяльності: державне стимулювання, пільги.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ «ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ»

1. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: у 2-х книгах / За ред. А.С.Довгєрта. – Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів // Уклад. В.С.Дроб'язко. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. – 460 с.
2. Андрощук Г.А., Крайнев П.П. Экономическая безопасность предприятия: защита коммерческой тайны. – Монография. – К.: Издательский Дом «Ин Юре», 2000. – 400 с.
3. Андрусів У. Проблеми реалізації прав інтелектуальної власності на програми організації мовлення в Україні / У. Андрусів // Право України. – 2008. – № 6. – С. 63-68
4. Анчукова М.В. Щодо кримінальної відповідальності за незаконне збирання, використання та розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю (статті 231, 232 КК України) // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. - 2008. - Вип. 41. - С. 516-522.
5. Бейкун А. Організаційно-правові та соціальні аспекти розвитку інституту інтелектуальної власності / А. Бейкун // Право України. – 2008. – № 11. – С.42-48

6. Белєвцева В. До питання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності / В. Белєвцева // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2009. – № 6. – С. 60-66
7. Біль М. М. Управління міграційними процесами в контексті їх впливу на інтелектуально-трудоий потенціал України / М. М. Біль // Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2010. – №1. – С. 49-54 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2010_1/49.pdf
8. Воронін Я. Г Місце та роль права попереднього користувача у системі охорони прав інтелектуальної власності на винахід / Я. Г. Воронін // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. – 2008. - Вип. 42. – С. 395-401.
9. Гарієвич Ю. Інтелектуальна власність: види, суб'єкти та об'єкти, правові основи захисту / Ю. Гарієвич // Науково-методичний журнал «Нова педагогічна думка». – 2009. – № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npd/2009_4/Garievic.pdf
10. Демченко Т. С. Охрана товарных знаков (сравнительно-правовой анализ): Монография. Изд.2-е, перераб. и доп. – К.: Институт государства и права им. В.М. Корецкого НАН Украины, 2005. – 208 с.
11. Дітц А. Врегулювання питань авторського права у новій частині четвертій Цивільного кодексу Російської Федерації: системний регрес, але помірний сутнісний прогрес / А. Дітц // Право України. – 2011. – № 3. – С. 78-91
12. Дозорцев В.А. Интеллектуальные права. Понятие. Система. Задачи кодификации. - М., 2003. – 416 с. - С. 11-51.
13. Жилінкова О. В. Організації колективного управління як суб'єкти договорів на використання музичних творів / О. В. Жилінкова // Держава і право. Юрид. і політ. науки: Зб. наук. пр. – 2006. – Вип. 33. – С. 337-342.
14. Закорецька Л. Деякі проблемні питання щодо поняття окремих об'єктів авторського права / Л. Закорецька // Право України. – 2008. – № 9. – С. 51-56
15. Іваницька Н. Вдосконалення законодавства, що регулює відносини за ліцензійним договором на використання торговельної марки / Н. Іваницька // Право України. – 2008. – № 9. – С. 107-113
16. Івченко Т. В. Цивільно-правова охорона комерційної таємниці як об'єкта права інтелектуальної власності в Україні / Т. В. Івченко // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. – 2008. – Вип. 42. – С. 401-408.
17. Івченко Т.В. Комерційна таємниця: деякі питання охорони, захисту та цивільно-правової відповідальності // Держава і право. Юрид. і політ. науки: Зб. наук. пр. - 2007. - Вип. 35. - С. 357-362.
18. Івченко Т.В. Роль суду в захисті права на комерційну таємницю // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. - 2007. - Вип. 38. - С. 442-448.

19. Ігнатенко А. Застосування судами деяких норм законодавства про захист авторського права і суміжних прав: проблеми судової практики / А. Ігнатенко, Д. Луспенік // Право України. – 2009. – № 2. – С. 109-120
20. Ієвіня О. Sui generis: право слідування / О. Ієвіня // Нотаріат для вас. – 2008. – №9 (103).
21. Ієвіня О. В. Місце суміжних прав у цивільному праві України / О. В. Ієвіня // Право і суспільство. – 2007. – №3. – С.116–120.
22. Ієвіня О. В., Мироненко В. П., Павловська Н. В., Пилипенко С. А. Право інтелектуальної власності : схеми та роз'яснення: Навчальний посібник. – К. : КНТ, 2007. – 264 с.
23. Ієвіня О. Колективне управління майновими правами суб'єктів авторських та суміжних прав / О. Ієвіня // Нотаріат для вас. – 2009. – №4 (114).
24. Ієвіня О. Проблеми визначення суб'єктів авторського права та суміжних прав за законодавством України у зв'язку з розвитком системи колективного управління майновими правами / О. Ієвіня // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 25. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2004. – С.386 - 390.
25. Іщук С. І. Виключність права на комерційне (фірмове) найменування / С. І. Іщук // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. – 2008. – Вип. 39. – С. 427-431.
26. Іщук С. І. Особливості виникнення права інтелектуальної власності на комерційне (фірмове) найменування / С. І. Іщук // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. – 2007. – Вип. 37. – С. 414-419.
27. Капіца Ю. Особливості гармонізації законодавства країн СНД із законодавством Європейського Союзу у сфері охорони інтелектуальної власності / Ю. Капіца // Право України. – 2011. – № 3. – С. 92-100
28. Кіріленко Ф. О. Адміністративно-правовий механізм захисту прав інтелектуальної власності Всесвітньою організацією інтелектуальної власності / Ф. О. Кіріленко // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 2010. – № 2. – С. 110-118
29. Княгинина И. К. Служебные результаты интеллектуальной деятельности как объект правового регулирования [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://conf.sfu-kras.ru/sites/mn2010/pdf/10/25a.pdf>
30. Крижна В. Право інтелектуальної власності та суспільні інтереси / В. Крижна // Право України. – 2011. – № 3. – С. 60-65
31. Кузнецова Н.С. Гражданско-правовые аспекты совершенствования законодательства об интеллектуальной собственности. Альманах цивилистики: Сборник статей. Вып. 2 / Под ред. Майданика Р.А. – К.: Алерта; КНТ; Центр учебной литературы, 2009. – 384 с. – С. 57-77
32. Кузнецова Н. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні / Н. Кузнецова, О. Кохановська // Право України. – 2011. – № 3. – С. 21-29

33. Мироненко Н. Поняття суб'єктів права інтелектуальної власності та критерії їх класифікації / Н. Мироненко // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2009. – №2. – С. 11-24

34. Можаровська Н. О. Теоретико-правова характеристика визначення права на захист ділової репутації за законодавством України / Н. О. Можаровська // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 12 (192). – С. 49–52.

35. Можаровська Н. О. Організаційно-правові засади забезпечення легітиматії права на об'єкти промислової власності/ Н. О. Можаровська // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 1. – С. 228-232

36. Можаровська Н. О. Правові проблеми формування та реалізації національної інноваційної системи України: доповідь / Н. О. Можаровська // Інформаційні проблеми комп'ютерних систем, юриспруденції, енергетики, економіки, моделювання та управління : зб. матер. проблемної, міжгалузевої конф. [«Інформаційні проблеми комп'ютерних систем, юриспруденції, енергетики, економіки, моделювання та управління»], (м. Яремча, 2011 р.) – С.299-302

37. Можаровська Н. О. Проблеми охорони та захисту комерційної таємниці в національній інноваційній системі України : доповідь / Н. О. Можаровська // Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави : зб. матер. наук.-практ. конф., [«Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави»] (м. Київ, 22 березня 2011 р.: у 2 ч.). – К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, - Ч 1. – С.250-252

38. Можаровська Н. О. Правові проблеми інформаційних впливів на розвиток інтелектуального потенціалу нації : доповідь / Н. О. Можаровська // Правові реформи в Україні: реалії сьогодення : зб. матер. IV Всеукраїнської наук.-практ. конф., [«Правові реформи в Україні: реалії сьогодення»] (м. Київ, 11 жовтня 2012 р.: у 2 ч.). – К.: Нац. акад. внутр. справ, - Ч 1. – С.171-172

39. Можаровська Н. О. Актуальні проблеми законодавства України у сфері адміністративно-правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності / Н. О. Можаровська // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 8 (128). – С. 42–45.

40. Можаровська Н. О. Теоретико-правові засади визначення підстав набуття права на знак для товарів та послуг в Україні / Н. О. Можаровська // Часопис Київського університету права. – 2008. – № 3. – С. 223–229.

41. Можаровська Н. О. Місце адміністративних правопорушень серед підстав юридичної відповідальності за порушення права на торговельну марку / Н. О. Можаровська // Часопис Київського університету права. – 2008. – № 4. – С. 158–164.

42. Можаровська Н. О. Європейська інтеграція в контексті адміністративно-правової охорони та захисту промислової власності від проявів недобросовісної конкуренції / Н. О. Можаровська // Юриспруденція теорія і практика. Центр правових досліджень Фурси. – 2006. – № 10 (24). – С. 20–29.

43. Можаровська Н. О. Історична ретроспекція виникнення правової охорони знаків для товарів та послуг в Україні / Н. О. Можаровська // Юриспруденція теорія і практика. Центр правових досліджень Фурси – 2007. – № 7 (33). – С. 2–7.

44. Можаровська Н. О. Адміністративно-правовий захист торговельних марок (юрисдикційні повноваження органів виконавчої влади) / Н. О. Можаровська // Юриспруденція теорія і практика. Центр правових досліджень Фурси – 2008. – № 12 (50). – С. 53–62.

45. Можаровська Н. О. Правова регламентація охорони та захисту прав на знаки для товарів та послуг / Н. О. Можаровська // Персонал. – 2001. – № 7. – С. 56–61.

46. Можаровская Н. О. Европейская интеграция в контексте защиты прав интеллектуальной собственности / Н. О. Можаровская // Персонал. – 2002. – № 10. – С. 70–75.

47. Можаровська Н. О. Правові проблеми охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні : доповідь / Н. О. Можаровська // Проблеми соціально-економічного розвитку регіону : зб. доповідей наук.-практ. конф. [«Проблеми соціально-економічного розвитку регіону»], (м. Красноармійськ, 3 березня 2006 р.). – Красноармійськ : Красноармійське відділення Міжрегіональної Академії управління персоналом, 2006. – С. 120–124.

48. Можаровська Н. О. Актуальні проблеми імплементації норм міжнародного права в законодавство України щодо охорони та захисту комерційної таємниці : доповідь / Н. О. Можаровська // Проблеми політико-правового забезпечення евро- та євроатлантичної інтеграції України : зб. доповідей Всеукраїнської наук.-практ. конф. [«Проблеми політико-правового забезпечення евро- та євроатлантичної інтеграції України»], (м. Одеса, 22 листопада 2007 р.). – Одеса : Одеський ін-т Міжрегіональної Академії управління персоналом, 2007. – С. 144–160.

49. Можаровська Н. О. Адміністративно-правові аспекти набуття права на торговельні марки: доповідь / Н. О. Можаровська // Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку : зб. матеріалів IX Міжнародної конф. [«Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку»], (м. Косів Івано-Франківської області, 27–31 січня 2008 р.). – К. : Київський ун-т права НАН України, 2008. – С. 250–254.

50. Можаровська Н. О. Проблеми охорони та захисту комерційної таємниці в національній інноваційній системі України : доповідь / Н. О. Можаровська // Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави : зб. матер. наук.-практ. конф., [«Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави»] (м. Київ, 22 березня 2011 р.: у 2 ч.). – К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, - Ч 1. – С.250-252

51. Носік Ю. Юридична природа прав на комерційну таємницю в Україні // «Право України», 2006, № 3, С. 36-38

52. Орлюк О. Інтелектуальна власність в Україні : досвід, законодавство, проблеми, перспективи / О. Орлюк // Право України. – 2011. – № 3. – С. 4-20

53. Орлюк О. П., Андрощук Г. О., Бутнік-Сіверський О. Б., Дроб'язко В. С., Крижна В. М. Право інтелектуальної власності. Академічний курс : підручник для студ. вищих навч. закл. / Академія правових наук; НДІ інтелектуальної власності / О.П. Орлюк (ред.), О.Д. Святоцький (ред.). – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007.

54. Пилипенко А. А. Право изобретателя. – М. : «Статут», 2001. – 688 с. (Классика российской цивилистики).

55. Промислова власність в Україні: проблеми правової охорони: Зб.наук. статей/ за ред.. Ю. С.Шемшученка, Ю. Л.Бошицького. – К. : Ін-т держави і права ім.. В.М.Корецького НАН України, 2004. – 548 с.

56. Ришкова О. В. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності / О. В. Ришкова // Ученые записки Таврического национального университета им. В. В. Вернадского. Серия «Юридические науки». – 2008. – Том 21 (60). – № 1. – С. 89-98

57. Соловйова А. М. Місце злочинів проти інтелектуальної власності у Кримінальному кодексі України / А. М. Соловйова // Держава і право. – 2009. – Випуск 46. – С. 462-466

58. Стефанчук Р. Перспективи розвитку права інтелектуальної власності в Україні (на прикладі особистих немайнових прав) / Р. Стефанчук // Право України. – 2011. – № 3. – С. 45-59

59. Ткачук Т. Інформація з обмеженим доступом на підприємстві: проблеми безпеки та захисту / Т.Ткачук // Право України. – 2011. - №3. – с. 243-251

60. Томаров И.Е. К вопросу о природе и системе объектов гражданских правоотношений и объектов интеллектуального правоотношения. Альманах цивилистики: Сборник статей. Вып. 2 / Под ред. Майданика Р.А. – К.: Алерта; КНТ; Центр учебной литературы, 2009. – 384 с. – С. 78-95

61. Турчак І. О. Діяльність міжнародного комерційного арбітражу у сфері охорони прав інтелектуальної власності в зовнішньоекономічній діяльності / Турчак І. О., Гураль І. С. // Науково-комерційний вісник. – 2010. – №2. – С. 28-32

62. Харитонов О. Вступ до курсу «Право інтелектуальної власності» : лекція / О.Харитонов // Право України. – 2011. – № 3. – С. 311-322

63. Харитонов О. Поняття та види цивільних правовідносин інтелектуальної власності / О. Харитонов // Право України. – 2011. – № 3. – С. 66-77

64. Чомахашвілі О. Ш. До питання історії розвитку правової охорони прав на промислові зразки / О. Ш. Чомахашвілі // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. – 2008. – Вип. 39. – С. 394-399.

65. Юркова Є. В. Засоби адміністративно-правової охорони права інтелектуальної власності / Є. В. Юркова // Держава і право. – 2010. – Випуск 49. – С. 250-237

66. Юркова Є. В. Структура адміністративно-правової охорони інтелектуальної власності в Україні / Є. В. Юркова // Держава і право. – 2010. – Випуск 47. – С. 250-255

67. Ярошевська Т. Договір про гідну винагороду за створений службовий винахід / Т. Ярошевська // Право України. – 2007. – № 6. – С. 101-103

68. Ярошевська Т. Суб'єкти права на службовий винахід / Т. Ярошевська // «Право України», – 2006. – № 3. – С. 71-73.

Термінологічний словник

Автор – фізична особа, творчою працею якої створено об'єкт інтелектуальної власності.

Авторство – причетність фізичної особи до створення об'єкта інтелектуальної власності.

Авторська винагорода(гонорар) – усі види винагород або компенсацій, що виплачуються авторам за використання їх творів, які охороняються у межах, встановлених авторським правом.

Авторське право – розділ цивільного права, що регулює правовідносини, які виникають у зв'язку зі створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва.

Авторський договір -це письмовий договір щодо відступлення майнових прав автора, укладений автором і особою (правоволодільцем), якій відступаються майнові права.

Аналог - об'єкт, близький за технічною суттю, призначенням або функціями до заявленого об'єкта винаходу і відомий з існуючого рівня техніки.

Апеляційна палата – колегіальний орган Установи для розгляду заперечень проти рішень Установи щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності та інших питань, віднесених законодавством до її компетенції.

Асоціативний знак – це товарний знак, що є тотожним (аналогічним) або схожим зі знаками, вже зареєстрованими тією самою особою щодо однорідних товарів і (або) послуг.

Аудіовізуальний твір – це твір, що фіксується на певному матеріальному носії (кіноплівці, магнітній плівці чи магнітному диску, компакт-диску тощо) у вигляді серії послідовних кадрів (зображень) чи аналогових або дискретних сигналів, що відображають (закодовують) рухомі зображення (як із звуковим супроводом, так і без нього), і сприйняття якого є можливим виключно за допомогою того чи іншого виду екрана (кіноекрана, телевізійного екрана тощо), на якому рухомі зображення візуально відображаються за допомогою певних технічних засобів.

База даних (компіляція даних) – сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, в тому числі - електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів.

Бібліографічні дані – визначений стандартами Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) перелік відомостей, що містяться в охоронному документі та офіційному бюлетені.

Бібліографічний опис патентного документа – сукупність бібліографічних даних про патентний документ, які наведені згідно з

правилами, встановленими відповідними нормативно-технічними документами, необхідними і достатніми для загальної характеристики, ідентифікації та пошуку документа.

Венчурний бізнес – пов’язаний з великим ризиком вид бізнесу, орієнтований на практичне використання технічних новинок, результатів наукових досягнень, ще не випробуваних на практиці.

Видача охоронного документа – надання охоронного документа особі, яка має на це право.

Визнання охоронного документа недійсним – визнання прав, що надає охоронний документ, недійсними на підставах, визначених законодавством.

Виключне право – монопольне право на використання об’єкта інтелектуальної власності, що надається його власнику. (Засвідчене охоронним документом право на використання та розпорядження об’єктом інтелектуальної власності з правом дозволяти і (або) забороняти іншим особам здійснювати певні дії).

Виконавець – актор (театру, кіно), співак, музикант, танцюрист або інша особа, яка виконує роль, співає, читає, декламує, грає на музичному інструменті, танцює чи будь-яким іншим способом виконує твори літератури, мистецтва чи народної творчості, циркові, естрадні, лялькові номери, пантоміми тощо, а також диригент музичних і музично-драматичних творів.

Використання вільне – можливість використання твору, що впливає з обмежень авторського права, безоплатне використання твору в певних випадках без одержання дозволу, однак з дотриманням умов, установлених законодавством, які, в основному, стосуються використання й охорони особистих немайнових прав автора.

Винагорода – платежі, здійснювані особами, які використовують твори авторів, виконання творів, фонограми і радіотелепередачі, на користь авторів, виконавців, виробників фонограм, організацій телерадіомовлення та інших заінтересованих правоволодільців, у тій мірі, в якій їх права охороняються щодо відповідного використання.

Винахід – результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології.

Винахідник – людина, інтелектуальною, творчою діяльністю якої створено винахід (корисну модель).

Винахідницький рівень – критерій патентоздатності винаходу, що характеризує його неочевидність для середнього фахівця в конкретній галузі знань.

Виробник відеограми – фізична або юридична особа, яка взяла на себе ініціативу і несе відповідальність за перший відеозапис виконання або будь-яких рухомих зображень (як із звуковим супроводом, так і без нього).

Виробник фонограми – фізична або юридична особа, яка взяла на себе ініціативу і несе відповідальність за перший звукозапис виконання або будь-яких звуків.

Відеозапис – запис зорової інформації, що передається телерадіолокаційними та іншими сигналами з метою їх зберігання і дальшого відтворення.

Відтворення – виготовлення одного або більше примірників твору, відеограми, фонограми в будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (у тому числі цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер.

Відчуження прав – надання уповноваженим державним органом дозволу на використання запатентованого об'єкта інтелектуальної власності без згоди власника охоронного документа, але з виплатою йому відповідної компенсації.

Вільне використання – можливість використання твору, що впливає з обмежень авторського права, безоплатне використання твору в певних випадках без одержання дозволу, однак з дотриманням умов, установлених законодавством, які в основному стосуються використання й охорони особистих немайнових прав автора.

Власник охоронного документа – особа (фізична або юридична), на ім'я якої виданий охоронний документ, чи її правонаступник.

Географічне зазначення – це об'єкт промислової власності, що є позначенням, яке ідентифікує товар як такий, що походить з певної країни, регіону або місцевості у цій країні, а вихідні якості, репутація або інші характеристики товару значною мірою пов'язуються з його географічним походженням.

Гудвіл (ділова репутація) – комплекс заходів, спрямованих на збільшення прибутку підприємств без відповідного збільшення активних операцій, включаючи використання кращих управлінських якостей, домінуючу позицію на ринку продукції (робіт, послуг), нові технології.

Датапріоритету об'єкта промислової власності – це дата подання заявки до Установи чи до відповідного органу держави – учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності, за якою заявлено пріоритет.

Депозитарій – організація-сховище (офіційно визнана колекція).

Депонування – передача на збереження до депозитарію.

Депонування рукопису – передача вузько спеціальних робіт, переважно у вигляді машинописного оригіналу, на збереження до бібліотеки та інформаційних центрів, що інформують спеціалістів про їх наявність і видають їх копії для вивчення.

Дисконтування – визначення поточної вартості грошового потоку з урахуванням його вартості, яка прогнозується на майбутнє.

Державна наукова-технічна експертиза – законодавчо врегульований науково-дослідний процес, метою якого є перевірка охороноздатності заявлених об'єктів промислової власності, що здійснюється закладом експертизи – уповноваженим Установою державним закладом (підприємством, організацією) для розгляду і проведення експертизи заявок.

Державна система правової охорони інтелектуальної власності – Установа і сукупність експертних, наукових, освітніх, інформаційних та

інших відповідної спеціалізації державних закладів, що входять до сфери управління Установи.

Джерела авторського права – це юридичні акти різних державних органів, у яких містяться правові норми, що регулюють відносини щодо створення і використання творів літератури, науки і мистецтва.

Добросовісна практика – норма, що визначає допустимість вільного використання творів шляхом ілюстрування з освітньою метою.

Доменне ім'я – унікальне цифрове позначення, що використовується для адресації ресурсів в мережі Інтернет.

Експерт – посадова особа, яка здійснює розгляд заявок на видачу охоронних документів.

Експертиза – процедура розгляду заявки на видачу охоронного документа, здійснювана органом експертизи.

Експертиза кваліфікаційна (експертиза по суті) – дослідження заявленого об'єкта по суті на відповідність умовам надання правової охорони.

Експертиза на локальну новизну – складова частина кваліфікаційної експертизи, що встановлює локальну новизну винаходу.

Експертиза формальна (за формальними ознаками) – дослідження матеріалів заявки на відповідність правилам їх складання і подання.

Експонування творів мистецтва – публічний показ творів, переважно оригіналів художніх творів.

Електронна заявка – це заявка, подана до відомства в електронній формі комп'ютерними мережами з використанням інтернет-технології.

Ефірне мовлення – процес передавання абонентам радіо- або телепрограм через ефір, що здійснюється методом приймання радіохвиль на відстані за допомогою приймача.

Загальновідомий знак – це товарний знак, що внаслідок використання став добре відомим широкому колу споживачів.

Загальнодоступні відомості – відомості, що містяться у джерелах інформації, з якими будь-яка особа може ознайомитися або про зміст яких може дізнатися законним шляхом.

Зазначення походження як об'єкт промислової власності – це позначення, що використовується на товарах, які походять з певної місцевості.

Закінчення строку охорони. Після закінчення встановленого строку охорони твори стають суспільним надбанням та можуть вільно і безкоштовно використовуватися будь-якою особою. Якщо твір стає суспільним надбанням, майнові права а нього втрачаються безповоротно.

Запис (звукозапис, відеозапис) – фіксація за допомогою спеціальних технічних засобів (у тому числі й за допомогою числового представлення) на відповідному матеріальному носії звуків і (або) рухомих зображень, яка дозволяє здійснювати їх сприйняття, відтворення або сповіщення за допомогою відповідного пристрою.

Запобіжні заходи – комплекс заходів, спрямованих на досудове припинення порушення прав власника об'єкта інтелектуальної власності.

Захист інформації – це сукупність організаційно-технічних заходів та правових норм для запобігання заподіяння шкоди інтересам власника інформації чи автоматизованої системи та осіб, які користуються інформацією, зокрема, внаслідок несанкціонованого використання або псування інформації.

Захист права власності – це застосування правових засобів для усунення або запобігання порушенню цього права. Здійснюється в установленому законодавством адміністративному або судовому порядку. У разі встановлення факту порушення порушник може бути притягнутий до дисциплінарної, цивільної, адміністративної або кримінальної відповідальності.

Заявка – це сукупність документів, необхідних для видачі охоронного документу.

Заявник – це фізична або юридична особа, що подала заявку на видачу охоронного документа на об'єкт промислової власності чи набула права заявника у іншому встановленому законом порядку.

Знак для товарів і послуг (товарний знак) – позначення для відрізнєння товарів і послуг, вироблених і наданих одними виробниками від однорідних товарів і послуг, вироблених і наданих іншими виробниками.

Знак охорони авторського права – знак, який використовується володільцем виключних авторських прав для сповіщення про свої права. Він складається з трьох елементів:

- латинської літери «С», обведеної колом – ©;
- імені (найменування) володільця виключних авторських прав;
- року першого опублікування твору.

Знак охорони суміжних прав – знак, який використовується виробником фонограми і виконавцем для сповіщення про свої права. Складається з трьох елементів:

- латинської літери «Р», обведеної колом – ©;
- імені (найменування) володільця виключних суміжних прав;
- року першого опублікування твору.

Ідентифікація об'єкта оцінки та пов'язаних з ним прав – встановлення відповідності об'єкта оцінки наявним вихідним даним та інформації про цього.

Інжиніринг – здійснення за контрактом з іноземним замовником ряду робіт і надання послуг, включаючи укладання технічних завдань, проведення перед проектних робіт, проведення наукових досліджень, укладання проектних пропозицій і техніко-економічних обґрунтувань будівництва промислових та інших об'єктів, розробку технічної документації, проектування і конструкторську розробку об'єктів техніки і технології, консультації та авторський нагляд під час монтажу, пусканалагоджувальних робіт, консультації економічного, фінансового або іншого характеру.

Інновація (нововведення) – новостворені (застосовані) і вдосконалені конкурентноздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і соціальної сфери..

Іноземний елемент – суб'єкт, який має іноземну належність (громадянство, місце проживання).

Інтелектуальна власність – це закріплені законом права на результати інтелектуальної діяльності людини у виробничій, науковій, літературній, художній та інших сферах.

Інтернет – сукупність пов'язаних у глобальному масштабі комп'ютерних мереж, яка забезпечує передавання інформації у режимі віддаленого доступу відповідно до міжнародних стандартів.

Інформація про управління правами – інформація, у тому числі в електронній (цифровій) формі, що ідентифікує об'єкт авторського права і суміжних прав та автора чи іншу особу, яка має на цей б'єкт авторське права і суміжні права, або інформація про умови використання об'єкта авторського права і суміжних прав.

Інформація як товар – інформаційна продукція та інформаційні послуги громадян і юридичних осіб, які займаються інформаційною діяльністю; можуть бути об'єктами товарних відносин, що регулюються чинним законодавством.

Істотні ознаки винаходу – ознаки, необхідні і достатні для досягнення технічного результату, тобто ті, які знаходяться із зазначеним результатом у причинно-наслідковому зв'язку.

Капіталізація – визначення вартості об'єкта оцінки на підставі очікуваного доходу від його використання.

Кіберсквотинг – протизаконна діяльність, що полягає у реєстрації, використанні та пропонуванні до продажу доменного імені із несумлінним наміром отримати прибуток від паразитування на гудвілі або торгівельній марці, яка належить іншій особі.

Колективне управління авторськими і суміжними правами – система управління, відповідно до якої суб'єкти названих прав передають спеціально створеним організаціям право ведення переговорів щодо укладення угод про умови експлуатації творів, виконань та фонограм авторів різними категоріями користувачів, права надання дозволів та здійснення контролю за таким використанням, збирання відповідної винагороди та розподіл її між суб'єктами авторського права та суміжних прав, право виконання інших повноважень щодо забезпечення реалізації прав суб'єктів авторського і суміжних прав.

Колективний знак – товарний знак, який слугує для позначення товарів (послуг), що мають єдині якісні характеристики і виробляються (надаються) підприємствами, пов'язаними в господарсько-правовому або організаційно-правовому відношенні.

Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності – взаємовигідні дії всіх учасників процесу перетворення результатів інтелектуальної праці у ринковий товар.

Комерційна таємниця – інформація, яка є секретною в тому розумінні, щ вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легнодоступною для осіб, які, як правило мають справу з видом інформації, до якого вона належить. У зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка закнно контролює цю інформацію.

Комерційне (фірмове) позначення – позначення, яке дає можливість вирізнити особу, що виробляє або реалізує товари та послуги, з-поміж інших та не вводить в оману споживачів щодо справжньої її діяльності.

Комп'ютерна програма – набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, що приводять його у дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виражені у вихідному або об'єктному кодах).

Контрафакція – підробка; порушення авторського права і (або) суміжних прав у результаті відтворення і розповсюдження чужого твору, порушення виключного права патентоволодільця, несанкціоноване використання товарних знаків, як правило, виробів, що вже зарекомендували себе тощо.

Копілефт – концепція і практика використання законів авторського права для забезпечення неможливості обмежити будь-якій людині право використовувати, змінювати та розповсюджувати вихідний твір і твори, похідні від нього.

Копірайт – форма захисту інтелектуальної власності. Копірайт захищає літературні, музичні, хореографічні, графічні, архітенкутнітвори, фотографії, ігри и т.д. Копірайтом, однак, не можуть бути захищені ідея, процедура, процесс, принцип і т.д., оскільки заборона на їх використання унеможливить створення нових і оригінальних робіт на їх основі.

Корисна модель – результат творчої діяльності людини у галузі технології, що пов'язана з конструктивним використанням пристрою.

Критерії охороноздатності – відповідність об'єктів правапромислової власності загальновизначеним критеріям, які необхідні для надання об'єктам правової охорони.

Крос-ліцензія – це ліцензія, яка закріплює передачу прав інтелектуальної власності на декілька об'єктів (взаємне надання прав користування власниками різних охоронних документів за умови, якщо здійснення комерційної або виробничої діяльності неможливе без порушень прав один одного).

Ліцензіар– фізична чи юридична особа, яка є володільцем охоронного документа на об'єкт інтелектуальної власності, виступає стороною в

ліцензійному договорі як сторона, що надає іншій стороні (ліцензіату) право на використання охоронюваного об'єкта інтелектуальної власності.

Ліцензіат – особа, що одержує права за ліцензією.

Ліцензія – це дозвіл на використання об'єкта інтелектуальної власності, що надається на підставі ліцензійного договору або адміністративного рішення компетентного державного органу, або рішення суду.

Ліцензія на використання об'єкта інтелектуальної власності виключна ліцензія, що надає права тільки одному ліцензіату.

Ліцензія на використання об'єкта інтелектуальної власності невиключна – ліцензія, що не виключає можливості видачі такої ж ліцензії іншим особам.

Майнові права – суб'єктивні права учасників правовідносин, які пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням майном.

Медіація – вид альтернативного врегулювання спорів, здійснений із залученням незацікавленого, нейтрального посередника, який допомагає сторонам конфлікту налагодити процес комунікації і проаналізувати ситуацію так, щоб вони самі змогли обрати той варіант рішення, який би задовольняв інтереси усіх учасників конфлікту.

Мерітократія – система суспільних відносин, в якій особа оцінюється та отримує визнання виключно за особисті досягнення, а на владні посади обираються та призначаються виключно найкомпетентніші люди, незалежно від їхньої статі, етнічного чи соціального походження, партійної належності, релігійних переконань чи матеріального стану.

Мито – це платежі, що стягуються за здійснення патентним відомством юридично значущих дій, пов'язаних з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, топографії інтегральних мікросхем, сорти рослин тощо).

Мовлення (телебачення і радіомовлення) – передача на відстань звукової і (або) візуальної інформації за допомогою електромагнітних хвиль, що розповсюджуються пристроями для передачі та приймаються необмеженою кількістю телерадіоприймачів.

Назва місця походження товару – назва географічного місця (назва країни, регіону, місцевості), що служить для позначення товару, який походить із вказаного географічного місця, і особливі властивості якого пов'язані з природними та людськими чинниками, притаманними цьому географічному місцю.

Народна творчість – це творіння, часто створені невідомими особами, що складаються з характерних елементів традиційної художньої спадщини, які розвиваються і зберігаються етнічною общиною або окремими особами і відображають традиційні творчі погляди такої общини, включаючи народні казки, народну поезію, народні танці і п'єси, художні форми народних обрядів тощо.

Наукове відкриття – встановлення явищ, якостей або законів матеріального світу невідомих раніше, які піддаються перевірці.

Недійсність охоронного документа – втрата охоронним документом чинності через передбачені законодавством обставини.

Немайнові права – це суб'єктивні права учасників правовідносин, що не мають економічного змісту, забезпечують деякі нематеріальні інтереси особи, належать до категорії абсолютних прав.

Нематеріальний актив – права на об'єкт інтелектуальної власності, які можуть бути ідентифіковані, та утримуються підприємством як немонетарний актив з метою використання для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях тощо.

Непрямий захист – це законодавчо встановлена у деяких країнах норма, згідно з якою дія патенту, виданого на спосіб одержання продукту, поширюється і на продукт, безпосередньо одержаний цим способом.

Новизна – критерій охороноспроможності, який вимагає, щоб до дати подання заявки або до дати пріоритету суть об'єкта не була розкрита для невизначеного кола осіб.

Ноу-хау – закрита для третіх осіб інформація технічного, виробничого, комерційного та іншого характеру, що використовується у діяльності підприємства.

Об'єкт винаходу (корисної моделі) – це продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослин і тварин тощо); процес (спосіб); нове застосування відомого продукту чи процесу.

Об'єкт оцінки – майно та майнові права, які підлягають оцінці.

Об'єкти права інтелектуальної власності – права на літературні та художні твори, комп'ютерні програми, компіляції даних (бази даних), виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення, наукові відкриття, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, раціоналізаторські пропозиції, сорти рослин, породи тварин, комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення, комерційні таємниці.

Об'єкти суміжних прав – це виконання, фонограми, відеограми та програми організацій мовлення.

Об'єкти, що не охороняються авторським правом – не є об'єктами авторського права: офіційні документи (закони, постанови, рішення тощо), а також їх офіційні переклади; офіційні символи і знаки (прапори, герби, ордени, грошові знаки тощо); витвори народної творчості; повідомлення про новини дня або повідомлення про поточні події, що мають характер звичайної інформації; результати, одержані за допомогою технічних засобів, призначених для виробництва певного роду, без здійснення творчої діяльності, безпосередньо спрямованої на створення індивідуального твору.

Об'єкти, що охороняються авторським правом національні закони і міжнародні конвенції охороняють твори літератури, науки і мистецтва.

Обмеження прав положення законодавства в сфері охорони інтелектуальної власності, що обмежують виключні права власника охоронного документа. (Основними видами таких обмежень є передбачені

законом випадки вільного використання об'єктів інтелектуальної власності, примусові ліцензії тощо).

Обсяг правової охорони – обсяг прав, визначений змістом заявки і наданий охоронним документом.

Оприлюднення (розкриття публіці) твору– здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

Опублікування твору, фонограми, відеограми – випуск в обіг за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав, виготовлених поліграфічними, електронними чи іншими способами примірників твору, фонограми, відеограми у кількості, здатній задовольнити, з урахуванням характеру твору, фонограми чи відеограми, розумні потреби публіки, шляхом їх продажу, здавання в майновий найм, побутового чи комерційного прокату, надання доступу до них через електронні системи інформації таким чином, що будь-яка особа може його отримати з будь-якого місця і в будь-який час за власним вибором або передачі права власності на них чи володіння ними іншими способами. Опублікуванням твору, фонограми, відеограми вважається також депонування рукопису твору, фонограми, відеограми у сховищі (депозитарії) з відкритим доступом та можливістю одержання у ньому примірника (копії) твору, фонограми, відеограми.

Опціон – ліцензія, яка надає право ліцензіату на детальне ознайомлення з об'єктом інтелектуальної власності з метою прийняття рішення щодо доцільності здійснення угоди.

Організація ефірного мовлення – телерадіоорганізація, що здійснює публічне сповіщення радіо- чи телевізійних передач і програм мовлення (як власного виробництва, так і виробництва інших організацій) шляхом передачі в ефір за допомогою радіохвиль (а також лазерних променів, гамма-променів тощо) у будь-якому частотному діапазоні (у тому числі й з використанням супутників).

Організація кабельного мовлення – телерадіоорганізація, що здійснює публічне сповіщення радіо- чи телевізійних передач і програм мовлення (як власного виробництва, так і виробництва інших організацій) шляхом передачі на віддаль сигналу за допомогою того чи іншого виду наземного, підземного чи підводного кабелю (провідникового, оптоволоконного чи ін.).

Організація колективного управління – організація, що управляє на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав і не має на меті одержання прибутку.

Організація мовлення – організація ефірного чи кабельного мовлення.

Особисті права – права, надані для охорони інтересів, що належать до особистості. Ці права опосередковано стосуються вимог авторів або виконавців щодо використання їх творів або виконань.

Офіційний бюлетень – періодичне офіційне видання, що містить офіційну інформацію стосовно заявок та охоронних документів.

Офіційний патентний бюлетень – це офіційне видання патентного відомства, яке містить публікації про права на об'єкти промислової власності відповідно до національного патентного законодавства або міжнародних договорів і угод з питань охорони промислової власності.

Охоронний документ – документ, що забезпечує правову охорону об'єктів інтелектуальної власності.

Оцінка об'єктів інтелектуальної власності – це процес визначення вартості об'єктів інтелектуальної власності у грошовому вираженні.

Паризька конвенція – багатостороння міжнародна угода з охорони промислової власності, укладена в Парижі в 1883 р.

Патент – охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і право власності на винахід (корисну модель).

Патентна грамота – офіційний бланк для оформлення патенту. Патентна грамота видається в одному примірнику незалежно від кількості власників патенту.

Патент деклараційний – патент, що видається за результатами формальної експертизи заявки.

Патентна документація – сукупність патентних документів.

Патентна інформація – будь-яка інформація, що міститься в патентних документах.

Патентна чистота – юридична властивість об'єкта техніки, що полягає в можливості його використання у даній країні без порушення діючих на її території охоронних документів виключного права.

Патентний повірений – це представник у справах інтелектуальної власності, який надає фізичним та юридичним особам допомогу: послуги, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, представляє їх інтереси перед Установою, а також судовими органами, кредитними установами, у відносинах з іншими фізичними та юридичними особами.

Патентовласник – фізична або юридична особа, якій належить патент на об'єкт промислової власності.

Патентоздатність (охороноздатність) – відповідність об'єкта промислової власності критеріям, наявність яких відповідно до чинного законодавства необхідна для надання заявленому об'єкту правової охорони.

Патентування – це комплекс заходів, спрямованих на одержання правової охорони на такі об'єкти промислової власності: винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин.

Паушальний платіж – виплата ліцензійної винагороди одноразово або за декілька разів у вигляді визначеної, чітко зафіксованої суми.

Передача прав інтелектуальної власності – передача власником прав, що впливають з охоронного документа, будь-якій фізичній або юридичній особі, яка стає його правонаступником.

Піратство – відтворення опублікованих творів або фонограм будь-яким способом для публічного розповсюдження, а також ретрансляція радіотелепередач без відповідного дозволу.

Плагіат – недозволене запозичення, відтворення чужого літературного, художнього або наукового твору (чи його частини) під своїм іменем або псевдонімом, не сумісне як з творчою діяльністю, так і з нормами моралі та закону, що охороняє авторське право.

Платіж комбінований – виплата ліцензійної винагороди шляхом поєднання одноразових платежів з періодичними на базі роялті.

Похідний твір – твір, що є творчою переробкою іншого існуючого твору без завдання шкоди його охороні чи його творчим перекладом на іншу мову.

Походження товарів – належність товарів до певного місця, з якого вони походять, тобто місця їх виготовлення, видобування або перероблення. Походження товарів може бути географічним і негеографічним. Зокрема, географічне походження – це країна, регіон або певна місцевість, а негеографічне походження товару – це пряме відношення (належність товару до певного виробника (підприємства), що його виробляє, видобуває або переробляє.

Право післякористування – це право на вільне використання у межах визначеної території винаходу, якщо його використання почалося або були зроблені необхідні приготування для його використання в період тимчасового припинення дії патенту на цей об'єкт.

Право попереднього користування – це право будь-якої фізичної або юридичної особи, яка до дати подання заявки до патентного відомства або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету, в інтересах своєї діяльності добросовісно використовувала чи зробила необхідні приготування для використання заявленого винаходу, корисної моделі, промислового зразка на безоплатне продовження такого використання або на використання, передбачене зазначеною підготовкою.

Правонаступництво – це перехід прав та обов'язків від однієї особи до іншої.

Припинення дії охоронного документа – припинення дії прав, наданих охоронним документом, через вичерпання терміну його дії, за бажанням власника або за рішенням суду.

Пріоритет – передбачена законодавством можливість вважати датою подання заявки більш ранню дату.

Пріоритет виставковий – пріоритет, встановлений за датою показу заявленого об'єкта на офіційній виставці.

Пріоритет конвенційний – пріоритет, встановлений за датою подання першої заявки в одній з країн-учасниць Паризької конвенції.

Провайдинг інновацій – це посередницька діяльність у сфері трансферу технологій, що передбачає залучення фахівців-провайдерів до комерціалізації інноваційних розробок через консалтинговий супровод,

венчурне фінансування та інноваційне бізнес-проектування з метою просування на ринок інноваційної продукції.

Програма – сукупність живого виконання і (або) запису, що складається із зображень і (або) звуків, втілених у сигнали, і випромінюються з метою подальшого розповсюдження.

Промислова власність – це вид інтелектуальної власності, що охоплює права на такі об'єкти промислової власності, як винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, знаки обслуговування, фірмові найменування та зазначення про походження чи найменування місця походження товарів, а також припинення недобросовісної конкуренції.

Промислова придатність – здатність об'єкта бути відтвореним промисловим шляхом.

Промисловий зразок – результат творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання.

Прототип це найближчий за суттєвими ознаками до об'єкта винаходу аналог, відомий з існуючого рівня техніки. При виборі прототипу з кількох аналогів беруть до уваги кількість суттєвих ознак, що зберігаються або близькі до ознак об'єкта винаходу, та технічний результат при виконанні обох об'єктів. Ознаки прототипу використовують при складанні формули винаходу, де вони визначаються спільними з ознаками винаходу родовими поняттями.

Публічне виконання – подання за згодою суб'єктів авторського або суміжних прав творів, виконань, фонограм, передач організацій мовлення шляхом декламації, гри, співу, танцю та іншим способом як безпосередньо (у живому виконанні), так і за допомогою будь-яких пристроїв і процесів (за винятком передачі в ефір чи по кабелях) у місцях, де присутні чи можуть бути присутніми особи, які не належать до кола сім'ї або близьких знайомих цієї сім'ї, незалежно від того, чи присутні вони в одному місці і в один і той самий час або в різних місцях і в різний час.

Раціоналізаторська пропозиція – пропозиція, що є новою і корисною для підприємства, організації, установи, міністерства, відомства, до якої вона подана, і передбачає зміну або удосконалення: конструкції виробу; технології виробництва; складу матеріалу.

Реінжиніринг – інженерно-консультаційні послуги з перебудови систем організації та управління виробничо-торговими й інвестиційними процесами господарського об'єкта з метою підвищення його конкурентноздатності і фінансової стійкості.

Репрографічне відтворення (репродукування) – факсимільне відтворення у будь-якому розмірі оригіналу письмового чи іншого графічного твору або його примірника шляхом фотокопіювання або іншими подібними способами, крім запису в електронній, оптичній чи іншій формі, яку зчитує комп'ютер.

Рейдерство – поглинання (захоплення) одного суб'єкта господарювання або його власності іншим.

Рівень техніки – сучасний ступінь розвитку конкретної галузі техніки, з якою порівнюють нові винаходи.

Роялті – періодичний платіж; виплата ліцензійної винагороди протягом чинності ліцензійного договору, починаючи від моменту випуску готової продукції: або у вигляді відрахувань від вартості творів за ліцензією продукції, або у формі відсотка від суми обігу щодо продажів чи від суми прибутку, або у вигляді зборів від одиниці виготовлюваної за ліцензією продукції; особливий різновид авторської винагороди, що становить частку автора в доходах, одержаних від використання його твору.

Рукопис – оригінальний примірник письмового твору в тому вигляді, в якому його зафіксував автор.

Свідоцтво про реєстрацію знака для товарів і послуг – охоронний документ, що засвідчує право його володільця на використання знака для товарів і послуг і розпорядження ним, а також заборону його використання іншими способами.

Секретний винахід – винахід, що містить інформацію, віднесenu до державної таємниці.

Службовий винахід (секретна корисна модель) – винахід, створений у зв'язку з виконанням службових обов'язків або за дорученням роботодавця винахідника.

Сорт рослин – це окрема група рослин (клоп, лінія, гібрид першого покоління, популяція) у рамках нижчого із відомих ботанічних таксонів.

Співавторство – створення об'єктів інтелектуальної власності в результаті спільної праці двох або більше фізичних осіб.

Спотворення твору – будь-які внесені до твору зміни, що спотворюють справжнє значення або форму його вираження і є порушенням особистих немайнових і майнових прав.

Страхування – економічні відносини стосовно захисту майнових інтересів суб'єктів господарювання різних форм власності протягом періоду, в якому відбуваються певні події (страхові випадки), за рахунок майнових коштів, що формуються із сплачених ними внесків (страхових премій).

Строк охорони – передбачений законом строк правової охорони об'єктів інтелектуальної власності.

Суб'єкт права інтелектуальної власності – творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності (*автор, винахідник тощо*) та інші особи, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права.

Субліцензія – письмове повноваження ліцензіата (надане зі згоди ліцензаря) на використання об'єкта інтелектуальної власності третьою особою.

Суміжні права права виконавців, виробників фонограм, виробників відеограм і організацій мовлення.

Суспільне надбання – твори і об'єкти суміжних прав, строк дії авторського права і (або) суміжних прав на які закінчився.

Твір – сукупність ідей, думок та образів, які в результаті творчої діяльності автора одержують свій вираз у доступній для сприйняття

людськими почуттями конкретній формі, яка допускає можливість витворення.

Творчість – духовна інтелектуальна діяльність, в результаті якої людина розкриває свою індивідуальність і створює якісно новий результат, який не існував раніше.

Територія дії виключного права – територія держави, де видано охоронний документ.

Технічні засоби захисту – технічні пристрої і технологічні розробки, призначені для створення технологічної перешкоди порушенню авторського права і суміжних прав при сприйнятті і(або) копіюванні захищених (закодованих) записів у фонограмах (відеограмах) і передачах організацій мовлення чи для контролю доступу до використання об'єктів авторського права і суміжних прав.

Товарний знак – див. *Знак для товарів і послуг*.

Топографія інтегральної мікросхеми - зафіксоване на матеріальному носії просторово-геометричне розміщення сукупності елементів інтегральної мікросхеми та з'єднань між ними.

Трансфер технологій – розповсюдження науково-технологічних знань прикладного характеру відносно процесів, методів виробництва та інноваційних продуктів всередині галузі, між галузями та між країнами, яке включає в себе комерціалізацію наукових розробок, тобто передачу нової технології (інновації) в комерційне використання, а також розповсюдження вже існуючих технологій.

Умови патентоздатності – умови, за яких об'єкт промислової власності може набути правової охорони. Для винаходу – якщо він є новим, має винахідницький рівень, і є промислово придатним. Для корисної моделі – якщо вона є новою і промислово придатною. Для промислового зразка – якщо він є новим. Для сорту рослин – якщо за проявом ознак, породжених певним генотипом чи певною комбінацією генотипів, він є новим, вирізняльним, однорідним і стабільним.

Умови надання правової охорони – визначені законодавством вимоги до об'єкта права інтелектуальної власності, необхідні для надання йому правової охорони.

Умови надання правової охорони винаходам – новизна, промислова придатність, винахідницький рівень.

Умови надання правової охорони корисним моделям – новизна, промислова придатність.

Умови надання правової охорони промисловим зразкам – новизна.

Фірмове найменування – це позначення, що належить до розрізняльних знаків. Належить до об'єктів промислової власності та відповідно до ст. 1 Паризької конвенції про охорону промислової власності, слугує для розпізнавання підприємства, виділення його серед інших.

Фонограма – звукозапис на відповідному носії (магнітній стрічці чи магнітному диску, грамофонній платівці, компакт-диску тощо) виконання

або будь-яких звуків, крім звуків у формі запису, що входить до аудіовізуального твору.

Форма вираження твору – метод, за допомогою якого можливе сприйняття твору.

Формула винаходу (корисної моделі) – стисла, повна словесна характеристика винаходу (корисної моделі), що містить сукупність його суттєвих ознак і визначає обсяг правової охорони.

Франчайзинг – передання комплексу виключних прав, необхідних для певної господарської діяльності.

Цивілізація – результати матеріальної і духовної діяльності людей, а також спосіб відтворення суспільних відносин. Цивілізація поєднує в собі перетворену людиною природу та засоби цього перетворення, людину, що засвоїла культуру і здатна жити і діяти в окультуреному середовищі, а також сукупність суспільних відносин як форм соціальної організації культури, що забезпечують її існування та розвиток.

Цитата – дослівно наведений уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору для підтвердження або ілюстрації тієї чи іншої думки. Цитата обов'язково береться в лапки.

Штам мікроорганізму як об'єкт винаходу група мікроорганізмів в межах одного виду, придатна для промислового використання з певною метою.